

ἹΠΠΟΚΡΆΤΟΥΣ

ἈΦΟΡΙΣΜΟΊ.

HIPPOCRATIS

APHORISMI.

OUVRAGES de M. Lorry, qui se trouvent chez le même Libraire.

Tractatus de morbis cutaneis, in-4°. 14 liv.

De melancholiâ & morbis melancholicis, 2 vol. in-8°. 10 liv.

Essai sur les alimens, pour servir de commentaires aux livres diététiques d'Hippocrate, nouvelle édition, 2 vol. in-12. 6 l.

Essai sur la conformité de la médecine ancienne & moderne dans le traitement des maladies aiguës, traduit de l'anglois de Barker, in-12. 3 liv.

Sanctorii de medicina statica aphorismi, commentaria notasque addidit A. C. Lorry, in-12. 3 liv.

Mead opera ex interpretatione A. C. Lorry, 2 vol. in-8°. 14 liv.

Wintringham notationes & observationes in R. Mead monita & præcepta medica, in-8°. 5 liv.

On trouve chez le même un assortiment de Livres d'Histoire naturelle, de Médecine, Anatomie, Chirurgie, Chymie, Pharmacie, &c. &c.

ΙʹΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΦΟΡΙΣΜΟΙʹ.

HIPPOCRATIS

APHORISMI,

Hippocratis et Celsi locis parallelis illustrati, studio et curâ JANSSONII ab ALMELOVEEN, D. M.

Quibus accessit LUDOV. VERHOOFD Index locupletissimus.

Loca parallela ex BOERHAVII Commentariis, notulas addidit, Editionem curavit

ANNA CAR. LORRY, D. M.

PARISIIS,
Apud THEOPHILUM BARROIS juniorem, ad ripam Auguſtinianorum.

M. DCC. LXXXIV.

PRÆFATIO.

VANAM fortè videbimur operam impendisse, qui Hippocratis Coi Aphorismos, recusos toties, memoriâ et mentibus Medicorum hærentes, novo labore in publicum prodire voluerimus. Verùm utilitati publicæ, non privatæ gloriæ, consultum est. Cùm enim deesset ex Parisiensi typographiâ libellus utilis, indignum judicabamus ab Exteris mutuari ex Hippocraticis operibus unum quodvis; cùm ea dudum sibi propria fecerit, in exponendo et evolvendo Me-

dicinæ Principe, Medicorum Parisiensium indefessa sedulitas. Paratos prætereà ad Philiatrorum vota, et parvo comprehensos volumine, exoptabat habere Aphorismos, artis promovendæ cupidissimus Bibliopola D. Didot. Hinc cùm me circa institutum consuleret, velletque nitidissimæ editioni pretium conciliare; nulla mihi alia visa est, aut ad libelli formam præstantior, aut ad Auctoris sensum accuratior, quàm quæ, tradente Theodoro Janssonio ab Almeloveen, olim prodiit Editio. Plurima fuêre quæ rem persuaderent. Versio accurata, loci ex Hippocratis libris conformes, suo quique loco redditi, undè elucescat

quantùm sibi ipsi constiterit Hippocrates; Index denique locupletissimus, et qui ad breves concisasque sententias reperiundas aptissimus est. Hinc illam aliis anteponere, vixque mutatam typis nostris credere decretum est.

Primus igitur noster labor in id incubuit, ut loca à Jansonio citata exactè ad Hippocratis et Celsi qui sæpiùs Hippocratem latinè exſcripsit, opera conferrentur, emendarentur plura, ut illâ saltem diligentiâ, antecedentes editiones, hæc nostra posset superare.

Vincenda fuêre longa hæc fastidia; verùm ulteriùs progressi, operæ pretium facturos credidimus,

si loca ex Boerhaavio consona non tæderet excitare. Scilicet Vir eximius dum observationi theoriam jungere studet, novum Hippocratis operibus splendorem afflavit. Inde factum est ut, tum in ejus operibus, tum in luculentis, æqualis dicam, an discipuli ejus Cl. van-Swieten Commentariis, omnes ferè obscuriores Aphorismi reperiantur illustrati. Hos indicare et ad editionem Parisiensem referre æquum erat.

Obscuriora pauca supererant, quæ quoniam Novitiorum animum tardare potuissent, detraxissent forsan Medicinæ Hippocraticæ fiduciam, et discendi aviditatem operoso studii fastidio vicissent. Hæc

brevibus notis ad Recentiorum sensum explananda existimavi; alia verò attingere nefas putaverim, quòd illa cum veritate et experientiâ consonare, hæc verò utrique repugnare facilè videantur, vel illis qui Medicinam primis labris degustaverint. Præterea temerarium mihi fuisset, commentaria affectare, jam toties in hunc libellum edita, cùm à renovatæ Theoriæ Medicæ temporibus, plures et ætate et doctrinâ insignes, Aphorismos Hippocratis commentariis fuerint prosecuti, quorum capiti multâ cum laude hærentem coronam detrahere institutum non erat; imò contrà quibus justam rependere laudem, ut jucundum, sic

promptum esse debet, inter quos excellunt Philippus Hecquet, ex Lyceo nostro, apud Batavos Gorterus, apud Germanos Riegerus, nuperrimèque breviùs, sed ornatè, distinctè, compositè, ex Academiâ Patavinâ Andreas Pasta.

Verùm omnibus facilè palmam præripiat indefessus circa Aphorismos et criticè et medicè perpendendos Cl. Lefebvre de Villebrune labor; quàm multa nova in utilitatem Medicinæ protulerit vir cui sincerâ eruditione parem vix inveneris, sentiet facilè quicumque veterum monumentorum sphalmata, variationes, addita et omissa voluerit attentiùs inspicere. Textum ejus impensè laudamus; nec

tamen ei semper consentire licuit in edendo libello qui mentibus omnium hæret, et quasi usu sacer evasit.

Dum verò novam Aphorismorum Hippocratis editionem molimur, non illud nobis consilium est Philiatris illos, quasi extractam ex universo Hippocrate medullam, aut quasi erutos ex contracto Auctore thesauros exhibere, quibus accuratè perpensis, cætera vilescant. Ausus est sæculo proximè exacto Hippocratem sic contrahere Burnetus; imò, et idem, quanquam modestè magis, Sponius Lugdunensis tentavit; sed macilentum, exsuccum, jam omni exutum Philosophiâ quæ fecerat

ἰσόθεον, uterque reddidit. Merentur quæ diurnâ æque ac nocturnâ Medicorum manu versentur, pleraque eorum operum quæ Hippocratis nomine circumferuntur, quanquam sæpè alieni vestigia laboris, adulteræque manûs miscelam, sagacioribus odorari facilè fuerit. Quo quidem piaculo non immunes sunt Aphorismi, auctoribus Galeno et Mercuriali: quippe plura iis à Medicis ante Galenum scribentibus addita fuisse, imò ab Hippocratis doctrinâ aliena fuisse ipsis inserta, iis consentientibus, fatendum est; quanquam eos esse veram Magni Hippocratis, et genuinam sobolem ab omnibus concedatur.

Utinam verò ex illâ quæ summi Viri operibus propria est simplicitate, ad calcandum iter ab illo tritum accedantur animi! constetque tandem quænam sit Philosophia Medica quæ ab evidentibus inchoata principiis, rudis primùm apparet, et titubans, mox ad immensos progreditur fructus, sine ullo hypotheseon fuco, sine ullo verborum fastu, qualis inter manus Coæ Scholæ atque Hippocratis effloruit, cùm nondum intumuerant superbiâ scholæ, et docendi libido, discendi aviditatem non extinxerat.

Errores certè suos passus est Hippocrates, nec ii sumus qui cum Suidâ arbitremur ipsum numquam

falli potuisse. Plurimos Recentiorum sagax sedulitas reclusit naturæ fontes, Auctori nostro incognitos, unde ingentia in Medicinam fluxêre commoda. Dies diem docet. Sed ea quæ, velut opinionum commenta, temporum spatio non contabuêre, pro naturæ judiciis accipienda sunt. Quanquam verò aliqua ex veteri Medicinâ recentibus inventis, aliqua experientiæ minùs forsan responsare fateamur, non minus tamen, aut injusta, aut temeraria videatur Aloysii Sinapii olim Medici Poloni in Hippocratis Aphorismos censura. Hic dum nodum in scirpo quærit cavillator pessimus, singulos carpit, in id unum intentus ut antidota verbo-

sis ornata strophis, medendi methodo, sine quâ Medicina rationalis nulla est, substituat: demens, qui dum salutiferæ Artis præcepta convellere audet, fidem sibi derogat, quasi postremi tantummodò ævi Scriptoribus Medicinam natura reservaverit; quam contrà ex ipsâ humanitatis infirmitate sobolescentem, grandævi Medicinæ Patres adaugendam, perficiendam, sed nullatenus inveniendam Nepotibus transmisêre. Quicumque enim solo veritatis amore ducti, huic scientiæ animum applicuêre mirum est quantum inter se consentiant, quantâ concordiâ Auctori nostro debitas rependerint laudes. Quo quidem rerum aspectu, novum decus il-

lucescit Hippocrati, arti verò nostræ firmitas atque robur conciliatur, contra procacium jocos et insultantium jurgia. Quæcumque enim sera detexit Recentiorum theoria, apprimè consonare visa sunt Vetustiorum Auctorum observationibus; ut forsitan in nullâ aliâ Arte concordia major, uniformitas æqualior reperiantur. Sic quæ de aere, locis, et aquis, deprehensa observanti Hippocrati fuerant, à Toricellii inventis demonstrantur. Sic quæ à circulo sanguinis invento, de nutritione corporis comperta sunt, optimè cum Theoriâ ejus de victu in acutis quadrant. Sic multa è Præsagiis ejus, recentioris theoriæ jubare af-

flata, splendidiùs enituêre: undè constet quantum in illustrandâ, et amplificandâ Medicinâ, Vir summus contulerit. Nec vereor, ne me malefidus livor ejus amore insanientem calumnietur, si ipsi hos Lucretianos versus apposuerim:

Tu pater es rerum inventor, tu patria nobis
Suppeditas præcepta, tuisque ex inclyte chartis,
Floriferis ut apes in saltibus omnia libant,
Omnia nos itidem depascimur aurea dicta;
Aurea, perpetuâ semper dignissima vitâ.

Ne tamen leviori fulta auctoritate, nostra hæc dona contempta relinquantur, præmoneatur Lec-

tor, Viros celeberrimos opem implorantibus nobis non defuisse. Tum verò accepti beneficii immemor forem, si non hîc recordarer, horarum quas emendando, perficiendo, nostro labori impendere non recusavêre Cl. Collegæ D. DORIGNY, tùm etiam DD. COQUEREAU et HALLÉ; quorum alter amicitiæ cupidinem artis promovendæ, alter litterarum græcarum studio autoris cultum et amorem jungere amat. Hi sæpè vigiliis suis hæsitantem et labantem, consiliis firmavêre laboribusque adjuvêre: illustria certè pignora, quibus libellus noster ita glorietur, ut si quid insit boni, illis; si quid mediocris, mihi soli arbitrer imputandum.

Desunt tamen huic nostræ Editioni, quæ simul venales prostabant, selectæ è Celso Sententiæ, quia scilicet indignum credidi elegantissimum Auctorem sic contractum exhibere, favereque illorum desidiæ qui plus verbis se quàm rebus delectant. Norunt herclè rerum Medicarum gnari, quanti sit pretii Celsus, quantùm mereatur, qui non semel, sed bis, et ter legatur integer. Hunc adeant tirones, hunc commendent professores.

Nec jucundum minùs existimavi concordia Hippocratis loca ab Almeloveen citata ad cujusque sectionis calcem, priùs expensa, imò et aucta ablegare; quod ut Typogra-

phiæ facilius, sic etiam legentibus minùs moræ injicit. Aliàs alii meliùs. Nobis satis sit publicæ utilitati consuluisse, fastidiosis et operosis laboribus.

FINIS.

HIPPO-

HIPPOCRATIS
APHORISMI,
GRÆCÈ ET LATINÈ.

A

ἹΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ

ἈΦΟΡΙΣΜΟΙ.

ΤΜΗ͂ΜΑ ΠΡΩ͂ΤΟΝ.

α'. Ὁ βίος βραχὺς, [1] ἡ δὲ τέχνη μακρὴ, [2] ὁ δὲ καιρὸς ὀξὺς, [3] ἡ δὲ πεῖρα σφαλερὴ, ἡ δὲ κρίσις χαλεπή. [4] δεῖ δὲ οὐ μόνον ἑωυτὸν παρέχειν τὰ δέοντα ποιέοντα, ἀλλὰ καὶ τὸν νοσέοντα, καὶ τοὺς [a] παρεόντας, καὶ τὰ ἔξωθεν.

β'. [1] Ἐν τῇσι ταραχῇσι τῆς κοιλίης, καὶ τοῖσιν ἐμέτοισι, [2] τοῖσιν αὐτομά-

HIPPOCRATIS APHORISMI.

SECTIO PRIMA.

1. VITA brevis, [1] ars longa, [2] occasio præceps, [3] experimentum periculosum, judicium difficile. [4] Oportet autem non modò seipsum exhibere quæ oportet facientem, sed etiam ægrum, et [a] præsentes, et externa.

2. [1] In perturbationibus alvi, et vomitibus [2] spontè ortis, [3] si quidem, qualia

oportet purgari, purgentur, confert, et facilè ferunt: sin minùs, contrà. [4] Sic et vasorum evacuatio, si quidem, qualem fieri decet, fiat, confert, et facilè ferunt: sin minùs, contrà. [5] Respicere igitur oportet et regionem, et tempestatem, et morbos, [a] in quibus convenit, aut non.

3. In gymnasticæ disciplinæ deditis [1] [a] boni habitus ad summum progressi, periculosi, si in extremo steterint: [2] non enim possunt in eodem statu manere, neque quiescere. Cùm verò non quiescant, neque ultrà possint in melius proficere, reliquum est ut in deterius ruant. Horum igitur causâ, bonum habitum solvere confert haud cunctanter, quò rursùs nutritionis principium sumat corpus. Neque confidentiæ ad extremum ducendæ: [3] periculosum enim: sed qualis natura

ται γινομένοισιν, [3] ἢν μὲν, οἷα δεῖ καθαίρεσθαι, καθαίρωνται, ξυμφέρει τε, καὶ εὐφόρως φέρουσιν· ἢν δὲ μὴ, τοὐναντίον. [4] οὕτω δὲ καὶ ἡ κενεαγγείη, ἢν μὲν, οἵην δεῖ γίγνεσθαι, γίγνηται, ξυμφέρει τε, καὶ εὐφόρως φέρουσιν· ἢν δὲ μὴ, τοὐναντίον. [5] ἐπιβλέπειν οὖν δεῖ καὶ χώρην, καὶ ὥρην, καὶ ἡλικίην, καὶ νούσους, [a] ἐν ᾗσι δεῖ, ἢ οὔ.

γ΄. Ἐν τοῖσι γυμναστικοῖσιν [1] [a] αἱ ἐπ' ἄκρον εὐεξίαι, σφαλεραὶ, ἢν ἐν τῷ ἐσχάτῳ ἔωσιν. [2] οὐ γὰρ δύνανται μένειν ἐν τῷ αὐτέῳ, οὐδὲ ἀτρεμέειν· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀτρεμέουσιν, οὐδέ τι δύνανται ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπιδιδόναι, λείπεται οὖν ἐπὶ τὸ χεῖρον. τούτων οὖν εἵνεκα τὴν εὐεξίην λύειν ξυμφέρει μὴ βραδέως, ἵνα πάλιν ἀρχὴν ἀναθρέψιος λάβῃ τὸ σῶμα· μηδὲ τὰς ξυμπτώσιας ἐς τὸ ἔσχατον ἄγειν· [3] σφαλερὸν γάρ. ἀλλ' ὁκοίη ἂν ἡ φύσις ᾖ τοῦ μέλλοντος ὑπομένειν, ἐς τοῦτο ἄγειν.

[4] ὡσαύτως δὲ καὶ αἱ κενώσιες αἱ ἐς τὸ ἔσχατον ἄγουσαι, σφαλεραί· καὶ πάλιν αἱ ἀναθρέψιες αἱ ἐν τῷ ἐσχάτῳ ἐοῦσαι, σφαλεραί.

δ΄. [1] Αἱ λεπταὶ καὶ ἀκριβέες δίαιται, καὶ ἐν τοῖσι μακροῖσιν αἰεὶ πάθεσι, [a 2] καὶ ἐν τοῖσιν ὀξέσιν, οὗ μὴ ἐπιδέχεται, σφαλεραί· [3] καὶ πάλιν αἱ ἐς τὸ ἔσχατον λεπτότητος ἀφιγμέναι δίαιται, χαλεπαί. καὶ [4] γὰρ αἱ πληρώσιες αἱ ἐς τὸ ἔσχατον ἀφιγμέναι, χαλεπαί.

ε΄. [1] Ἐν τῇσι λεπτῇσι διαίτῃσιν ἁμαρτάνουσιν οἱ νοσέοντες· [2] διὸ μᾶλλον βλάπτονται. πᾶν γὰρ τὸ ἁμάρτημα, ὃ ἂν γίνηται, μέγα γίνεται μᾶλλον (ἐν τῇσι λεπτῇσι) ἢ ἐν τῇσιν ὀλίγον ἁδροτέρῃσι διαίτῃσι. διὰ τοῦτο καὶ τοῖσιν ὑγιαίνουσι σφαλεραὶ αἱ πάνυ λεπταὶ καὶ καθεστηκυῖαι καὶ ἀκριβέες δίαιται, ὅτι

fuerit ejus qui perferet, eò usque ducendæ. [4] Sic & evacuationes ad extremum ducentes, periculosæ. Et rursùs refectiones, cùm extremæ fuerint, periculosæ.

4. [1] Tenuis et severiori normæ adstrictus victus, et in longis morbis semper, [2] [a] et in acutis, ubi non convenit, periculosus. [3] Et rursùs ad extremum tenuitatis progressus victus, difficilis. [4] Nam et repletiones ad extremum progressæ, difficiles sunt.

5. [1] In tenui victu delinquunt ægri: [2] ob id magis læduntur. Omne enim delictum, quod admittitur, multò majus fit (in tenui) quàm in paulò pleniore victu. Propterea etiam sanis periculosus est valde tenuis, ponderatus et exquisitus victus; quia

delicta graviùs ferunt. Ob hoc igitur tenuis et exquisitus victus periculosus magis, quàm paulò plenior.

6. [a] Ad extremos morbos, extrema remedia exquisitè optima.

7. [1] Ubi igitur peracutus est morbus, [2] statim extremos habet labores, et [a] extremè tenuissimo victu uti necesse est. Ubi verò non, sed pleniùs cibare licet, tantùm *à tenui* recedendum, quantùm morbus remissior extremis fuerit.

8. [1] Cùm morbus in vigore fuerit, tunc vel tenuissimo victu uti necesse est.

9. Considerare oportet etiam [a] ægrotantem, num ad morbi vigorem

τὰ ἁμαρτανόμενα χαλεπώτερον φέρουσι. διὰ τοῦτο οὖν αἱ λεπταὶ καὶ ἀκριβέες δίαιται σφαλεραὶ ἐς τὰ πλεῖστα τῶν μικρὸν ἁδροτέρων.

ς'. [a] Ἐς δὲ τὰ ἔσχατα νουσήματα, αἱ ἔσχαται θεραπεῖαι ἐς ἀκριβείην κράτισται.

ζ'. [1] Ὅκου μὲν οὖν κάτοξυ τὸ νούσημα, [2] αὐτίκα τοὺς ἐσχάτους πόνους ἔχει, καὶ τῇ ἐσχάτως λεπτοτάτῃ [a] διαίτῃ ἀναγκαῖον χρέεσθαι· ὅκου δὲ μὴ, ἀλλ' ἐνδέχεται ἁδροτέρως διαιτᾷν, τοσοῦτον ὑποκαταβαίνειν, ὁκόσον ἂν ἡ νοῦσος μαλθακωτέρη τῶν ἐσχάτων ᾖ.

η'. [1] Ὁκόταν δὲ ἀκμάζῃ τὸ νούσημα, τότε καὶ τῇ λεπτοτάτῃ διαίτῃ ἀναγκαῖον χρέεσθαι.

θ'. Συντεκμαίρεσθαι δὲ χρὴ [a] καὶ τὸν νοσέοντα, εἰ ἐξαρκέσει τῇ διαίτῃ πρὸς

τὴν ἀκμὴν τῆς νούσου, [1] [b] καὶ πότερον ἐκεῖνος ἀπαυδήσει πρότερον, καὶ οὐκ ἐξαρκέσει τῇ διαίτῃ, ἢ ἡ νοῦσος πρότερον ἀπαυδήσει καὶ ἀμβλυνεῖται.

ι΄. [a] [1] Ὁκόσοισι μὲν οὖν αὐτίκα ἡ ἀκμὴ, αὐτίκα λεπτῶς διαιτᾷν· ὁκόσοισι δὲ ἐς ὕστερον ἡ ἀκμὴ, [2] ἐς ἐκεῖνο καὶ πρὸ ἐκείνου μικρὸν ἀφαιρετέον. ἔμπροσθεν δὲ πιοτέρως διαιτᾷν, ὡς ἂν ἐξαρκέσῃ ὁ νοσέων.

ια΄. [1] Ἐν δὲ τοῖσι παροξυσμοῖσιν [a] ὑποστέλλεσθαι χρή· τὸ προστιθέναι γὰρ, βλάβη. καὶ ὁκόσα κατὰ περιόδους παροξύνεται, ἐν τοῖσι παροξυσμοῖσιν ὑποστέλλεσθαι χρή.

ιβ΄. [a] [1] Τοὺς δὲ παροξυσμοὺς καὶ τὰς καταστάσιας δηλώσουσιν αἱ νοῦσοι, καὶ αἱ ὧραι τοῦ ἔτεος, καὶ αἱ τῶν περιόδων πρὸς ἀλλήλας ἐπιδόσιες, ἤν τε καθ' ἡμέρην,

victu sufficiet, [1] [b] et an priùs ille deficiet, et victu non sufficiet, an morbus priùs deficiet, et obtundetur.

10. [a] [1] Quibus igitur statim vigor morbi adest, statim tenuiter alendi. Quibus verò in posterum vigor, [2] his ad illud, et paulò ante illud *tempus* subtrahendum. Antea verò uberiùs alendum, ut sufficiat æger.

11. [1] In exacerbationibus *cibum* [a] subtrahere oportet. Exhibere enim, noxium est. Et quæcunque per circuitus exacerbantur, in exacerbationibus subtrahere oportet.

12. [a] [1] Exacerbationes autem et constitutiones indicabunt morbi, et anni tempora, et periodorum ad invicem *collata* incrementa, sive quo-

tidie, sive alternis diebus, sive longiore fiant tempore. Sed etiam iis quæ *mox* apparent *eadem indicantur*, velut [2] in pleuriticis sputum, si statim appareat veniente *morbo*, eum abbreviat; si verò postea appareat, producit. Et urinæ [3], et alvi excrementa, et sudores, cùm apparent, vel judicatu faciles, vel difficiles, [4] vel breves, vel longos morbos *fore* indicant.

13. Senes facillimè jejunium ferunt, secundò [a] ætate consistentes, minimè adolescentes, [b] omnium minimè pueri: ex his autem, qui inter ipsos sunt alacriores.

14. [1] Quæ crescunt, plurimum habent calidi innati: plurimo igitur egent [a] alimento: sin minùs, corpus consumitur. [b] Senibus autem paucus

ἤν τε παρ' ἡμέρην, ἤν τε καὶ διὰ πλείονος χρόνου γίγνωνται. ἀτὰρ καὶ τοῖσιν ἐπιφαινομένοισιν, [2] οἷον ἐν πλευριτικοῖσι πτύελον, ἢν αὐτίκα ἐπιφαίνηται ἀρχομένου, βραχύνει· ἢν δ' ὕστερον ἐπιφαίνηται, μηκύνει. [3] καὶ οὖρα, καὶ ὑποχωρήματα, καὶ ἱδρῶτες, καὶ εὔκριτα, καὶ δύσκριτα, [4] καὶ βραχέα, καὶ μακρὰ τὰ νουσήματα, ἐπιφαινόμενα δηλοῖ.

ιγ'. Γέροντες εὐφορώτατα νηστείην φέρουσι· δεύτερον, [a] οἱ καθεστηκότες· ἥκιστα, μειράκια· [b] πάντων δὲ μάλιστα, παιδία· τουτέων δὲ αὐτέων, ἅπερ ἂν τύχῃ αὐτὰ ἑωυτῶν προθυμότερα ἐόντα.

ιδ'. [1] Τὰ αὐξανόμενα πλεῖστον ἔχει τὸ ἔμφυτον θερμόν· πλείστης οὖν δεῖται [a] τροφῆς. εἰ δὲ μὴ, τὸ σῶμα ἀναλίσκεται· [b] γέρουσι δὲ ὀλίγον τὸ θερμόν·

διὰ τοῦτο ἄρα ὀλίγων ὑπεκκαυμάτων δέονται· ὑπὸ πολλῶν γὰρ ἀποσβέννυται· [2] διὰ τοῦτο καὶ οἱ πυρετοὶ τοῖσι γέρουσιν οὐχ ὁμοίως ὀξέες· [3] ψυχρὸν γὰρ τὸ σῶμα.

ιε΄. [1] [a] Αἱ κοιλίαι χειμῶνος καὶ ἦρος θερμόταται φύσει, καὶ ὕπνοι μακρότατοι. ἐν [2] ταύτῃσιν οὖν τῇσιν ὥρῃσι καὶ τὰ προσάρματα πλείω δοτέον. καὶ γὰρ τὸ ἔμφυτον θερμὸν πλεῖον ἔχουσι. τροφῆς οὖν πλείονος δέονται· σημεῖον, [b] αἱ ἡλικίαι καὶ οἱ [c] ἀθληταί.

ιϛ΄. [a] [1] Αἱ ὑγραὶ δίαιται πᾶσι τοῖσι πυρεταίνουσι ξυμφέρουσι· [2] μάλιστα δὲ παιδίοισι, καὶ τοῖσιν ἄλλοισι τοῖσιν οὕτως εἰθισμένοισι διαιτᾶσθαι.

ιζ΄. [1] Καὶ οἷσιν ἅπαξ, ἢ δὶς, καὶ πλείω, ἢ ἐλάσσω, καὶ κατὰ μέρος. [2] [a] δο-

calor : propterea paucis fomitibus indigent, à multis enim extinguitur. Idcirco [2] etiam febres senibus non similiter acutæ. Frigidum [3] enim est corpus.

15. [1] [a] Ventres hyeme et vere naturâ sunt calidissimi, et somni longissimi. [2] In his igitur temporibus etiam alimenta plura exhibenda. Innatum enim calorem majorem habent. Nutrimento igitur copiosiore indigent. Indicium funt, [b] ætates et [c] athletæ.

16. [a] [1] Victus humidus febricitantibus omnibus confert, [2] maximè verò pueris, et aliis tali victu uti consuetis.

17. [1] Et quibus semel aut bis, et plura vel pauciora, et per partes *offerri conducat, videndum.* [2] [a] Conce-

dendum autem aliquid et consuetudini, et tempestati, et regioni, et ætati.

18. Æstate [a] et autumno cibos difficillimè ferunt : [1] hyeme facillimè, deinde vere.

19. His qui per circuïtus exacerbantur [a] nihil dare *oportet*, neque cogere, sed auferre de appositionibus ante judicationes.

20. Quæ judicantur et judicata sunt perfectè, neque movere *oportet*, neque [1] innovare, sive purgantibus, sive aliis irritamentis, [2] sed sinere.

21. Quæ ducere oportet, [1] quo maximè vergant, eò ducenda, [2] per loca convenientia.

22. [1] Concocta purgare et movere *oportet*, [2] non cruda, [3] neque in principiis, [4] nisi turgeant. Plurima verò non turgent.

τέον δέ τι καὶ τῷ ἔθει, καὶ τῇ ὥρῃ, καὶ τῇ χώρῃ, καὶ τῇ ἡλικίῃ.

ιη'. Θέρεος, [a] καὶ φθινοπώρου, σιτία δυσφορώτατα φέρουσι· [1] χειμῶνος, ῥήϊστα· ἦρος δεύτερον.

ιθ'. Τοῖσιν ἐν τῇσι περιόδοισι παροξυνομένοισι [a] μηδὲν διδόναι, μηδ' ἀναγκάζειν, ἀλλ' ἀφαιρέειν τῶν προσθεσίων, πρὸ τῶν κρισίων.

κ'. Τὰ κρινόμενα, καὶ τὰ κεκριμένα ἀρτίως, μὴ κινέειν, [1] μηδὲ νεωτεροποιέειν, μήτε φαρμακείῃσι, μήτ' ἄλλοισιν ἐρεθισμοῖσιν, [2] ἀλλ' ἐᾷν.

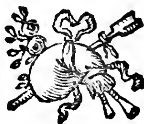
κα'. Ἃ δεῖ ἄγειν, [1] ὅκου ἂν μάλιστα ῥέπῃ, ταύτῃ ἄγειν, [2] διὰ τῶν ξυμφερόντων χωρίων.

κβ'. [1] Πέπονα φαρμακεύειν, καὶ κινέειν, [2] μὴ ὠμὰ, [3] μηδὲ ἐν ἀρχῇσιν, [4] ἢν μὴ ὀργᾷ. τὰ δὲ πλεῖστα οὐκ ὀργᾷ.

κγ΄. [1] Τὰ χωρέοντα μὴ τῷ πλήθει τεκμαίρεσθαι, ἀλλ᾿ ὡς ἂν χωρέῃ, οἷα δεῖ, καὶ φέρει εὐφόρως. [2] [a] καὶ ὅκου δεῖ μέχρι λειποθυμίης ἄγειν, [3] καὶ τοῦτο ποιέειν, ἢν ἐξαρκέσῃ ὁ νοσέων.

κδ΄. [1] Ἐν τοῖσιν ὀξέσι πάθεσιν ὀλιγάκις, [2] καὶ ἐν ἀρχῇσι, τῇσι φαρμακείῃσι χρέεσθαι, [3] καὶ τοῦτο προεξευκρινήσαντας ποιέειν.

κε΄. Ἢν, οἷα δεῖ καθαίρεσθαι, καθαίρωνται, ξυμφέρει τε καὶ εὐφόρως φέρουσι. τὰ δ᾿ ἐναντία, δυσχερῶς.

23. [1] Quæ prodeunt non copiâ sunt æstimanda, sed si prodeant qualia oportet, et facilè ferat. [2] [a] Et ubi ad animi deliquium ducere oportet, hoc [3] etiam faciendum, si æger sufficiat.

24. [1] In acutis affectionibus rarò, et in [2] principiis, purgante utendum, atque hoc [3] diligenti priùs adhibitâ cautione faciendum.

25. Si, qualia purgari oportet, purgentur, confert et facilè ferunt : si verò contraria, difficulter.

NOTÆ
IN APHORISMOS HIPPOCRATIS,

Qui difficiliores nec adeo obvii sensûs sunt.

SECTIO PRIMA.

APHOR. I. [1] Loc. in Hom. l. 1. = [2] Loc. in Hom. liv. 1. — II Præd. xxix, 8. — I. Morb. iv, 1, 2. = [3] Humor. j, 6, 7. — Artic. ix, 7. = [4] I. Epidem. ij 93, 94 — VI. Epid. ij, 78, ad 82. = [a] Cels. iij, 5, p. 127, l. 20. vj, 6, §. 14, p. 358, l. 8. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 53-54, edit. Paris.

APHOR. II. [1] I. Prædict. xx, 8. — Verat. 9. = [2] I. Epid. ij, 47. = [3] Aphor.

vj, 15. — Aphor. j, 25. = [4] Humid. Us. v, 11. — Vict. Acut. v, 24. xxj, 5. = [5] Aphor. j, 17. — Humor. j, 14 ad 19. — II. Morb. Mul. iv, 1, 11. — Epist. Democ. ad Hipp. 30 ad 34. — Orat. Theſſ. filii, 130. — I. Diæt. ij, 12, 13 et ſequ. = [a] Cels. præf. j, pag. 18, l. 33. iij, 4, pag. 119, l. 31. v, 26, §. 6, pag. 284, l. 31. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 82, 346, 434, 472, 671, tom. iij, p. 100.

APHOR. III. [1] Epistol. Hipp. ad Damag. ij, 209. = [2] IV. Morb. x, 15, 16. = [3] Aph. ij, 51. = [4] Aphor. ij, 22, 51. — Vet. Medic. xviij, 1. — Vict. Acut. xvij, 10. = [a] Cels. ij, 2, pag. 48, l. 5. — *Vide* van-Swieten, tom. j, p. 137, 420, tom. ij, pag. 385, 613.

Ἐυεξία est *virium excessus*, Plethoram per se inducens, nisi retundatur. Hoc enim verbo non omninò optimam sanitatem intelligit Hippocrates. Sic etiam sub nomine gymnastices, non exercitium salubre eſt intelligendum, sed diligens illa corporis cura, quâ, spretis

officiis civilibus, qui abutebantur, jure ab antiquis Philosophiæ præceptoribus explosi sunt, undè non *in exercitantibus* scribendum erat, sed *in gymnasticæ deditis*.

APHOR. IV. [1] Aph. j, 5.—Præcept. xj, 4. = [2] Vict. Acut. xx, 6, 7. = [3] Aph. j, 3. ij, 51. = [4] Aph. vj, 39.—*Æginet.* lib. j, c. 32. = [a] Cels. iij, 2, p. 114, l. 3, iij, 15, pag. 145, l. 21. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 98, 503. t. iij, p. 344.

Tenue, exquisitè tenue, summè tenue, tria sunt victûs genera quæ distinxit Hippocrates, pro vehementiâ morbi ad vires dimicantis Naturæ comparatâ, in libro *de Victûs ratione in Morbis acutis*. Sic autem est intelligendus hic aphorismus. *Diæta exquisitè tenuis in morbis longis semper, in acutis, ubi non convenit, periculosa est. Insuper omnis diæta ad tenuitatis extremum deducta semper officit. Sed et repletio nimia non caret incommodis.*

APHOR. V. [1] Aph. j, 4. = [2] Vet. Medic. xv, 9, ad 14. — Vict. Acut. xx,

6, 7, 11. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 98, 503, tom. iij, p. 343.

Virium prostratio, acrium accumulatio, humorum putredo, tria sunt severæ nimis diætæ incommoda, quibus graviora nulla vel ab ipsâ ingurgitatione pertimescenda sunt. Ars enim vacuare potest, replere verò solius est naturæ. — *Vide* Boerhaav, Inst. Med. §. 756, 757.

APHOR. VI. [a] Cels. ij, 11, pag. 84, l. 8. iv, 19, pag. 232, l. 15. — Loc. in Hom. xxxvj, 14. lv, 7 ad 11. — Articul. j, 9. — *Vide* van-Swieten, tom. j, pag. 420. tom. ij, pag. 613, tom. iij, pag. 67, 569.

APHOR. VII. [1] Aph. iv, 10. = [2] I. Epid. iij, 29, 33. — II. Epid. j, 24. = [a] Cels. iij, 6, pag. 131, l. 33. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, pag. 64, 100, 330, 411.

APHOR. VIII. [1] Vict. Acut. xvij, 11, xx, 1, ad 6. — Aph. ij, 29. — Gal. de Opt. Sect. ad Thrasy. cap. 39. —

Vide van-Swieten, tom. j, p. 23. tom. ij, p. 66, 100.

APHOR. IX. [1] Vict. Acut. xix, 5, ad 10. — Aph. j, 23. — Humor. iij, 87. = Cels. iij, 4, pag. 120, l. 7. ij, 10, pag. 78, l. 13. iij, 6, pag. 131, l. 21. v, 26, pag. 295, l. 21. = [b] Cels. iij, 4, pag. 119, l. 34. — Van-Swieten, tom. ij, pag. 98.

APHOR. X. [1] Vict. Acut. xix, 8, 9. = [2] Affect. xlij, 3. = [a] Cels. iij, 2, pag. 114, l. 1. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 100.

APHOR. XI. [1] Aph. j, 19. — de Naturâ Human. xviij, 31. — Humor. iij, 82. — Loc. in Hom. xxxix. 1. — Affect. xlij, 3. lij, 14. — Vict. Acut. x, 2. = [a] Celſ. iij, 4, pag. 122, l. 21. iij, 5, pag. 126, l. 19. — Cœlius Aurelianus de Morb. Acut. l. ij, pag. 29. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 94, 503. —

Vide in omnes hosce Aphorismos de victu in acutis luculentissima Th. Glass, Medici Angli, Commentaria, Comm. v. in

quo optimè, et ad exquisitam, tùm Hippocratis doctrinam, tùm Recentiorum theoriam, rem omnem Vir sagacissimus exposuit.

APHOR. XII. [1] II. Epid. j, 26 ad 30. = [2] Aph. v, 8, 15. — Prænot. xiij, 1, 12; xiv, 11. — Coac. Pr. iij, 132, 143. — III. Morb. xxj, 33, 34. — Affect. viij, 19. — Vict. Acut. vij, 1. = [3] Aph. iv, 71. — Coac. Pr. v, 82. — I. Epid. iij, 10. = [4] Vict. Acut. vj, 6, 7. = [a] Cels. iij, 4, pag. 122, l. 17.

Singula et universa hæc signa præcipuum constituunt Prognoseôn Hippocraticarum argumentum, quæ in capita distribuêre Duretus et, dilucidiùs adhuc, sed propriis observationibus non adeo dives Prosper Alpinus, lib. *de præsagiendâ vitâ et morte ægrotantium*. Lege hîc attentè quidquid de hoc aphorismo scripsit in notis, doctè ut solet, Cl. de Villebrune.

APHOR. XIII. [a] Cels. præf. j, pag. 19, l. 21, 23; j, 3, p. 32, l. 24. = [b] Cels. præf. lib. j, p. 19, l. 21. — *Vide* van-Swieten, t. j, pag. 69; tom. ij, p. 99.

Senes ad existentiam solam aluntur; ætate consistentes etiam ad robur; pueri verò ad existentiam, robur et incrementum. In rigido sene languens vitalis circuitus paucissima absumit.

APHOR. XIV. [1] Art. xxij, 2. — I. Diæt. xxviij, 5, 6, 7. — Natur. Hum. xxiv, 7, 8. = [2] Aph. iij, 27. — I. Morb. xx, 15, 16; xxj, 16. = [3] I. Diæt. xviij, 9, 10, 11; xxviij, 20. — I. Morb. xx, 14, 24. — Morb. Sac. x, 10. = [a] Cels. j, 3, p. 32, l. 28. = [b] Æginet. j, 23. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 69; t. ij, p. 99, 733; t. iij, p. 70.

Languet in senibus vis circuitûs et impetus humorum. Secretiones crudæ sunt et glutinosæ. Hinc senes frigent et ad sensum et ad thermometrum.

APHOR. XV. [1] Humor. v, 4. — Aer. Aq. Loc. ij, 2. = [2] Aph. j, 18. — Salub. Diæt. j, 2, 26. — IV. Morb. xvij, 9. = [a] Cels. j, præf. pag. 19, l. 23. — Cels. j, 3, p. 33, l. 7. = [b] Cels. j, præf. p. 19, l. 21. — Ægin. j, 53. — Plin. xj, 53. = [c] Cels. j, præf. pag. 19, l. 25. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, pag. 101.

Ventres hyeme ad thermometrum calidiores non sunt. Sensus verò docet ventriculum hyeme ad capescendos cibos plus alacritatis et appetitûs experiri. Leviores sentimur, licet gravitas ad stateram aucta sit; somno longiori et placidiori fruimur; æqualior fit succorum nutrientium applicatio; vires organorum auctæ alimenta validiora sibi postulant, non copiam eorum majorem. Juvenes et exercitati plus absumunt, plus ergò alendos se postulant.

APHOR. XVI. [1] Insomn. xv, 13, 15, 16, 17. — III. Morb. xxxj, 11. — Loc. in Hom. xxxix, 1. = [2] Salub. Diæt. ij, 5 ad 11. = [a] Cels. iij, 6, p. 130, l. 32. — *Vide* Boerhaav. Aphor. practici, 587. Van-Swiet. tom. ij, p. 92, 196.

In febre major solidorum tensio, celerior humorum agitatio; hinc liquidissimi expressio, reliqui incrassatio, sitis, caloris productio, victum humidum postulant.

APHOR. XVII. [1] Vet. Medic. xviij, 4, 5, &c. — Vict. Acut. v, 19, 20; xix, 6. = [2] Aph. ij, 49, 50. — I Diæt. ij, 10 ad 21. — III. Diæt. j, 10, 13 ad 15. — Natur.

hum.·xviij, 30 ad 34. — Humor. j, 14; viij, 23. — Sal. Diæt. ij, 10. = [a] Cels. j, 3, pag. 24, l. 25; iij, 4, pag. 119, l. 30; et iij, 5, pag. 126, l. 24, 29. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, pag. 101.

APHOR. XVIII. [1] Aph. j, 15. — Humor. viij, 24. = [a] Cels. j, 3, p. 33, l. 23 et 29. — *Vide* van-Swieten, t. ij, pag. 101.

APHOR. XIX. Aph. j, 11. — Hum. iij, 82. = [a] Cels. iij, 4, pag. 122, l. 21; iij, 5, pag. 127, l. 5, 10; iij, 6, p. 133, l. 17.

APHOR. XX. [1] Humor. iij, 83. — Natur. Hum. xix, 8. — II Epid. j, 17. = [2] Aph. ij, 29. — *Vide* Authores de Crisibus passim. — Van-Swieten, tom. ij, p. 53, 81 et 369.

APHOR. XXI. [1] Humor. j, 2, 24; iij, 85. = [2] VII. Epid. xxxij, 4. — Aphor. vij, 61. — Loc. in Hom. xxxiij; lv, 11, 12. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 131, 369, 711; tom. iij, p. 102.

APHOR. XXII. [1] Aph. iv, 13. — Humor. iij, 84. — Humor. j, 3. — V Epid. xxv, 12. — VII. Epid. xxxij, 1. == [2] Aph. vij, 68. == [3] Aph. j, 24; ij, 29. — Loc. in Hom. xxxviij, 9, 10. — VII Epid. xxxij, 5. == [4] Aph. iv, 1, 10; v, 29. — I. Morbor. Mulier. lxiij, 11.

Conſtituto semel erethismo, natura semper ad concoctionem hostilis materiæ vergit, in illud intenditur tota. Concoctio peracta dicitur, ubi organis continentibus laxatis, irritante fluidorum indole mitificatâ, omnia ad excretionem secundùm naturæ leges delabuntur, et proprio quaſi motu feruntur. Tunc tantummodò purgandum; alioquin naturæ detrahes, non morbo, ut lib. *de Humoribus* exposuit Hippocrates. Exceptio tamen huic regulæ datur, si materia exundans, non cocta, sed motu rapta incondito et spontaneo feratur ad organa excretoria. Rarò id evenire pronuntiat Hippocrates, quod forsan in primævis hominibus magis sobriis verum fuit, nunc sæpiùs id accidere aiunt ferè omnes. — *Vide* Sydenham, sect. j, cap. iv. Van-Swieten, t. ij, p. 131. Hollerium in hunc

Aphorismum; Ballonium, lib. ij. Epidem. Baglivium passim; et præcipuè Th. Glass, Comment. 7°. de alvi dejectione et vomitu.

APHOR. XXIII. [1] Humor. iij, 86, 87. — Aph. j, 25. = [2] Loc. in Hom. xxxix, 9. — Vict. Acut. lij, 8, 9. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 194.

Ingens sæpè sub minimâ mole latet malignitas. Sæpè atomus pestifera totam humorum molem contaminat. Pauca quidem per vomitorium sub febrium initio tollebat Sydenhamus, sed fructu tanto, ut, si abstinuisset à medicamento, vires labefactaret diarrhœa. Quod autem spectat deliquium animi, non semper naturæ imbecillitatem arguit, si cætera secundùm ordinem benè se habeant; sed sæpè actuosæ naturæ impetum, sæpè plethoræ cacochymicæ vacuationem, fatiscente vasorum turgescentium tono nimio. *Vide* Sydenham, sect. j, c. 4.

APHOR. XXIV. [1] Humor. iij, 97. — Purgant. iv, 1; v, 4. = [2] Aph. iv, 10. — Aph. j, 22. — Vict. Acut. xlij,

I; xxxvj, 3 et seq. = [3] I.Morb. Mul. xxiij, 9.

In acutis affectibus, vel incipiente morbo, vel absolutâ naturæ dimicatione, tantummodò locum obtinere possunt purgantia. Incipiens morbus solida nondum constrixit erethismo febrili; turget imò sæpè materies, ruens ad effluxum. Recedente sub finem morbi erethismo, supersunt hostiles reliquiæ quibus liberandum est corpus. Per purgantia hîc non intelligenda sunt quæ alvum sine irritatione subluunt, ut cassia, tamarindi, nec ipsam, Sanctorio teste, perspirationem conturbant. Horum pleraque Veteribus erant aut incognita, aut usitata parùm, forsan ideo quòd fortiora primævorum hominum corpora iis non commoverentur.

APHOR. XXV. Aph. j, 2, 23; iv, 3. — Humor. ij, 49. — VI. Epid. iv, 30. — *Vide* van-Swieten, tom. j, p. 12; tom. iv, p. 557.

ΤΜΗ͂ΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

α'. Ἐν [1] ᾧ νουσήματι [a] ὕπνος πόνον ποιέει, θανάσιμον· ἢν δὲ ὕπνος ὠφελέῃ, οὐ θανάσιμον.

β'. Ὅκου παραφροσύνην ὕπνος [a] παύῃ, ἀγαθόν.

γ'. [1] Ὕπνος, [a] ἀγρυπνίη, ἀμφότερα τοῦ μετρίου μᾶλλον γενόμενα, κακόν.

δ'. [1] [a] Οὐ πλησμονὴ, οὐ λιμὸς, οὐδ' ἄλλο οὐδὲν ἀγαθὸν, [2] ὅ, τι ἂν μᾶλλον τῆς φύσιος ᾖ.

ε'. Κόποι [a] αὐτόματοι φράζουσι νούσους.

ϛ'. Ὁκόσοι πονέοντές τι τοῦ σώματος τὰ πολλὰ τῶν πόνων οὐκ αἰσθάνονται, [a] τουτέοισιν ἡ γνώμη νοσέει.

SECTIO SECUNDA.

1. QUO [1] in morbo [a] somnus laborem facit, lethale: si verò ſomnus juvet, non est lethale.

2. Ubi ſomnus delirium [a] sedat, bonum.

3. [1] Somnus, [a] vigilia, utraque modum excedentia, malum.

4. [1] [a] Non satietas, non fames, neque aliud quicquam bonum est, [2] quod naturæ modum excedat.

5. Spontaneæ [a] laſsitudines morbos denuntiant.

6. Quicunque aliquâ corporis parte dolentes dolorem ferè non sentiunt, [a] his mens ægrotat.

7. Quæ longo tempore extenuantur corpora, lentè reficere oportet: [1] quæ verò brevi, celeriter.

8. Si à morbo cibum quis capiens non roboretur, indicat corpus uberiori alimento uti. Si verò cibum non capienti hoc eveniat, [2] evacuatione opus habere nosse oportet.

9. Corpora, ubi quis purgare voluerit, facilè fluentia reddere oportet.

10. Impura corpora quò magis nutriveris, eò magis lædes.

11. Facilius est repleri potu [a] quam cibo.

12. Quæ in morbis post crisim relinquuntur, [1] [a] recidivas facere solent.

13. Quibus crisis fit, his nox ante exacerbationem gravis est: [a] sub-

ζ'. Τὰ ἐν πολλῷ χρόνῳ λεπτυνόμενα σώματα νωθρῶς ἐπαναστρέφειν δεῖ· [1] τὰ δὲ ἐν ὀλίγῳ, ὀλίγως.

η'. Ἢν ἐκ νούσου τροφὴν λαμβάνων τις μὴ ἰσχύῃ, [1] σημαίνει ὅτι πλείονι τροφῇ τὸ σῶμα χρέεται· ἢν δὲ, τροφὴν μὴ λαμβάνοντος, τοῦτο γίγνηται, [2] χρὴ εἰδέναι ὅτι κενώσιος δεῖται.

θ'. Τὰ σώματα χρὴ, ὅκου ἄν τις βούληται καθαίρειν, [a] εὔροα ποιέειν.

ι'. Τὰ μὴ καθαρὰ τῶν σωμάτων ὁκόσον ἂν θρέψῃς, μᾶλλον βλάψεις.

ια'. Ῥᾷον πληροῦσθαι [1] ποτοῦ, ἢ σιτίου.

ιβ'. Τὰ ἐγκαταλιμπανόμενα ἐν τῇσι νούσοισι μετὰ κρίσιν, [1] [a] ὑποστροφὰς ποιέειν εἴωθεν.

ιγ'. [1] Ὁκόσοισιν ἡ κρίσις γίνεται, τουτέοισιν ἡ νὺξ δύσφορος ἡ πρὸ τοῦ

παροξυσμοῦ· [a] ἡ δὲ ἐπιοῦσα εὐφορωτέρη ὡς ἐπιτοπολύ.

ιδ'. [1] Ἐν τῇσι τῆς κοιλίης ῥύσεσιν αἱ μεταβολαὶ τῶν διαχωρημάτων ὠφελέουσιν, [a] ἢν μὴ ἐς τὰ πονηρὰ μεταβάλλῃ.

ιε'. [1] Ὅκου φάρυγξ νοσέει, ἢ φύματα ἐν τῷ σώματι ἐκφύεται, σκέπτεσθαι χρὴ τὰς ἐκκρίσιας· ἢν γὰρ χολώδεες ἔωσι, τὸ σῶμα ξυννοσέει· ἢν δὲ ὅμοιαι τοῖσιν ὑγιαίνουσι γίγνωνται, ἀσφαλὲς τὸ σῶμα τρέφειν.

ιϛ'. [a] Ὅκου λιμὸς, οὐ δεῖ πονέειν.

ιζ'. [a] Ὅκου ἂν τροφὴ παρὰ φύσιν πλείων ἐσέλθῃ, τοῦτο νοῦσον ποιέει· δηλοῖ δὲ ἡ ἴησις.

ιη'. Τῶν τρεφόντων ἀθρόως καὶ ταχέως ταχεῖαι καὶ αἱ διαχωρήσιες γίγνονται.

sequens verò levior plerumque.

14. [1] In alvi profluviis mutationes excrementorum juvant, [a] nisi in prava mutentur.

15. [1] Ubi fauces ægrotant, aut tubercula in corpore exoriuntur, excretiones inspicere oportet: si enim biliosæ fuerint, corpus unà ægrotat: si verò similes sanis fiant, tutum est corpus nutrire.

16. [a] Ubi fames, non oportet laborare.

17. [a] Ubi cibus præter naturam copiosior ingressus fuerit, id morbum facit. Ostendit autem sanatio.

18. Eorum quæ confertim et celeriter nutriunt celeres etiam fiunt egestiones.

19. Acutorum morborum non omninò [a] tutæ sunt prædictiones, neque mortis, neque sanitatis.

20. Quibus, [a] dum sunt juvenes, alvi sunt humidæ, iis senescentibus siccantur. Quibus verò, dum sunt juvenes, alvi sunt siccæ, his senescentibus humectantur.

21. [a] Famem vini potio solvit.

22. [1] [a] A repletione quicunque fiunt morbi, evacuatione sanantur; et quicunque ab evacuatione, repletione: [2] et aliorum contrarietas *sanat*.

23. Acuti morbi in quatuordecim diebus judicantur.

24. Septimorum [a] quartus est index. Alterius septimanæ octavus est initium. Notandus verò undecimus: is enim quartus est alterius septimanæ.

ιθ΄. Τῶν ὀξέων νουσημάτων οὐ πάμπαν [a] ἀσφαλέες αἱ προδιαγορεύσιες, οὔτε τοῦ θανάτου, οὔτε τῆς ὑγιείης.

κ. Ὁκόσοισι [a] νέοισιν ἐοῦσιν αἱ κοιλίαι ὑγραί εἰσι, τουτέοισιν ἀπογηράσκουσι ξηραίνονται. ὁκόσοισι δὲ νέοισιν ἐοῦσιν αἱ κοιλίαι ξηραὶ εἰσι, τουτέοισι πρεσβυτέροισι γινομένοισιν ὑγραίνονται.

κα΄. [a] Λιμὸν θώρηξις λύει.

κβ΄. [1] [a] Ἀπὸ πλησμονῆς ὁκόσα ἂν νουσήματα γένηται, κένωσις ἰῆται· καὶ ὁκόσα ἀπὸ κενώσιος, πλησμονή· [2] καὶ τῶν ἄλλων ἡ ὑπεναντίωσις.

κγ΄. Τὰ ὀξέα τῶν νουσημάτων κρίνεται ἐν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρῃσι.

κδ΄. Τῶν ἑπτὰ ἡ [a] τετάρτη ἐπίδηλος. ἑτέρης ἑβδομάδος ἡ ὀγδόη ἀρχή. θεωρητὴ δὲ ἡ ἑνδεκάτη· αὕτη γάρ ἐστι τετάρτη τῆς ἑτέρης ἑβδομάδος. θεωρητὴ δὲ

πάλιν ἡ ἑπτακαιδεκάτη. αὕτη γάρ ἐστι τετάρτη μὲν ἀπὸ τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης, ἑβδόμη δὲ ἀπὸ τῆς ἑνδεκάτης.

κέ. Οἱ θερινοὶ [a] τεταρταῖοι τὰ πολλὰ γίνονται βραχέες· οἱ δὲ φθινοπωρινοὶ, μακροὶ, καὶ [1] μάλιστα οἱ πρὸς τὸν χειμῶνα συνάπτοντες.

κς΄. [1] Πυρετὸν [a] ἐπὶ σπασμῷ βέλτιον γενέσθαι, [2] ἢ σπασμὸν ἐπὶ πυρετῷ.

κζ΄. [1] Τοῖσι [a] μὴ κατὰ λόγον κουφίζουσιν οὐ δεῖ πιστεύειν, οὐδὲ φοβεῖσθαι λίην τὰ μοχθηρὰ γινόμενα παραλόγως. τὰ γὰρ πολλὰ τῶν τοιουτέων ἐστὶν ἀβέβαια, καὶ οὐ πάνυ τοι διαμένειν οὐδὲ χρονίζειν εἴωθε.

κή. Τῶν πυρεσσόντων μὴ παντάπασιν ἐπιπολαίως, [1] τὸ διαμένειν καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τὸ σῶμα, [2] ἢ καὶ συν-

Notandus rursùm decimus septimus: hic enim est quartus quidem à decimoquarto, septimus verò ab undecimo.

25. Quartanæ æstivæ [a] plerumque fiunt breves: autumnales verò longæ, [1] et maximè quæ prope hyemem incidunt.

26. [1] Febrem convulsioni supervenire melius est, [2] quàm convulsionem febri.

27. [1] His, [a] quæ non secundum rationem levant, credere non oportet, neque timere valdè quæ præter rationem fiunt prava. Multa enim horum sunt inconstantia, nec admodùm permanere, neque durare solent.

28. Febricitantium non omninò leviter [1] permanere, et nihil remittere corpus, [2] aut etiam magis quàm pro

ratione colliquefieri, [a] malum est. Illud enim morbi longitudinem indicat, [b] hoc verò infirmitatem.

29. [1] Incipientibus morbis, [2] si quid movendum videatur, move: [3] vigentibus verò, quiescere melius est.

30. Circa principia et fines omnia sunt debiliora: circa vigores verò, vehementiora.

31. A morbo bellè comedenti nihil proficere corpus, malum est.

32. Ut plurimùm omnes qui malè habent, circa principia quidem benè comedentes, et nihil proficientes, ad finem rursùs cibum non appetunt: [1] qui verò circa initia quidem cibum omninò non appetunt, posteà autem benè appetunt, meliùs liberantur.

33. In omni morbo [a] mente valere,

τήκεσθαι [a] μᾶλλον τοῦ κατὰ λόγον, μοχθηρόν. τὸ μὲν γὰρ μῆκος [b] νούσου σημαίνει, τὸ δὲ ἀσθένειαν.

κθ΄. [1] Ἀρχομένων τῶν νούσων, [2] ἤν τι δοκέῃ κινέειν, κίνει· [3] ἀκμαζουσῶν δὲ, ἡσυχίην ἔχειν βέλτιόν ἐστι.

λ΄ Περὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ τέλη πάντα ἀσθενέστερα· περὶ δὲ τὰς ἀκμὰς ἰσχυρότερα.

λα΄. Τῷ ἐξ ἀῤῥωστίης εὐσιτέοντι μηδὲν ἐπιδιδόναι τὸ σῶμα, μοχθηρόν.

32. Ὡς τὰ πολλὰ πάντες οἱ φαύλως ἔχοντες, κατ᾽ ἀρχὰς μὲν εὐσιτέοντες, καὶ μηδὲν ἐπιδιδόντες, πρὸς τῷ τέλει πάλιν ἀσιτέουσιν· [1] οἱ δὲ κατ᾽ ἀρχὰς μὲν ἀσιτέοντες ἰσχυρῶς, ὕστερον δὲ εὐσιτέοντες, βέλτιον ἀπαλλάσσουσιν.

λγ΄. Ἐν πάσῃ νούσῳ [a] τὸ ἐῤῥῶσθαι

τὴν διάνοιαν, καὶ εὖ ἔχειν πρὸς τὰς προσφορὰς, ἀγαθόν· τὸ δὲ ἐναντίον, κακόν.

λδ΄. Ἐν τῇσι νούσοισιν ἧσσον κινδυνεύουσιν, οἷσιν ἂν οἰκείη τῆς φύσιος, καὶ τῆς ἡλικίης, καὶ τῆς ἕξιος, καὶ τῆς ὥρης ἡ νοῦσος ᾖ μᾶλλον, ἢ οἷσιν ἂν μὴ οἰκείη κατά τι τουτέων.

λε΄. Ἐν πάσῃσι τῇσι νούσοισι, [ι] τὰ περὶ τὸν ὀμφαλὸν [a] καὶ τὸ ἦτρον πάχος ἔχειν, βέλτιόν ἐστι· τὸ δὲ σφόδρα λεπτὸν [b] καὶ ἐκτετηκὸς, μοχθηρόν. ἐπισφαλὲς δὲ τὸ τοιοῦτον, καὶ πρὸς τὰς κάτω καθάρσιας.

λϛ΄. Οἱ ὑγιεινῶς ἔχοντες τὰ σώματα [a] ἐν τῇσι φαρμακείῃσι καθαιρόμενοι ἐκλύονται ταχέως, καὶ οἱ πονηρῇ τροφῇ χρεώμενοι.

et benè se habere ad ea quæ offeruntur, bonum est: contrarium verò malum.

34. In morbis minùs periclitantur ii quorum naturæ, et ætati, et habitui, et tempori magis similis fuerit morbus, quàm ii quibus horum nulli *fuerit* similis.

35. In omnibus morbis, [1] quæ *partes* ad [a] umbilicum et imum ventrem *sunt*, crassitudinem habere, melius est: valdè autem tenues et [b] eliquatas *ipsas habere*, malum. Periculosum verò illud est, etiam ad infernas purgationes.

36. Qui sana habent corpora, [a] pharmacis purgati citò exsolvuntur, *ut* et qui pravo utuntur cibo.

37. Qui benè valent corpore, [1] purgatu sunt difficiles.

38. Paulò deterior et potus et cibus, jucundior autem, eligendus potiùs, quàm meliores quidem, sed ingratiores.

39. [1] Senes ut plurimùm quidem [a] juvenibus minùs ægrotant: [2] quicunque verò ipsis [b] morbi fiunt diuturni, plerumque commoriuntur.

40. Raucedines, et gravedines, *in* valdè senibus non coquuntur.

41. Qui sæpè et vehementer, absque manifestâ causâ, animo linquuntur, ex improviso moriuntur.

42. Solvere [a] apoplexiam, vehementem quidem, impossibile: debilem verò, non facile.

43. Ex [a] iis qui strangulantur et resolvuntur, nondum autem sunt mor-

λζ΄. Οἱ εὖ τὰ σώματα ἔχοντες [1] φαρμακεύεσθαι ἐργώδεες.

λη΄. Τὸ σμικρῷ χεῖρον καὶ πόμα, καὶ σιτίον, ἥδιον δὲ, τῶν βελτιόνων μὲν, ἀηδεστέρων δὲ, μᾶλλον αἱρετέον.

λθ΄. [1] Οἱ πρεσβῦται [a] τῶν νέων τὰ μὲν πολλὰ νοσέουσιν ἧσσον· [2] ὅσα δ᾽ ἂν αὐτέοισι χρόνια [b] νουσήματα γένηται, τὰ πολλὰ ξυναποθνήσκει.

μ΄. Βράγχοι καὶ κόρυζαι τοῖσι σφόδρα πρεσβύτῃσιν οὐ πεπαίνονται.

μα΄. Οἱ ἐκλυόμενοι πολλάκις καὶ ἰσχυρῶς, ἄνευ φανερῆς προφάσιος, ἐξαπίνης τελευτῶσι.

μβ΄. Λύειν [a] ἀποπληξίην, ἰσχυρὴν μὲν, ἀδύνατον· ἀσθενέα δὲ, οὐ ῥηΐδιον.

μγ΄. [a] Τῶν ἀπαγχομένων [a], καὶ καταλυομένων, μηδέπω δὲ τεθνηκότων, οὐκ

ἀναφέρουσιν [1] οἷσιν ἂν ἀφρὸς ᾖ περὶ τὸ στόμα.

μδ΄. Οἱ παχέες [a] σφόδρα κατὰ φύσιν ταχυθάνατοι γίνονται μᾶλλον τῶν ἰσχνῶν.

με΄. Τῶν ἐπιληπτικῶν τοῖσι νέοισιν ἀπαλλαγὴν αἱ μεταβολαὶ, [1] μάλιστα τῆς ἡλικίης, [2] καὶ τῶν χωρίων, καὶ τῶν βίων, ποιέουσι.

μϛ΄. Δύο πόνων ἅμα γινομένων, μὴ κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον, ὁ σφοδρότερος [1] ἀμαυροῖ τὸν ἕτερον.

μζ΄. Περὶ τὰς γενέσιας τοῦ πύου οἱ πόνοι, καὶ οἱ πυρετοὶ ξυμβαίνουσι μᾶλλον, ἢ γενομένου.

μη΄. Ἐν πάσῃ [a] κινήσει τοῦ σώματος, ὁκόταν ἄρχηται πονέειν, τὸ διαναπαύειν εὐθὺς ἄκοπον.

μθ΄. Οἱ εἰθισμένοι τοὺς συνήθεας πό-

tui, non se recolligunt, [1] quibus spuma circa os fuerit.

44. Qui naturâ [a] sunt valdè crassi, magis subitò moriuntur, quàm graciles.

45. Epilepticis pueris, mutationes, [1] maximè ætatis, [2] et regionum, et vitæ, liberationem faciunt.

49. Duobus doloribus simul obortis, non in eodem loco, vehementior [1] obscurat alterum.

47. Circa puris generationes, dolores et febres magis accidunt, quàm *ipso* facto.

48. In omni [a] corporis motu, quando dolere cœperit, interquiescere, statim lassitudinem curat.

49. Consueti solitos labores ferre,

etiamsi fuerint debiles, [a] aut senes, insuetis, robustis *licèt* et juvenibus, faciliùs ferunt.

50. A multo tempore [a] consueta, etiamsi fuerint deteriora, [b] insuetis minùs turbare solent: [1] oportet igitur etiam ad insolita se vertere.

51. Multùm, et derepentè [1], vacuare, [2] [a] aut replere, aut [3] calefacere, [b] aut [4] frigefacere, aut alio quocunque modo corpus [5] movere, [c] periculosum est. [6] Enimverò omne multum (i. e. *nimium*) naturæ est inimicum. [7] Quod verò [d] paulatim *fit*, tutum est: tum aliàs, et si quis [8] ex altero ad alterum transeat.

52. Omnia ex ratione [a] facienti, et non secundum rationem evenientibus, non transeundum ad aliud, [b] manente *eo*, quod visum est ab initio.

τοὺς φέρειν, κἢν ὦσιν ἀσθενέες, [a] ἢ γέροντες, τῶν ἀσυνήθων, ἰσχυρῶν τε καὶ νέων, ῥᾷον φέρουσι.

ν'. Τὰ ἐκ πολλοῦ [a] χρόνου συνήθεα, κἢν ᾖ χείρω, τῶν ἀσυνήθων [b] ἧσσον ἐνοχλεῖν εἴωθε· [1] δεῖ οὖν καὶ ἐς τὰ [c] ἀσυνήθεα μεταβάλλειν.

να'. Τὸ κατὰ πολὺ, καὶ ἐξαπίνης, [1] κενοῦν, [a] ἢ πληροῦν, [3] ἢ [b] θερμαίνειν, [4] ἢ ψύχειν, ἢ ἄλλως ὁκωσοῦν [4] τὸ σῶμα [c] κινέειν, σφαλερόν. [6] καὶ γὰρ πᾶν τὸ πολὺ τῇ φύσει πολέμιον. τὸ [7] δὲ κατ' ὀλίγον [d], ἀσφαλές· καὶ ἄλλως, ἢν καί τις [8] ἐξ ἑτέρου ἐφ' ἕτερον μεταβαίνῃ.

νβ'. Πάντα κατὰ λόγον [a] ποιέοντι, καὶ μὴ γινομένων τῶν κατὰ λόγον, μὴ μεταβαίνειν ἐφ' ἕτερον, [b] μένοντος τοῦ δόξαντος ἐξ ἀρχῆς.

νγ'. Ὁκόσοι τὰς κοιλίας [1] ὑγρὰς ἔχουσι, νέοι μὲν ἐόντες, βέλτιον ἀπαλλάσσουσι τῶν τὰς ξηρὰς ἐχόντων. ἐς δὲ τὸ γῆρας, χεῖρον ἀπαλλάσσουσι· ξηραίνονται γὰρ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τοῖσιν ἀπογηράσκουσι.

νδ'. Μεγέθει δὲ [a] σώματος ἐννεάσαι μὲν, ἐλευθέριον καὶ οὐκ ἀειδές· ἐγγηράσαι δὲ, δύσχρηστον καὶ χεῖρον τῶν ἐλασσόνων.

53. Quicumque alvos habent humidas, dum quidem juvenes sunt, meliùs liberantur his, qui siccas habent. Ad senectutem verò, pejus liberantur : siccantur enim ut plurimùm alvi senescentibus.

54. Procero corpore [a] juventutem quidem degere, liberale est, nec deforme : insenescere verò, incommodum, et parvis deterius.

NOTÆ

IN

SECTIONEM SECUNDAM.

APHOR. I. [1] I. Epid. iij, 8. — II. Epid. iij, 12. — Aph. iv, 67. — I. Prædict. xv, 5, 17. — VI. Epid. viij, 5. = [a] Celf. ij, 6, pag. 55, l. 32. — *Vide* van-Swieten, tom ij, pag. 398.

Lassitudines à somno, artubus quasi fractis, sæpè eis accidunt qui insueta et immodica exercitia experti sunt. Norunt id equites novitii. Secùs, hærere in ultimis vasis excrementitios humores significant, perspirationemque cohiberi. Id etiam convalescentibus à morbo post cibos justo pleniores accidit.

APHOR. II. Epid iij, 11, 12. = [a] Celf. iij, 18, pag. 152, l. 4.

APHOR. III. Aph. vij,71. = [1] Humor. iij, 78. — Coac. ij, 35. — VI. Epid. vj, 6. = [a] Celf. ij, 4, pag. 51, l. 4. & l. 7. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 42.

APHOR. IV. [1] VI. Epid. viij, 16. — II. Morb. xvj, 13. — Aph. ij, 22. — [2] Aph ij, 51. = Vet. Medic. xv, 10, 15. = [a] Cels. j, 2, p. 23, l. 26.; 3, p. 24, l. 32.

APHOR. V. Aph. iv, 31. — [a] Gal. de opt. Sect. ad Thrasy. cap. 31. — *Vide* van-Swieten, tom. j, pag. 695 et 710; tom. ij, p. 63, 391; t. iij, p. 553, 601.

Quotiescumque stant integræ functiones, nec vis solidorum labefactatur, nec pondus humorum augescit, alacres sumus et leves. Minuantur solidorum vis et tonus, augeatur humorum moles, utrimque pondus accedit: hinc verum et ad stateram; illinc relativum et ad sensum. Jam non sufficit novo ponderi corpus; fatiscunt crura, brachia, cervix; sanitas labascit. *Vide* aureum Sanctorii Opus, præcipuè Sect. j et v.

APHOR. VI. [a] Cels. ij, 2, pag. 48, l. 24; ij, 7, pag. 62, l. 27. — *Vide* van-Swieten; tom. j, pag. 5; tom. ij, p. 194; tom. iv, p. 455.

APHOR. VII. Aliment. xj, 6, 7. = [1] Aph. ij, 11, 18. — *Vide* van-Swieten, tom. iij, p. 655.

Diuturniores morbi naturæ robur extinguunt, breves prosternunt tantùm.

APHOR. VIII. [1] Aph. ij, 31; iv, 41, 45. vij, 64. — Coac. j, 179. = [2] Aph. ij, 22.

Non refert quidas sumas, sed quid concoquas. Copiosior cibus vires opprimit, non reficit. Hinc tot Hippocratica præcepta de comparatione inter vires et cibos instituendâ. Si, rectâ mensurâ adhibitâ, cibus non reficit, signum est quòd quâ semel imbutum est corpus, labes morbosa alimenti corrumpit materiem; vacuetur ergo. *Vide* Versionem Cl. de Villebrune.

APHOR. IX. Aph. iv, 13; vij, 70.

= [a] Cels. iij, 18, p. 155, l. 1. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 131; tom. iv, p. 395 et 655.

Totius methodi medendi in acutis fundamentum est sententia illa, cùm in illo consistat purgationis rectè institutæ mysterium, ut mobilissima vacuentur. Mobiliora autem sunt quæ fluidiora.

APHOR. X. Aph. vij, 65, 67. — Vet. Med. xij, 11, 12; xix, 6 ad 17, — Præcept. xj, 4. — II. Morb. xvj, 13; xxj, 16 ad 20.

Falsa foret conclusio quæ indè totalem in morbis abstinentiam deduceret. Contrarium mille locis edocuit Hippocrates; præsertim cùm plus noxæ videt in nimis tenui quàm in pleniore diætâ. Sed Aphorismus noster indicat ad necessitatem talia corpora nutrienda esse, non ultrà.

APHOR. XI. Vet. Medic. xij, 3, 9. — Aliment. xj, 5. — Aph. ij, 7, 18.

= [a] Cels. j, 2, pag. 23, l. 29. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 92.

Alimentum liquidum vulgò, nec sine exceptione tamen, materiam tenuiorem præbet, solvendam facilè, adeòque et plus implentem, et vacuationi promptiori aptam.

APHOR. XII. [1] Humor. vij, 16, 17. — II. Epid. j, 81; iij, 72. — IV. Epid. xviij, 20. — VI. Epid. ij, 32; iij, 62. — II. Morb. xvj, 12, 13; xx, 20; xxxvij, 19. — Aph. iv, 36. = [a] Cels. ij, 14, pag. 89, l. 16. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 52.

Vel ejusdem morbi recidivam facit materies illa, vel alium morbum. Sic furunculos atque abscessus variolæ, sic asthmata peripneumoniæ relinquunt; sic hepatitis in hæmorrhoïdas vertitur.

APHOR. XIII. [1] VI. Epid. ij, 42. — I. Epid. iij. — III. Epid. iij, 66. = [a] Cels. iij, 5, pag. 124, l. 32. — *Vide* Boerhaav. Inst. Med. 931, et seq.

Vide van-Swieten, tom. ij, pag. 79.

APHOR. XIV. [1] II. Epid. ij, 3. — Aph. j, 2. = [2] Aph. iv, 21. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 356.

APHOR. XV. [1] Aph. iij, 26. — *Vide* Sanctorium, fect. j, passim. *Vide* van-Swieten, tom. ij. p. 606.

Morborum qui parti alicui incumbunt origo triplex. Vel enim illam, illæso cæteroquin corpore, invadunt; vel totius corporis læsi symptomata, unam præcipuè partem occupant; aut demum, dum desæviunt in unam, cæteras, quasi metastasi factâ, liberant. Cuique horum casûum sua sunt signa. Sed universalem affectionem designat excrementorum omnium perversio.

APHOR. XVI. [a] Cels. j, 2, pag. 24, l. 17.

APHOR. XVII. Aph. ij, 22. — Vet. Med. viij, 16; xij, 10; xiij, 11, 24;

xix, 6, 31. — I. Diæt. iij, 15. — III. Diæt. xv, 1, 6. — Loc. in Hom. Lij, 8, 9. — Sanit. tuend. ad Demet. 6. — Affect. xxviij, 1, 2. — Morb. Sacr. xviij, 30. — Epist. Abderit. ad Hip. 40. — *Vide* van-Swieten, t. ij, pag. 32. — *Vide* versionem et textum Cl. de Villebrune.

Aphor. XVIII. Aph. ij, 7, 11. — Aliment. xj, 4, 5. — VI. Epid. v, 37, 53. — 18 et 19. *Vide* Sanctor. sect. iij, 60.

Aphor. XIX. Decent. Ornat. x, 7, 8. = [a] Cels. ij, 6, p. 57, l. 33. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 53, 432.

Aphor. XX. Aph. ij, 53. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 336.

Si, ob acutiorem fibrarum intestinalium sensum, alvus sit juveni laxior, senescenti tardabitur. Si juniori ob siccitatem tardior fuerit, senescenti laxabitur.

Aphor. XXI. [a] Cels. j, 3, p. 26, l. 29.

APHOR. XXII. [1] Natur. Human. xvij, 11, 12, 13. — San. tuend. ad Dem. 7. — VI. Epid. viij, 16. — Aph. ij, 8. — Flat. ij, 9, ad 16; iij, 2, 3. = [2] Aph. ij, 8. — Vet. Medic. xxxiij, 18. — Loc. in Hom. lj, 6; lij, 2; liv, 6. — I. Epid. ij, 95. — Morb. Sacr. xviij, 30, 32, 33, 35. = [a] Cels. j, 3, p. 28, l. 5. — *Vide* van-Swieten; t. j, pag. 345; t. ij, pag. 256.

APHOR. XXIII. Aph. ij, 19. — Judicat. iv, 12. — Coac. j, 190, 211. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 84.

Lege hîc attentè meditandam Meletii expositionem, quam nobis in hunc aphorismum noscendam tradidit Cl. de Villebrune, toties nobis laudandus.

APHOR. XXIV. Aph. iv, 36, 71. — Septimest. viij, 6. — Judicat. ij, 7, ad 12. — Prænot. xx, 5, ad 10. = [a] Cels. iij, 4, pag 121, l. 1, ad 9. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 421, 425, 427, 430.

Doctrinam hanc fusè et doctè defendit in observatis suis inter recentiores Cl. de Haën Rat. Med. tom. j; impugnavit doctè et modestè Cl. Le Roy,

Monspeliensis Professor, libro de Prognosi. Plura certè in Edicto Hippocratico vera sunt. Sed observatis illius plura addere fas erat, plura detrahere quæ dies meliùs docuit. *Vide* autores prædictos Duretum, Hollerium in Hipp. Aphor. Glass, Freind, Desmars, Aubry et alios.

APHOR. XXV. [1] Nat. Human. xxix, 5, 6, 7. — I. Epid. iij, 17. — Coac. j, 236. == [a] Cels. ij, 8, p. 76, l. 9; iij, 16, p. 147, l. 7. — *Vide* Sydenham, Sect. j, cap. 5. Ballonium, Epidem. lib. ij. Van-Swieten, tom. ij, pag. 461.

APHOR. XXVI. — [1] I. Morb. vj, 13, 14. — Aph. iv, 57; v, 5, 70. — Coac. j, 231; iij, 80. — San. tuend. ad Dem. 10. == [2] Aph. vij, 13. — Coac. ij, 207; iij, 82. — Judicat. xij, 11. == [a] Cels. ij, 8, p. 70, l. 2 et 5. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 321.

APHOR. XXVII. [1] I. Prædict. vj, 16; vij, 7. — II. Prædict. xxix, 6. — Coac. j, 73; iij, 100, 109, 110. — II. Epid. iij, 132. == [a] Cels. ij, 7, pag. 60, l. 12,

et ij, 14, pag. 89, l. 16. — *Vide* Galen. de dieb. critic. Van-Swieten, tom. ij, pag. 85, 156; tom. iij, pag. 68.

APHOR. XXVIII. [1] Humor. iij, 17. == [2] Aph. v, 55. — Humor. iij, 52. == [a] Cels. ij, 2, p. 48, l. 8; et ij, 4. p. 51, l. 21. — [b] Cels. ij, 5, pag. 53, l. 24; et ij, 7, p. 58, l. 19.

Quâ proportione morbi materiem subigit febris, eâdem et vim corpori infert. Si igitur minùs quàm par est tenuetur illud, retinetur intus expellenda labes, novas, datâ occasione, molitura insidias. Si verò magis quàm pro ratione colliquescat; corporis fabricam, non morbum, a febre destrui, sana corrumpi, cuncta putredine intus grassante diffluere signum est.

APHOR. XXIX. [1] Aph. ij, 30. == [2] Aph. j, 22, 24. — II. Morb. Mul. xxiv, 16, 17, 18. == [3] Loc. in Hom. xxxviij, 9, 10, 11. — Purgant. iv, 1. — I. Epid. iij, 29. — II. Morb. xij, 34, 35. — III. xxiv, 57, 58, 59. — *Vide* Van-Swieten, t. ij, p. 66.

APHOR. XXX. Aph. ij, 29. — *Vide* van Swieten, t. ij, p. 65.

APHOR. XXXI. Aph. ij, 8. — Coac. j, 179. — *Vide* van-Swieten, t. 1, p. 3.

APHOR. XXXII. Coac. j, 179. = [1] Aphor. vij, 6.

In priori casu vires ex præpostero cibo sumpsit morbus, illumque corrupit. In altero, restituta fuit legitimæ diætæ ministerio sanitas; cujus indicium est alimentorum appetitus.

APHOR. XXXIII. De Medic. iij, 9. — Coac. j, 72. = [a] Cels. ij, 3, p. 49, l. 32.

APHOR. XXXIV. Aph. viij, 1, 8. — Humor. vj, 1 ad 5. — Dieb. Judicat, j, 11 ad 15. — VI. Epid. viij, 43 ad 46. — Affection. vij, 3. — *Vide* van-Swiet. t. iij, p. 11, 70.

In corpore prædisposito, causa minùs vehemens majora creat symptomata, sed quæ tollantur faciliùs. Causa levis infanti convulsionem accersit promptè

sanandam : gravissima est causa, quæ senem in motus convulsivos rapit. Per hyemem eâdem exardeat vehementiâ febris ardens ac furente Syrio; nonne ultimum furoris gradum obtinuit causa, quæ, contradicentibus omnibus, emicare facit symptomata maxima?

APHOR. XXXV. [1] Prænot. x, 2. — Aph. ij, 28. — I. Morb. Mul. lxxvij, 9. = [a] Cels. ij, 3, p. 49, l. 21. = [b] Cel. ij, 4, p. 51, l. 16.

APHOR. XXXVI. Aph. ij, 37; iv, 16. — Verat. us. j, 2. — Epist. Dem. ad Hip. 16. = [a] Cels. ij, 13, p. 87, l. 24.

APHOR. XXXVII. Aph. ij, 36; iv, 16. — Verat. us. j, 5, 12. = [1] Aph. iv, 5.

APHOR. XXXVIII. De Art. xij, 10. — VI. Epid. iv, 26. — IV. Morb. xij, 7. — Affection. xlij, 1, 2. — Vict. Acut. xv, 1, 2; xviij, 2, 4. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 93; t. iij, p. 655

APHOR. XXXIX. [1] I. Morb. xx, 13, 15. = [2] Aph. v, 7. = [a] Cel. ij, 1, p. 43, l. 14. = [b] Cels. ij, 8, p. 73, l. 8. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p, 651.

Resistit fortiùs incumbentibus morborum acutorum causis senilis rigiditas : sed si cedere semel coacta fuerit, deficit flexilitas, deficit tonus qui vires restituat.

APHOR. XL. *Vide* van-Swieten, t. j, pag. 89.

APHOR. XLI. Coac. j, 83.

Inhæret scilicet cordi causa morbi immedicabilis.

APHOR. XLII. [a] Cels. ij, 8, p. 76, l. 3. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 3; t. iij, p. 276, 283, 284.

APHOR. XLIII. [1] Morb. Sac. viij, 18. = [a] Cels. ij, 8, p. 76, l. 17. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 645; t. iij, p. 273. — *Vide* interpretationem Cl. de Villebrune in notis ad hanc sectionem.

APHOR. XLIV. [a] Cels. ij, 1, p. 47.

l. 24. — *Vide* van-Swieten, t. ij, pag. 284, t. iij, p. 257.

APHOR. XLV. Aph. v, 7. — II. Prædict. xvj, 1, 2, 3. — Morb. Sac. xiij, 6. = [1] Aph. iij, 28. = [2] VI. Epid. v, 36. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 435, 436.

APHOR. XLVI. [1] Humor. xj, 16, 17. — Aliment. j, 11. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 226.

APHOR. XLVII. Vet. Medic. xxxiij, 8, ad 12. — Prænot. xvij, 8. — De Ulcerib. ij, 8, ad 11. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 208, 606, 640, 645; t. ij, p. 42, 106.

Legatur hîc curiosè quid Damascius de Archæo Helmontiano protulit, apud Cl. de Villebrune.

APHOR. XLVIII. Aph. II, 22. — Præcept. xiij, 4. — Natur. Human. xvij, 14, 15. — Flatib. ij, 14. = [a] Cels. j, 3, p. 25, l. 11, et p. 26, l. 33. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 109.

APHOR. XLIX. II. Diæt. xliv, 2, 3, 4. = [a] Cel. j, 3, p. 25, l. 7.

APHOR. L. II. Diæt. xliv, 4. — Humor. iij, 115. — Humid. us. iij, 8, — Vict. Acut. xviij, 2, ad 6; xxxij, 5, 6. — Aph. j, 17. = [1] Aph. ij, 22, 51. = [a] Cels. j, p. 3, 27, l. 1. = [b] Cels. j, 3, p. 25, l. 9. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 285; tom. ij, p. 102, 127; tom. iij, p. 639.

APHOR. LI. Vict. Acut. xvij, 12, xxiij, 15. = [1] Aph. j, 2; vj, 27, 39. = [2] Aphor. j, 3, 4; ij, 4, 17; vj, 39. = [3] Aph. iij, 1; v, 16. = [4] Aph. iij, 1; v, 17, 18, 20, 22, 23, 24. = [5] Aph. ij, 14. = [6] Aph. ij, 4. — Veter. Medic. xviij. — I. Præcept. xiij, 4. — I. Morb. Mulier. xxxiij, 4; xcviij, 15. = [7] II. Diæt. xliv, 5. — Natur. Human. xix, 7, 8. — Humor. viij, 17, 18. — Humid. us. iij, 5. — VI. Epid. ij, 47. — Affect. xlij, 3. — Vict. Acut. v, 22; x, 8. = [8] Aph. ij, 50, 52. = [a] Cels. ij, 16, p. 92, l. 19. = [b] Cels. j, 9, p. 40, l. 7. = [c] Cels. j, 3, p. 24, l. 28. = [d] Cels. j, 3, p. 25, l. 6. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 54; t. ij, p. 127.

APHOR. LII. Loc. in Hom. xx, 11, 12. = [a] Cels. iij, 1, p. 112, l. 25. — Cœl. Aurel. tard. passion. iv, 3, p. 454. = [b] Cels. iij, 9, p. 138, l. 9. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 138.

APHOR. LIII. Aph. ij, 20. = [a] Cels. j, 3, p. 33, l. 3. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 336.

APHOR. LIV. Præcep. xj. 10. = [a] Cels. ij, 1, p. 43, l. 17.

ΤΜΗ͂ΜΑ ΤΡΙ͂ΤΟΝ.

α′. Αἱ [1] μεταβολαὶ [a] τῶν ὡρέων μάλιστα τίκτουσι νουσήματα· [2] καὶ ἐν τῇσιν ὥρῃσιν αἱ μεγάλαι μεταλλαγαὶ ἢ ψύξιος, ἢ θάλψιος, καὶ τ' ἄλλα κατὰ λόγον οὕτως.

β′. Τῶν φυσίων αἱ μὲν πρὸς [a] θέρος, αἱ δὲ πρὸς χειμῶνα, εὖ ἢ κακῶς πεφύκασι.

γ′. Τῶν νούσων [a] ἄλλαι πρὸς ἄλλας εὖ [1] ἢ κακῶς πεφύκασι· καὶ ἡλικίαι τινὲς πρὸς ὥρας, καὶ χώρας, καὶ διαίτας.

δ′. Ἐν τῇσιν ὥρῃσιν, ὅταν τῆς αὐτῆς ἡμέρης ὁτὲ μὲν θάλπος, ὁτὲ δὲ ψῦχος γίγνηται, φθινοπωρινὰ [a] τὰ νουσήματα προσδέχεσθαι χρή.

SECTIO TERTIA.

1.[1] [a] MUTATIONES *anni* temporum maximè pariunt morbos: [2] et in ipsis temporibus magnæ mutationes tum frigoris, tum caloris, et cætera pro ratione eodem modo.

2. Naturarum aliæ quidem [a] ad æstatem, aliæ verò ad hyemem, benè aut malè sunt constitutæ.

3. Morborum [a] alii ad alios benè [1] aut malè se habent: et ætates quædam ad tempora, et regiones, et victus.

4. In temporibus, quando eâdem die, modò calor, modò frigus fit, autumnales [a] morbos exspectare oportet.

5. Austri [a] auditum gravantes, caliginosi, caput gravantes, segnes, dissolventes. Quum hic dominatum tenuerit, talia in morbis patiuntur. Si verò aquilonium fuerit *anni tempus*, tusses, [a] fauces *asperæ*, [b] alvi duræ, urinæ difficultates, horrores, dolores costarum, pectorum. Quum hic dominatus fuerit, talia in morbis oportet exspectare.

6. Quando æstas veri similis est, sudores [a] in febribus multos exspectare oportet.

7. In [1] siccitatibus [a] febres acutæ fiunt. [2] Et, si quidem annus majore parte talis fuerit, qualem fecit constitutionem, [3] ut plurimùm tales etiam morbos exspectare oportet.

8. In constantibus [a] temporibus,

ε'. Νότοι [a] βαρυήκοοι, ἀχλυώδεες, καρηβαρικοὶ, νωθροὶ, διαλυτικοί. ὁκόταν οὕτως δυναστεύῃ, τοιαῦτα ἐν τῇσιν ἀῤῥωστίῃσι πάσχουσιν. ἢν δὲ βόρειον ᾖ, βῆχες, [b] φάρυγγες, κοιλίαι σκληραὶ, δυσουρίαι, φρικώδεες, ὀδύναι πλευρέων, στηθέων. ὁκόταν οὕτως δυναστεύῃ, τοιαῦτα ἐν τῇσιν ἀῤῥωστίῃσι προσδέχεσθαι χρή.

ς'. Ὁκόταν θέρος γένηται ἦρι ὅμοιον, ἱδρῶτας [a] ἐν τοῖσι πυρετοῖσι πολλοὺς προσδέχεσθαι χρή.

ζ'. [1] Ἐν τοῖσιν [a] αὐχμοῖσι πυρετοὶ ὀξέες γίγνονται. [2] καὶ ἢν μὲν ἐπὶ πλέον ᾖ τὸ ἔτος τοιοῦτον ἐὸν, οἵην τὴν κατάστασιν ἐποίησεν, [3] ὡς ἐπιτοπολὺ καὶ νουσήματα τοιαῦτα δεῖ προσδέχεσθαι.

η'. Ἐν τοῖσι [a] καθεστεῶσι καιροῖσιν,

ἢν ὡραίως τὰ ὡραῖα ἀποδιδῶσιν, εὐσταθέες, καὶ εὐκρινέες, αἱ νοῦσοι γίνονται· ἐν δὲ τοῖσιν [b] ἀκαταστάτοισιν, ἀκατάστατοι, καὶ δύσκριτοι.

θ'. [1] Ἐν [a] φθινοπώρῳ ὀξύταται αἱ νοῦσοι, καὶ θανατωδέσταται τὸ ἐπίπαν· [2] [b] ἦρ δὲ ὑγιεινότατον, καὶ ἥκιστα θανατῶδες.

ι'. Τὸ φθινόπωρον [a] τοῖς φθίνουσι κακόν.

ια'. Περὶ δὲ τῶν ὡρέων, ἢν μὲν ὁ χειμὼν [a] αὐχμηρὸς καὶ βόρειος γένηται, τὸ δὲ ἔαρ ἔπομβρον καὶ νότιον, [1] ἀνάγκη τοῦ θέρεος πυρετοὺς ὀξέας, καὶ ὀφθαλμίας, [2] καὶ δυσεντερίας γίνεσθαι, μάλιστα δὲ τῇσι γυναιξὶ, καὶ ἀνδρῶν τοῖσιν ὑγροῖσι τὰς φύσιας.

ιβ'. Ἢν δὲ νότιος ὁ χειμὼν, [a] καὶ ἔπομβρος, καὶ εὔδιος γένηται, [1] τὸ

si tempestivè tempestiva reddantur; constantes, et judicatu faciles fiunt morbi: in inconstantibus[b] autem, inconstantes, et difficiles judicatu.

9. In [1] [a] autumno morbi acutissimi, et perniciosissimi omninò: [2] [b] ver autem saluberrimum, et minimè exitiale.

10. Autumnus [a] tabidis malus.

11. Quod ad *anni* tempora, si quidem hyems [a] sicca et aquilonia fuerit, ver autem pluviosum et australe, [1] æstate necesse est febres acutas oriri, et ophthalmias, [2] et dysenterias, maximè autem mulieribus, et viris naturâ humidis.

12. Si verò hyems australis, [a] et pluviosa, et tranquilla sit, [1] ver au-

tem siccum et aquilonium, mulieres, quidem, quibus partus in ver *incidit*, ex omni occasione abortiunt : quæ verò pepererint, infirmos et morbosos pariunt pueros, ita ut, vel statim *illi* pereant, vel tenues et morbosi vivant. Cæteris verò mortalibus dysenteriæ, et ophthalmiæ siccæ oriuntur; senioribus autem catarrhi brevì perimentes.

13. Si verò æstas sicca [a] et aquilonia fiat, autumnus autem pluviosus [b] et australis, capitis dolores ad hyemem fiunt, et tusses, et raucedines, et gravedines : quibusdam verò etiam tabes.

14. Si verò [a] aquilonius et sine pluviis *autumnus* fuerit, iis quidem qui naturâ sunt humidi, et mulieribus, commodus *erit* : reliquis verò erunt

δὲ ἔαρ αὐχμηρὸν καὶ βόρειον, αἱ μὲν γυναῖκες, ἧσιν οἱ τόκοι πρὸς τὸ ἦρ, ἐκ πάσης προφάσιος ἐκτιτρώσκουσιν· αἱ δ᾽ ἂν τέκωσιν, ἀκρατέα καὶ νοσώδεα τὰ παιδία τίκτουσιν, ὥστε ἢ παραυτίκα ἀπόλλυσθαι, ἢ λεπτὰ καὶ νοσώδεα ζῆν ἐόντα. τοῖσι δὲ ἄλλοισι βροτοῖσι δυσεντερίαι, καὶ ὀφθαλμίαι ξηραὶ γίνονται· τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισι κατάῤῥοι συντόμως ἀπολλύντες.

ιγ΄. Ἢν δὲ τὸ θέρος [a] αὐχμηρὸν καὶ βόρειον γένηται, τὸ δὲ φθινόπωρον ἐπόμβρον [b] καὶ νότιον, κεφαλαλγίαι ἐς τὸν χειμῶνα γίνονται, καὶ βῆχες, καὶ βράγχοι, καὶ κόρυζαι· ἐνίοισι δὲ καὶ φθίσιες.

ιδ΄. Ἢν δὲ [a] βόρειον ᾖ καὶ ἄνυδρον, τοῖσι μὲν ὑγροῖσιν ἐοῦσι τὰς φύσιας, καὶ τῇσι γυναιξὶ, ξύμφορον· τοῖσι δὲ λοιποῖσιν ὀφθαλμίαι ἔσονται ξηραὶ, καὶ

πυρετοὶ ὀξέες, καὶ κόρυζαι (χρόνιαι·) ἐνίοισι δὲ καὶ μελαγχολίαι.

ιέ. Τῶν δὲ καταστασίων τοῦ ἐνιαυτοῦ, τὸ μὲν ὅλον οἱ αὐχμοὶ τῶν ἐπομβριῶν εἰσιν [a] ὑγιεινότεροι, καὶ ἧσσον θανατώδεες.

ιϛ'. Νουσήματα δὲ ἐν μὲν τῇσιν [a] ἐπομβρίῃσιν ὡς τὰ πολλὰ γίνεται, πυρετοί τε μακροὶ, καὶ κοιλίης ῥύσιες, καὶ σηπεδόνες, [1] καὶ ἐπίληπτοι, καὶ ἀπόπληκτοι, καὶ κυνάγχαι. ἐν δὲ τοῖσιν [b] αὐχμοῖσι, φθινώδεες, ὀφθαλμίαι, ἀρθρίτιδες, στραγγουρίαι, καὶ δυσεντερίαι.

ιζ'. Αἱ δὲ καθ' ἡμέρην καταστάσιες, αἱ μὲν βόρειοι, τά τε σώματα [a] ξυνιστῶσι, καὶ εὔτονα, καὶ εὐκίνητα, [b] καὶ εὔχροα, καὶ εὐηκοώτερα ποιέουσι, καὶ τὰς κοιλίας ξηραίνουσι, καὶ τὰ ὄμματα δάκνουσι· καὶ περὶ τὸν θώρηκα ἄλγημα

ophthalmiæ siccæ, et febres acutæ, et gravedines (diuturnæ); nonnullis verò etiam melancholiæ.

15. Ex anni verò constitutionibus, in universum quidem siccitates pluviosis [a] sunt salubriores, et minùs lethales.

16. Morbi autem in pluviosis [a] quidem plerumque fiunt, et febres longæ, et alvi fluxiones, et putredines, [1] et epileptici, et apoplectici, et anginæ. In siccitatibus [b] verò tabidi, ophthalmiæ, arthritides, urinæ stillicidia, et dysenteriæ.

17. Quotidianæ autem constitutiones, aquiloniæ quidem [a] corpora compingunt, et robusta, [b] et facilè mobilia, et benè colorata, et meliùs audientia faciunt, alvos etiam siccant, et oculos mordent; et dolorem circa tho-

racem, si quis præexistat, majorem faciunt. [c] Austrinæ verò corpora dissolvunt, et humectant, et auditus graves, et capitis gravitates faciunt, et vertigines in oculis, [1] et corporibus motum difficilem, et alvos humectant.

18. Secundùm tempora autem, vere quidem, et primâ æstate, pueri, [a] et his ætate proximi, optimè degunt, et maximè sani sunt. [1] Æstate verò, et parte quadam autumni, senes. Reliquo sed autumno, et hyeme, qui medii sunt ætatæ.

19. Morbi autem quilibet fiunt quidem [a] in quibuslibet *anni* temporibus [1] nonnulli verò in quibusdam ipsorum potius et fiunt, et exacerbantur.

20. Vere [a], quidem insaniæ, et

ἤν τι προϋπάρχῃ, μᾶλλον πονέουσιν. αἱ δὲ νότιοι [c] διαλύουσι τὰ σώματα καὶ ὑγραίνουσι, [c] βαρυηκοΐας τε καὶ καρηβαρίας ποιέουσι, καὶ ἰλίγγους ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι, καὶ [1] τοῖσι σώμασι δυσκινησίην καὶ τὰς κοιλίας ὑγραίνουσι.

ιη΄. Κατὰ δὲ τὰς ὥρας, τοῦ μὲν ἦρος, καὶ ἄκρου τοῦ θέρεος, οἱ παῖδες, [a] καὶ οἱ τουτέων ἐχόμενοι τῇσιν ἡλικίῃσιν, ἄριστά τε διάγουσι, καὶ ὑγιαίνουσι μάλιστα. [1] τοῦ δὲ θέρεος, καὶ τοῦ φθινοπώρου μέχρι μέν τινος, οἱ γέροντες. τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ φθινοπώρου, καὶ τοῦ χειμῶνος, οἱ μέσοι τῇσιν ἡλικίῃσι.

ιθ΄. Νουσήματα δὲ πάντα μὲν ἐν [a] πάσῃσι τῇσιν ὥρῃσι γίνεται, [1] μᾶλλον δ' ἔνια κατ' ἐνίας αὐτέων καὶ γίνεται, καὶ παροξύνεται.

κ΄. Τοῦ μὲν γὰρ [a] ἦρος τὰ μανικὰ,

καὶ τὰ μελαγχολικὰ, [1] καὶ τὰ ἐπιληπτικὰ, [2] καὶ αἵματος ῥύσιες, καὶ κυνάγχαι, καὶ κόρυζαι, καὶ βράγχοι, καὶ βῆχες, καὶ λέπραι, καὶ λειχῆνες, καὶ ἀλφοὶ, καὶ [b] ἐξανθήσιες ἑλκώδεες πλεῖσται, καὶ φύματα, [3] καὶ ἀρθριτικά.

κα΄. Τοῦ δὲ θέρεος, ἔνιά τε τούτων, καὶ πυρετοὶ ξυνεχέες, [1] καὶ καῦσοι, καὶ τριταῖοι πλεῖστοι, καὶ τεταρταῖοι, καὶ [a] ἔμετοι, καὶ διάρροιαι, καὶ ὀφθαλμίαι, καὶ ὤτων πόνοι, καὶ στομάτων ἑλκώσιες, καὶ σηπεδόνες αἰδοίων, καὶ ἵδρωα.

κβ΄. Τοῦ δὲ φθινοπώρου, καὶ τῶν θερινῶν τὰ πολλὰ, [1] καὶ πυρετοὶ τεταρταῖοι, καὶ [a] πλάνητες, [2] καὶ σπλῆνες, καὶ ὕδρωπες, [3] καὶ φθίσιες, καὶ στραγγουρίαι, καὶ λειεντερίαι, καὶ δυσεντερίαι, καὶ ἰσχιάδες, καὶ κυνάγχαι, καὶ ἄσθματα, καὶ εἰλεοὶ,

melancholiæ, et [1] epilepsiæ, [2] et sanguinis fluxiones, et anginæ, et gravedines, et raucedines, et tusses, et lepræ, et impetigines, et vitiligines, et [b] pustulæ ulcerosæ plurimæ, et tubercula, [3] et articulorum dolores.

21. Æstate verò, et horum nonnulla, et febres continuæ, [1] et ardentes, et tertianæ plurimæ, et quartanæ, et [a] vomitus, et alvi fluxus, et ophthalmiæ, et aurium dolores, et oris exulcerationes, et pudendorum putredines, et sudamina.

22. Autumno autem, et ex æstivis multa, [1] et febres quartanæ, [a] et erraticæ, [2] et lienes, et hydropes, [3] et tabes, et urinæ stillicidia, et lienteriæ, et dysenteriæ, et coxæ *dolores*, et anginæ, et asthmata, et volvuli,

et epilepsiæ, et insaniæ, et melancholiæ.

23. [1] Hyeme [a] verò, pleuritides, peripneumoniæ, lethargi, gravedines, raucedines, tusses, [2] dolores pectorum, et laterum, et lumborum, et capitis dolores, vertigines, [3] apoplexiæ.

24. In ætatibus autem talia eveniunt. Parvis quidem [a] et recèns natis pueris aphthæ, vomitus, tusses, vigiliæ, pavores, umbilici inflammationes, aurium humiditates.

25. Ad dentitionem verò [a] accedentibus gingivarum pruritus, febres, [1] convulsiones, alvi profluvia; et maximè ubi caninos dentes producunt, et iis qui inter pueros sunt crassissimi, [2] et qui alvos duras habent.

26. Iis autem qui ætate sunt majo-

καὶ ἐπιληψίαι, καὶ τὰ μανικὰ, καὶ τὰ μελαγχολικά.

κγ΄. [1] Τοῦ δὲ [a] χειμῶνος, πλευρίτιδες, περιπνευμονίαι, λήθαργοι, κόρυζαι, βράγχοι, βῆχες, [2] πόνοι στηθέων, καὶ πλευρέων, καὶ ὀσφύος, καὶ κεφαλαλγίαι, ἴλιγγοι, [3] ἀποπληξίαι.

κδ΄. Ἐν δὲ τῇσιν ἡλικίῃσι τοιάδε ξυμβαίνει. τοῖσι μὲν σμικροῖσι [a] καὶ νεογνοῖσι παιδίοισιν, ἄφθαι, ἔμετοι, βῆχες, ἀγρυπνίαι, φόβοι, ὀμφαλοῦ φλεγμοναὶ, ὤτων ὑγρότητες.

κε΄. Πρὸς δὲ τὸ [a] ὀδοντοφυεῖν προσάγουσιν, οὔλων ὀδαξισμοὶ, πυρετοὶ, [1] σπασμοὶ, διάρροιαι· καὶ μάλιστα ὅταν ἀνάγωσι τοὺς κυνόδοντας, καὶ τοῖσι παχυτάτοισι τῶν παιδίων, [2] καὶ τοῖσι σκληρὰς τὰς κοιλίας ἔχουσι.

κϛ΄. Πρεσβυτέροισι δὲ γενομένοισι,

παρίσθμια, [a] σπονδύλου τοῦ κατὰ τὸ ἰνίον εἴσω ὤσιες, ἄσθματα, [1] λιθιάσιες, [2] ἕλμινθες στρογγύλαι, ἀσκαρίδες, ἀκροχορδόνες, [3] σατυριασμοὶ, (στραγγουρίαι,) χοιράδες, καὶ τἄλλα φύματα, μάλιστα δὲ τὰ προειρημένα.

κζ΄. Τοῖσι δὲ ἔτι [a] πρεσβυτέροισι, καὶ πρὸς τὴν ἥβην προσάγουσι, τουτέων τε τὰ πολλὰ, καὶ πυρετοὶ χρόνιοι μᾶλλον, καὶ ἐκ ῥινῶν αἵματος ῥύσιες.

κή. Τὰ δὲ πλεῖστα τοῖσι παιδίοισι πάθεα κρίνεται, τὰ μὲν ἐν [a] τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι· τὰ δὲ ἐν ἑπτὰ μησί· τὰ δὲ ἐν ἑπτὰ ἔτεσι· τὰ δὲ πρὸς τὴν ἥβην προσάγουσιν. [1] ὅσα δ᾽ ἂν διαμείνῃ τοῖσι παιδίοισι, καὶ μὴ ἀπολυθῇ περὶ τὸ [b] ἡβάσκειν, ἢ τῇσι θήλεσι περὶ τὰς τῶν καταμηνίων ῥήξιας, χρονίζειν εἴωθε.

jores, [a] tonsillæ *inflammatæ*, verticuli in occipitio introrsum extrusiones, asthmata, [1] calculorum generationes, [2] lumbrici rotundi, ascarides, verrucæ pensiles, [3] satyriasmi, (stranguriæ,) strumæ, et cætera tubercula, maximè verò suprà dicta.

27. Ætate verò adhuc [a] provectioribus, horum quidem multa, et febres diuturnæ magis, et ex naribus sanguinis fluxiones.

28. Plurimæ quidem affectiones in pueris judicantur, aliæ [a] in quadraginta diebus, aliæ in feptem mensibus, aliæ in septem annis: aliæ *ipsis* ad pubertatem accedentibus. [1] Quæ verò in pueris permanserint, neque solutæ fuerint circa [b] pubertatem, aut in fœminis circa menstruorum eruptiones, diu perseverare solent.

29. Juvenibus autem, sanguinis spuitiones, [1] [a] tabes, febres acutæ, [2] epilepsiæ, et cæteri morbi, maximè verò suprà nominati.

30. Ultra hanc ætatem verò [a] *progressis*, asthmata, [1] pleuritides, peripneumoniæ, lethargi, phrenitides, febres ardentes, [2] alvi profluvia diuturna, choleræ, dysenteriæ, lienteriæ, hæmorrhoïdes.

31. Senibus autem [a], spirandi difficultates, catarrhi tussiculosi, [1] stranguriæ, dysuriæ, [2] articulorum dolores, nephritides, vertigines, apoplexiæ, mali *corporis* habitus, pruritus totius corporis, vigiliæ, alvi, et oculorum, et narium humiditates, visûs hebetudines, glaucedines, auditûs gravitates.

κθ'. Τοῖσι δὲ νεηνίσκοισιν, αἵματος πτύσιες, [1] [a] φθίσιες, πυρετοὶ ὀξέες, [2] ἐπιληψίαι, καὶ τἄλλα νοσήματα, μάλιστα δὲ τὰ προειρημένα.

λ. Τοῖσι δὲ ὑπὲρ τὴν ἡλικίην [a] ταύτην, ἄσθματα, [1] πλευρίτιδες, περιπνευμονίαι, λήθαργοι, φρενίτιδες, καῦσοι, [2] διάῤῥοιαι χρόνιαι, χολέραι, δυσεντερίαι, λειεντερίαι, αἱμοῤῥοΐδες.

λά. Τοῖσι δὲ [a] πρεσβύτῃσι, δύσπνοιαι, κατάῤῥοι βηχώδεες, [1] στραγγουρίαι, δυσουρίαι, [2] ἄρθρων πόνοι, νεφρίτιδες, ἴλιγγοι, ἀποπληξίαι, καχεξίαι, ξυσμοὶ τοῦ σώματος ὅλου, ἀγρυπνίαι, κοιλίης, καὶ ὀφθαλμῶν, καὶ ῥινῶν ὑγρότητες, ἀμβλυωπίαι, γλαυκώσιες, βαρυηκοΐαι.

NOTÆ

IN

SECTIONEM TERTIAM.

APHOR. I. [1] Octimestr. iij, 29. — Humor. vj, 5; viij, 15, 16. — Aër. Aq. Loc. j, 19. — Vict. Acut. xvij, 9. — Morb. Sac. xij, 7. == [2] Aph. ij, 51. — II. Diæt. vj, 7. — Humor. vij, 7. == [a] Cels. j, 3, p. 33, l. 32. — II. 1, p. 42, l. 21. *Vide* Ballonium I. Sydenham, Sect. j, cap. ij. Huxham, de aere &c. t. j; Prolegomen. Ramazzin. et alios passim.

Nec licet hic prætermittere quæ de Tempestatum apud antiquos divisione congessit Riegerus in hunc Aphorismum.

APHOR. II. Vet. Medicin. xxxvij, 14. — I. Diæt. xxv, 12. — III. Diæt. j, 6. — Aër. Aq. Loc. xxxiv, 9; lvj,

7, 8. — Morb. Sac. xviij, 24. = [a] Cels. j, 9, p. 39, l. 18. — *Vide* van-Swieten, t. v, pag. 140.

Aphor. III. Humor. viij, 11, &c. = [1] Aph. viij, 6; Aph. ij, 34. = [a] Cels. ij, 1, p. 43, l. 12.

Versionem Foesii non accepimus, licet eam jam dudùm Galenus indicaverit, assenserintque Galeno Mercurialis, Heurnius, Hollerius. Textui enim ab omnibus accepto consona non est. Potest verò propositio de morborum cum intemperie corporis jam positâ consensu intelligi.

Aphor. IV. Humor. vj, 5, 6; vij, 7. = [a] Cels. j, 3, p. 33, l. 32; et ij, 1, p. 42, l. 21.

Aphor. V. Humor. viij, 1. — Morb. Sac. xv, 3, 8, 19, ad 22. = [a] Cels. ij, 1, p. 44, l. 27. = [b] Cels. ij, 1, p. 44, l. 22.

Auster tepore humido plumbeus vasa laxat, et vires exsolvit; perspira-

tionem, imminutâ vasorum actione, tùm et auctâ humiditate retinet intùs : hinc qui ab aggesto et putrefacto humore pendent morbi. Stringit solida Aquilo, humores compingit ; hinc qui à stricto inflammatorio deducuntur morbi : hi verò in eam partem decumbunt quam ventus in eam directus constrixerit, ut docuit vir, si quis alius, in Medicinâ inventor Sanct. Sanctorius ; nec adeo tamen certa ventorum actio, cùm, Austro flante, gelu dirum anno 1709 observaverint. Nec prætermittendum est observasse, à quâ regione Venti in nos impetum faciant ? An à mari tepidiore ? An à montibus nivosis ? An subitò defervescant ? An diù perflent ? — *Vide* Hippocratem de aëre locis et aquis, et Huxham in prolegomenis, t. j, & *Hist. de l'Académie des Sciences, an. 1710.*

APHOR. VI. Humor, vij, 11. [a] Cels. 1, p. 45, l. 28.

Hyeme aggeritur, ob minorem perspirationis efficaciam, humor pituitosus. Æstate difflari debuerat. Si verò frigidior

dior illa, et similis veri fuerit, exundabit humor ille; nisi stimulo febris excitus sibi moliatur per sudores exitum.

APHOR. VII. [1] Humor. viij, 6. — II. Epid. j, 10. = [2] Humor. ix, 8. = [3] Aph. iij, 19. = Cels. ij, 1, p. 45, l. 5. — *Vide* van-Swieten, t. ij, pag. 453.

APHOR. VIII. Humor. vij, 3, 15. — II. Epid. j, 20, 21. = [a] Cels. ij, 1, p. 42, l. 19. = [b] Cels. ij, 1, p. 43, l. 5.. — *Vide* van-Swieten, t. v, p. 140.

APHOR. IX. [1] II. Prædict. xiij, 4. — II. Epid. j, 15. = [2] II. Epid. j, 23. = [a] Cels. I, 3, p. 33, l. 23; et ij, 1, p. 42, l. 19 et 29. = [b] Cels. ij, 1, p. 42, l. 17. — *Vide* van-Swiet. t. ij, p. 460, 461, 730.

Effœtum, diluente vehiculo orbum, exustum sanguinem, fessa laxataque vasa aggreditur inæqualis Autumni temperies. Natura debilis, periodus incerta ad perniciem concurrunt. Vere, sanguis aquosior, vasa flexilia, nervi è sopore redivivi, natura fortior, periodus constan-

tior, ad salutem, datâ operâ, consentiunt.

Aphor. X. Aph. iij, 22. — II. Prædict. xiij, 3. — VI. Epid. vij, 77. = [a] Cels. ij, 8, p. 72, l. 3.

Suaderent Ver ipsis infensissimum accuratæ J. Huxham Observationes de Aëre et Morbis Epidemicis.

Aphor. XI. Aër. Aq. Loc. xxv, 7. = [1] II. Epid. j, 10. = [2] Aër. Aq. Loc. xxv, 13. = [a] Cels. ij, 1, p. 45, l. 12.

Præsenti Aphorismo, ut et sequentibus, expenduntur effectus, qui varias tempestatum vices sequuntur, quoties ab instituto naturæ aberrat temporis constitutio, nec τὰ ὡραῖα ὡραίως apparent. Mechanica frigoris, caloris, ariditatis, humiditatis actio experimentali Hippocratis expositioni responsat exactè. Laxatio fibrarum, perspirationis retentio, motûs imminutio, sequelæ sunt frigoris humidi. Siccitas contrà et densitas humorum, fibrarum tensio, perspiratio enormis, calidam et siccam tem-

pestatem comitantur; madidis advolans alis Notus æstum simul et humiditatem infert, undè fibris laxitas, humoribus metuenda putredo. Boreas contrà omnia gelu constringit, fibras compingit et humores. Ex hisce primariis secundarii effectus variarum aëris constitutionum, quoties nec debito ordine variant, nec certo tempore sibi succedunt, facilè deducuntur; modò, dùm mechanicæ actioni harum Atmospheræ qualitatum attendimus, sensilitatis etiam ratio habeatur, quæ, cùm fibrarum mobilitatem regat, in subitis temporum mutationibus præstat plurima. Sed hæc omnia nemo pleniùs aut doctiùs exposuit Joanne Huxham, de Aëre et Morbis Epidemicis vol. j, Prolegom. Addemus tamen quod jam et Sydenham, et Freind, et alii notarunt; observatoribus Medicis, dum constitutiones morbosas prædominantes exponunt, curæ id impendêre, ut non tantùm unius tempestatis vices afferant, sed plures sese mutuò excipientes conferant et expendant.

APHOR. XII. Aër. Aq. Loc. xxvj, 4.

5, 6. = [1] Nat. Human. xiij, 7. = [a] Cels. ij, 1, p. 45, l. 17. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 567.

Aphor. XIII. Aër. Aq. Loc. xxviij, 4, 5. = [a] Cels. ij, 1. p. 45, l. 31. — *Vide* hic luculentas Cl. de Villebrune annotationes.

Aphor. XIV. Aër. Aq. Loc. xxix, 1, 2. = [a] Cels. ij, 1, p. 46, l. 1.

Aphor. XV. Aër. Aq. Loc. iij, 3. = [a] Cels. ij, pag. 42, l. 29. — *Vide* Huxham de aëre &c. t. ij, præf. p. vij.

Aphor. XVI. [1] Morb. Sac. xv, 1, 2. = [a] Cels. ij, 1, p. 45, l. 7. = [b] Cels. ij, 1, p. 45, l. 5. — *Vide* van-Swieten, t. iij, pag. 362.

Duplex morborum ab imbribus origo, ſolidorum inertia, aquosior humorum compages. Hinc coctionis atque criseos tarditas, humidi perspirabilis redundantia; unde stases, putredines in variis partibus. A siccitate contrà, densum inflammatorium, vasorum strictura, humorum acrimonia.

APHOR. XVII. [1] Aph. v, 16. = [a] Cels. ij, 1; p. 44, l. 25. = [b] Cels. j, 9, pag. 39, l. 27. = [c] Cels. ij, 1, pag. 44, l. 27. — *Vide* van-Swieten, t. ij, pag. 37.

APHOR. XVIII. [1] Morb. Sac. xij, 1. = [a] Cels. ij, 1, pag. 46, l. 9.

APHOR. XIX. Prænot. xxvij, 4. = [1] Aph. iij, 17. = [a] Cels. ij, Præf. pag. 42, l. 3.

APHOR. XX. [1] Morb. Sac. xij, 5, 6, 7. = [2] Nat. Human. xiij, 11. = [3] Aph. vj, 55. = [a] Cels. ij, 1, pag. 43, l. 20. = [b] Cels. v, 28, §. 15, pag. 336, l. 7. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 595, 730.

APHOR. XXI. Affection. xiij, 1, ad 5. = [1] Vict. Acut. xxxiv, 2. = [a] Cels. ij, 1, pag. 43, l. 33. — *Vide* van-Swieten, tom. j, pag. 107; tom. ij, pag. 38, 410.

APHOR. XXII. [1] Nat. Human. xxix,

2. = [2] Int. Affect. xxxij, 2. = [3] Aph. iij, 10. = [a] Cels. ij, pag. 44, l. 5. — *Vide* van-Swieten, t. v, p. 607,

Aphor. XXIII. [1] Affect. vij, 3, 4. = [2] Aph. vj, 5. = [3] Glandul. ix, 4, ad 8. = [a] Cels. ij, 1, pag. 44, l. 19. *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 535, 730; t. iij, p. 2.

Aphor. XXIV. [a] Cels. ij, 1, pag. 46, l. 16. — Æginet. j, 10. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 68, t. iij, p. 197, 216, t. iv, p. 580, 585.

Ætatum morbi à necessariâ illarum constitutione facilè deducuntur. Mollior est et aquosior infantum temperies, genus nervosum mobilissimum, lympha mucosa, ad acidum fermentativum vergens, exundat. Progressu ætatis visceribus robur, fibris tonus accedit; evolvuntur glandulæ, functionibus pares fiunt: hinc et patiuntur plurimùm. Incremento corporis sumpto, validâ jam coctione, vasis adhuc flexilibus, exuberat cruor, et quaquaversùs nititur ad

exitum; donec vasa, per vitæ exercitium validiora facta, fortiùs distendenti resistant, et per varia emunctoria superfluum ablegent. At brevi ipsa vitæ actio senium inducit. Rigent vasa, languescit sanguinis circuitus. Hinc et coctio debilior, et inertis pituitæ accumulatio, quæ senibus importuna et immedicabilia mala producit. Sed hæc accuratiùs nemo evolvit J. Russel Anglo: Œconom. Naturæ, in Glandul. parte II.

APHOR. XXV. [1] Aër. Aq. Loc. iv, 5. — Morb. Sac. xj, 1. = [2] Aph. ij, 53. = [a] Cels. ij, 1, pag. 46, l. 20. — Æginet. j, 8. — *Vide* van-Swieten, t. j, pag. 69; t. iij, pag. 418; t. iv, pag. 663.

APHOR. XXVI. [1] Nat. Human. xxiv, 5. — Coac. iij, 398. — IV. Morb. xxviij, 1, 2. = [2] IV. Morb. xxvij, 9. = [3] VII. Epid. lj, 16. = [a] Cels. ij, 1, pag. 46, l. 26. — *Vide* van-Swieten; t. j, pag. 69; t. ij, pag. 571, 640, 641, t. iv, pag. 613.

Verticuli Extrusiones. An à Rachi-

tide? *Vide* Russel, Œconom. Naturæ, in Gland. pag. 73.

APHOR. XXVII. [a] Cels. ij, p. 46, l. 31. — *Vide* van-Swieten, tom. j, p. 69; t. iv, p. 13, 14.

APHOR. XXVIII. [1] Aph. ij, 45. — II. Prædict. xvj, 1, 3. = [a] Cels. ij, 1, p. 46, l. 34. = [b] Cels. ij, p. 47, l. 4. — Plin. xxviij, c. iv, pag. 689, l. 9. — *Vide* van-Swieten, t. j, pag. 69.

APHOR. XXIX. [1] Aph. v, 9; viij, 7. — Coac. iij, 260. = [2] Morb. Sac. xiij, 1. = [a] Cel. ij, 1, pag. 47, l. 9. — *Vide* van-Swieten, t. j, pag. 69; t. ij, pag. 385, 531; t. iv, pag. 14.

APHOR. XXX. [1] Coac. iij, 395. = [2] Aër. Aq. Loc. iv, 7. — VII. Epid. xl, 19. = [a] Cels. ij, 1, pag. 47, 11. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 69, t. ij, p. 385, 531.

APHOR. XXXI. [1] Affect. xxix, 10.

== [2] Coac. iij, 395. == [a] Cels. ij, 1, pag. 47, l. 15. — *Vide* van-Swieten, t. j, pag. 69, t. ij, pag. 733, t. iij, pag. 70, 264.

ΤΜΗ͂ΜΑ ΤΈΤΑΡΤΟΝ.

ά. ΤΑ'Σ κυέσας φαρμακεύειν, [1] ἢν ὀργᾷ, τετράμηνα, καὶ ἄχρι ἑπτὰ μηνῶν· ἧσσον δὲ ταύτας. [2] τὰ δὲ νήπια, [a] καὶ πρεσβύτερα, εὐλαβέεσθαι χρή.

β'. Ἐν τῇσι φαρμακείῃσι τοιαῦτα ἄγειν ἐκ τοῦ σώματος, [1] ὁκοῖα καὶ αὐτόματα ἰόντα χρήσιμα· τὰ δ' ἐναντίως ἰόντα, παύειν.

γ'. Ἢν μὲν, οἷα δεῖ καθαίρεσθαι, καθαίρωνται, ξυμφέρει τε καὶ εὐφόρως φέρουσι· τὰ δὲ ἐναντία, δυσχερῶς.

δ'. Φαρμακεύειν, [1] θέρεος μὲν, [a] μᾶλλον τὰς ἄνω· [2] χειμῶνος δὲ, τὰς κάτω.

SECTIO QUARTA.

1. PRÆGNANTES purgandæ, [1] si *materia* turgeat, quadrimestres, et usque ad septimum mensem: hæ verò minus. [2] Juniores autem, [a] et seniores *fœtus*, cautè vitare oportet.

2. In purgationibus talia è corpore sunt ducenda, [1] qualia etiam spontè prodeuntia utilia sunt: contrario autem modo prodeuntia, sistenda.

3. Si quidem, qualia purgari oportet, purgentur, confert, et facilè ferunt: contraria verò, difficulter.

4. Purgandum, [1] æstate quidem, [a] magis superiores *ventres*: [2] hyeme verò, inferiores.

5. Sub cane, et ante canem, [1] difficiles sunt purgationes.

6. Graciles, [a] et facilè vomentes, sursùm purgandi, vitantes hyemem.

7. Difficulter autem vomentes, et mediocriter carnosi, deorsùm, vitantes æstatem.

8. Tabidi verò, vitantes (purgationes) sursùm.

9. Melancholicos autem, uberiùs deorsùm *purgabis*. Eâdem ratione, contraria adhibens.

10. Purgandum in valdè acutis, [1] si turgeat *materia*, [2] eâdem die: morari enim in talibus malum est.

11. Quibus tormina, [a] et circa umbilicum dolores, et lumborum dolor, qui neque purgante, neque aliter solvitur, [1] in hydropem siccum firmatur.

ε΄. Ὑπὸ κύνα, καὶ πρὸ κυνὸς, [1] ἐργώδεες αἱ φαρμακεῖαι.

ς΄. Τοὺς ἰσχνοὺς, [a] καὶ εὐημέας, ἄνω φαρμακεύειν, ὑποστελλομένους χειμῶνα.

ζ΄. Τοὺς δὲ δυσημέας, καὶ μέσως εὐσάρκους, κάτω, ὑποστελλομένους θέρος.

η΄. Τοὺς δὲ φθινώδεας, ὑποστελλομένους τὰς ἄνω (φαρμακείας.)

θ΄. Τοὺς δὲ μελαγχολικοὺς, ἁδροτέρως τὰς κάτω. τῷ αὐτῷ λογισμῷ τἀναντία προστιθείς.

ι΄. Φαρμακεύειν ἐν τοῖσι λίην ὀξέσιν, [1] ἢν ὀργᾷ, [2] αὐθημερόν· χρονίζειν γὰρ ἐν τοῖσι τοιούτοισι, κακόν.

ια΄. Ὁκόσοισι στρόφοι, [a] καὶ περὶ τὸν ὀμφαλὸν πόνοι, καὶ ὀσφύος ἄλγημα, μὴ λυόμενον, μήτε ὑπὸ φαρμακείης, μήτ' ἄλλως, [1] ἐς ὕδρωπα ξηρὸν ἱδρύεται.

ιβ. Ὁκόσοισι κοιλίαι λειεντεριώδεες, χειμῶνος φαρμακεύειν ἄνω, κακόν.

ιγ. Πρὸς τοὺς ἐλλεβόρους, τοῖσι μὴ ῥηϊδίως ἄνω καθαιρομένοισι, πρὸ τῆς πόσιος προϋγραίνειν τὰ [a] σώματα, πλείονι τροφῇ, καὶ ἀναπαύσει.

ιδ. Ἐπὴν πίῃ τις ἐλλέβορον, πρὸς μὲν τὰς κινήσιας τῶν σωμάτων μᾶλλον ἄγειν· πρὸς δὲ τοὺς ὕπνους, καὶ μὴ κινήσιας, ἧσσον. δηλοῖ δὲ καὶ ἡ ναυτιλίη, ὅτι [1] κίνησις τὰ σώματα ταράσσει.

ιε. Ἐπὴν βούλῃ μᾶλλον ἄγειν τὸν ἐλλέβορον, κίνει τὸ σῶμα· ἐπὴν δὲ παῦσαι, [1] ὕπνον ποίει καὶ μὴ κίνει.

ιϛ. Ἐλλέβορος ἐπικίνδυνος τοῖσι τὰς [a] σάρκας ὑγιέας ἔχουσι· [1] σπασμὸν γὰρ ἐμποιέει.

12. Quibus alvi sunt lientericæ, *eos* hyeme sursum purgare, malum.

13. Ad elleboros, qui non facilè sursum purgantur, *iis* ante potionem corpora [a] præhumectanda, copiosiore alimento, et quiete.

14. Ubi biberit quis elleborum, ad motiones quidem corporum magis ducito: ad somnos verò, et quietem, minùs. Declarat autem etiam navigatio, quòd [1] motus turbat corpora.

15. Quando vis magis ducere elleborum, moveto corpus: quando verò cessare, [1] somnum facito, et non moveto.

16. Elleborus periculosus est sanas [a] carnes habentibus: [1] convulsionem enim inducit.

17. Non febricitanti appetitûs dejectus, et oris ventriculi morsus, [1] et tenebricosa vertigo, et os [a] amarescens, sursùm purgante opus esse, indicat.

18. Supra septum transversum dolores, qui purgatione egent, sursùm purgante opus esse indicant; qui verò infra, deorsùm.

19. Qui in purgantium potionibus non sitiunt, dum purgantur, non cessant priusquam sitiverint.

20. Non febricitantibus si fiat tormen, et genuum gravitas, et lumborum dolor, deorsùm purgante opus esse indicat.

21. [1] Dejectiones [a] nigræ, [2] qualis sanguis niger, [3] spontè prodeuntes, et cum febre, et sine febre, pessimæ; [4] et, quanto colores dejectio-

ιζ΄. Ἀπυρέτῳ ἐόντι ἀποσιτίη, καὶ καρδιωγμὸς, [1] καὶ σκοτόδινος, καὶ στόμα [a] ἐκπικρούμενον, ἄνω φαρμακείης δεῖσθαι σημαίνει.

ιη΄. Τὰ ὑπὲρ τῶν φρενῶν ὀδυνήματα, ὁκόσα καθάρσιος δέονται, ἄνω φαρμακείης δεῖσθαι, σημαίνει· ὁκόσα δὲ κάτω, κάτω.

ιθ΄. Ὁκόσοι ἐν τῇσι φαρμακοποσίῃσι μὴ διψῶσι καθαιρόμενοι, οὐ παύονται, πρὶν ἢ διψήσωσιν.

κ΄. Ἀπυρέτοισιο ἐοῦσιν ἢν γένηται στρόφος, καὶ γουνάτων βάρος, καὶ ὀσφύος ἄλγημα, κάτω φαρμακείης δεῖσθαι σημαίνει.

κα΄. [1] Ὑποχωρήματα [a] μέλανα, [2] ὁκοῖον αἷμα μέλαν, [3] ἀπ᾽ αὐτομάτου ἰόντα, καὶ ξὺν πυρετῷ, καὶ ἄνευ πυρετοῦ, κάκιστα· [4] καὶ, ὁκόσῳ ἂν τὰ

χρώματα ὑποχωρημάτων πλείω πονηρότερα ᾖ, μᾶλλον κάκιον· ξὺν φαρμάκῳ δὲ, ἄμεινον· [b] καὶ ὁκόσῳ ἂν χρώματα πλείω, οὐ πονηρά.

κβ΄. Νουσημάτων ὁκόσων ἀρχομένων, ἢν χολὴ [a] μέλαινα, ἢ ἄνω, ἢ κάτω ἐπέλθῃ, θανάσιμον.

κγ΄. Ὁκόσοισιν ἐκ νουσημάτων [a] ὀξέων, ἢ ἐκ πολυχρονίων, ἢ ἐκ τρωμάτων, ἢ ἄλλως πῶς λεπτυνομένοις, χολὴ μέλαινα, ἢ ὁκοῖον αἷμα μέλαν ἐπέλθῃ, τῇ ὑστεραίῃ ἀποθνήσκουσι.

κδ΄. Δυσεντερίη, ἢν ἀπὸ χολῆς μελαίνης ἄρξηται, θανάσιμον.

κε΄. Αἷμα ἄνω μὲν, ὁκοῖον ἂν ᾖ, κακόν· κάτω δὲ, ἀγαθὸν, μέλαν ὑποχωρέον.

κϛ΄. Ἢν ὑπὸ δυσεντερίης ἐχομένῳ οἷον [1] σάρκες ὑποχωρήσωσι, θανάσιμον.

num plures fuerint pejores, eò deterius: cum purgante verò, melius;[5] et quantò colores plures, non mali sunt.

22. Morbis quibusvis incipientibus, si bilis atra, vel sursùm, vel deorsùm prodierit, lethale.

23. Quibuscunque ex morbis acutis, aut ex diuturnis, aut ex vulneribus, aut aliter quocunque modo extenuatis, bilis atra,[1] vel qualiscunque sanguis niger prodierit, postridiè moriuntur.

24. Dysenteria, si ab atra bile inceperit, lethale.

25. Sanguis sursùm quidem, qualiscunque sit, malum: deorsùm verò, bonum, niger subtùs secedens.

26. Si à dysenteria detento velut[1] carunculæ secesserint, lethale est.

27. Quibus per febres sanguinis copia undecunque eruperit, his in refectionibus alvi humectantur.

28. Quibus [a] biliosæ sunt egestiones, surditate superveniente, cessant: et, quibus surditas est, biliosis supervenientibus, cessat.

29. Quibus per febres sextâ die rigores fiunt, [a] difficulter judicantur.

30. Quibus exacerbationes fiunt, quâcumque horâ dimiserit febris, postridie eâdem horâ si corripuerit, difficulter judicantur.

31. [1] Lassatis per febres [a] ad articulos, et circa maxillas maximè, abscessus fiunt.

32. Quibus ex morbo resurgenti-

κζ'. Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν αἱμοῤῥαγέει πλῆθος ὁκοθενοῦν, ἐν τῇσιν ἀναλήψεσι, τουτέοισιν αἱ κοιλίαι καθυγραίνονται.

κη'. Ὁκόσοισι [a] χολώδεα τὰ διαχωρήματα, κωφώσιος ἐπιγινομένης, παύεται· καὶ ὁκόσοισι κώφωσις, χολωδέων ἐπιγινομένων, παύεται.

κθ'. Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν [a] ἑκταίοισιν ἐοῦσι ῥίγεα γίνεται, δύσκριτα.

λ'. Ὁκόσοισι παροξυσμοὶ γίνονται, ἣν ἂν ὥρην ἀφῇ ὁ πυρετὸς, ἐς τὴν αὔριον τὴν αὐτὴν ὥρην ἢν λάβῃ, δύσκριτα.

λα'. [1] Τοῖσι κοπώδεσιν [a] ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν, ἐς ἄρθρα, καὶ παρὰ τὰς γνάθους μάλιστα, αἱ ἀποστάσιες γίνονται.

λβ'. Ὁκόσοισι δὲ ἀνισταμένοισιν ἐκ τῶν

νούσων τι πονέει, ἐνταῦθα αἱ ἀποστάσιες γίγνονται.

λγ΄. Ἀτὰρ, ἢν καὶ προπεπονηκός τι ᾖ πρὸ τοῦ νοσέειν, ἐνταῦθα στηρίζει ἡ νοῦσος.

λδ΄. Ἢν ὑπὸ πυρετοῦ ἐχομένῳ, οἰδήματος μὴ ἐόντος ἐν τῇ φάρυγγι, πνὶξ ἐξαίφνης ἐπιγίγνηται, θανάσιμον.

λε΄. Ἢν ὑπὸ πυρετοῦ ἐχομένῳ [a] ὁ τράχηλος ἐξαίφνης ἐπιστραφῇ, καὶ μόλις καταπίνειν δύνηται, οἰδήματος μὴ ἐόντος, θανάσιμον.

λϛ΄. Ἱδρῶτες πυρεταίνουσιν ἢν ἄρξωνται, ἀγαθοὶ τριταῖοι, καὶ πεμπταῖοι, καὶ ἑβδομαῖοι, καὶ ἐνναταῖοι, καὶ ἑνδεκαταῖοι, καὶ τεσσαρεσκαιδεκαταῖοι, καὶ ἑπτακαιδεκαταῖοι, καὶ μίῃ καὶ εἰκοστῇ, καὶ ἑβδόμῃ καὶ εἰκοστῇ, καὶ τριακοστῇ πρώτῃ, καὶ τριακοστῇ τετάρτῃ. οὗτοι γὰρ οἱ ἱδρῶτες

bus aliquid dolet, ibi abscessus fiunt.

33. Sed et, si quid doluerit ante morbum, ibi se figit morbus.

34. Si à febre detento, tumore in faucibus non existente, suffocatio ex improviso superveniat, lethale.

35. Si à febre detento [a] collum derepentè inversum fuerit, et vix deglutire possit, tumore non existente, lethale.

36. Sudores febricitantibus si inceperint, boni sunt die tertiâ, & quintâ, et septimâ, et nonâ, et undecimâ, et quartâ decimâ, et septimâ decimâ, et vigesimâ primâ, et vigesimâ septimâ, et trigesimâ primâ, et trigesimâ quartâ. Hi enim sudores

morbos judicant. [1] Qui verò ita non fiunt, laborem significant, et morbi longitudinem, [2] et recidivas.

37. Sudores frigidi, [a] cum acutâ quidem febre evenientes, mortem; cum mitiore verò, morbi longitudinem significant.

38. Et quâ corporis parte inest sudor, [a] ibi morbum *esse* indicat.

39. Et quâ corporis parte [a] inest calor, aut frigus, ibi morbus est.

40. Et ubi in toto corpore mutationes, et si corpus perfrigeretur, aut rursus calefiat, [a] aut color alius ex alio fiat, morbi longitudinem significat.

41. [1] Sudor multus à somno, citra causam manifestam factus, corpus uberiore alimento uti significat. [2] Si

νούσους κρίνουσιν. [1] οἱ δὲ μὴ οὕτως γινόμενοι, πόνον σημαίνουσι, καὶ μῆκος νούσου, καὶ [2] ὑποτροπιασμούς.

λζ΄. Οἱ ψυχροὶ [a] ἱδρῶτες, ξὺν μὲν ὀξεῖ πυρετῷ γινόμενοι, θάνατον· ξὺν πρηϋτέρῳ δὲ, μῆκος νούσου σημαίνουσι.

λη΄. Καὶ ὅκου ἔνι τοῦ σώματος ἱδρὼς, [a] ἐνταῦθα φράζει τὴν νοῦσον.

λθ΄. Καὶ ὅκου ἔνι τοῦ [a] σώματος θερμὸν, ἢ ψυχρὸν, ἐνταῦθα ἡ νοῦσος.

μ΄. Καὶ ὅκου ἐν ὅλῳ τῷ σώματι μεταβολαὶ, καὶ ἢν τὸ σῶμα [a] καταψύχηται, ἢ αὖθις θερμαίνηται, ἢ χρῶμα ἕτερον ἐξ ἑτέρου γίγνηται, μῆκος νούσου σημαίνει.

μα΄· [1] Ἱδρὼς πολὺς ἐξ ὕπνου ἄνευ φανερῆς αἰτίης γινόμενος, τὸ σῶμα σημαίνει, ὅτι πλείονι τροφῇ χρέεται. [2] ἢν δὲ τροφὴν μὴ λαμβάνοντι τοῦτο

γίγνηται, σημαίνει ὅτι κενώσιος δέεται.

μβ'. Ἱδρὼς πολὺς, ψυχρὸς ἢ θερμὸς, αἰεὶ ῥέων, ὁ μὲν ψυχρὸς μείζω, ὁ δὲ θερμὸς ἐλάσσω νοῦσον σημαίνει.

μγ'. Οἱ πυρετοὶ [a] ὁκόσοι μὴ διαλείποντες διὰ τρίτης ἰσχυρότεροι γίγνονται, μᾶλλον ἐπικίνδυνοι· ὅτῳ δ' ἂν τρόπῳ [b] διαλείπωσι, σημαίνει ὅτι ἀκίνδυνοι.

μδ'. Ὁκόσοισι πυρετοὶ μακροὶ, [a] τουτέοισι φύματα ἐς τὰ ἄρθρα, ἢ πόνος ἐγγίνονται.

με'. Ὁκόσοισι φύματα ἐς τὰ ἄρθρα, ἢ πόνοι ἐκ πυρετῶν γίγνονται, οὗτοι σιτίοισι πλείοσι χρέονται.

μϛ'. Ἢν ῥῖγος ἐπιπίπτῃ πυρετῷ μὴ [a] διαλείποντι, ἤδη ἀσθενεῖ ἐόντι, θανάσιμον.

verò cibum non capienti hoc fiat, evacuatione indigere significat.

42. Sudor multus, frigidus aut calidus, semper fluens, frigidus quidem majorem, calidus verò minorem morbum significat.

43. Febres [a] quæcunque non intermittentes tertiâ *die* vehementiores fiunt, magis periculosæ: quocunque autem modo intermittant, [b] quòd sine periculo *sint* significat.

44. Quibus febres longæ [a], his tubercula ad articulos, aut dolores fiunt.

45. Quibus tubercula ad articulos, aut dolores ex febribus longis fiunt, hi pluribus utuntur cibis.

46. Si rigor incidat febri non intermittenti, [a] debili jam existente *ægro*, lethale.

47. Exscreationes in febribus non intermittentibus lividæ, [1] et cruentæ, et graveolentes, et biliosæ, omnes malæ sunt. At probè secedentes, bonæ. [2] Et *eadem ratio est* quod ad *alvi* egestiones, et quod ad urinas. [3] Si verò nihil ex conducentibus excernatur per hæc loca, malum.

48. In non intermittentibus febribus, [1] si externa quidem frigida sint, [2] interna verò urantur, et sitim habeant, lethale.

49. In febre non intermittente, [a] si labium, aut supercilium, aut oculus, aut nasus pervertatur, si non videat, si non audiat, corpore jam debili existente, quicquid horum fiat, in propinquo mors est.

50. Ubi in febre non intermitten-

μζ'. Αἱ ἀποχρέμψιες αἱ ἐν τοῖσι πυρετοῖσι μὴ διαλείπουσιν αἱ πελιδναὶ, [1] καὶ αἱματώδεες, καὶ δυσώδεες, καὶ χολώδεες, πᾶσαι κακαί. ἀποχωρέουσαι δὲ καλῶς, ἀγαθαί. [2] καὶ κατὰ τὰς διαχωρήσιας, καὶ κατὰ τὰ οὖρα. [3] ἢν δὲ μή τι τῶν ξυμφερόντων ἐκκρίνηται διὰ τῶν τόπων τούτων, κακόν.

μη'. Ἐν τοῖσι μὴ διαλείπουσι πυρετοῖσιν, [1] ἢν τὰ μὲν ἔξω [a] ψυχρὰ ᾖ, τὰ δὲ ἔνδον καίηται, καὶ δίψαν ἔχῃ, θανάσιμον.

μθ'. Ἐν μὴ διαλείποντι πυρετῷ, ἢν χεῖλος [a] ἢ ὀφρὺς, ἢ ὀφθαλμὸς, ἢ ῥὶς διαστραφῇ, ἢν μὴ βλέπῃ, ἢν μὴ ἀκούῃ, ἤδη ἀσθενέος ἐόντος τοῦ σώματος, ὅ, τι ἂν τουτέων γένηται, ἐγγὺς ὁ θάνατος.

ν'. Ὅκου ἂν ἐν πυρετῷ μὴ διαλεί-

πονῇ [a] δύσπνοια γένηται, καὶ παραφροσύνη, θανάσιμον.

να΄. Ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἀποστήματα, [a] μὴ λυόμενα πρὸς τὰς πρώτας κρίσιας, μῆκος νούσου σημαίνει.

νβ΄ Ὁκόσοι ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν, ἢ ἐν τῇσιν ἄλλῃσιν ἀῤῥωστίῃσι, κατὰ προαίρεσιν δακρύουσιν, [a] οὐδὲν ἄτοπον· [1] ὁκόσοι δὲ μὴ κατὰ προαίρεσιν, ἀτοπώτερον.

νγ΄. Ὁκόσοισί δὲ ἐπὶ τῶν ὀδόντων [a] ἐν τοῖσι πυρετοῖσι περιγλίσχρα γίνεται, ἰσχυρότεροι γίνονται οἱ πυρετοί.

νδ΄. Ὁκόσοισιν ἐπὶ πολὺ βῆχες [a] ξηραὶ, βραχέα ἐρεθίζουσαι, ἐν πυρετοῖσι καυσώδεσιν, οὐ πάνυ τοι διψώδεές εἰσιν.

νέ. Οἱ ἐπὶ βουβῶσι πυρετοὶ, πάντες κακοὶ, πλὴν τῶν [a] ἐφημέρων.

te [a] difficultas spirandi et delirium fit, lethale.

51. In febribus abscessus, [a] qui non solvuntur ad primas judicationes, morbi longitudinem significant.

52. Quicumque in febribus, aut in cæteris infirmitatibus, ex proposito (i. e. *ob causam*) lacrymantur [a], nihil inconveniens: [1] qui verò non ex proposito, magis inconveniens.

53. Quibus in febre ad dentes viscosa [a] circumnascuntur, *his* febres fiunt vehementiores.

54. Quibus diu tusses siccæ [a], paulùm irritantes, in febribus ardentibus, non admodùm siticulosi sunt.

55. In bubonibus febres, omnes malæ, præter [a] ephemeras.

56. [1] Febricitanti sudor superveniens, febre [a] non remittente, malum. Prolongatur enim morbus, [2] et copiosiorem humiditatem indicat.

57. A convulsione aut tetano [a] detento febris superveniens solvit morbum.

58. A febre ardente detento, [a] rigore superveniente, solutio (fit).

59. [1] Tertiana exquisita in septem ad summum circuitibus judicatur.

60. [1] Quibus in febre aures obsurduerint, [a] *his* sanguis è naribus effluens, aut alvus exturbata, morbum solvit.

61. Febricitanti, nisi in diebus imparibus dimiserit febris, reverti solet.

62. Quibus in febre morbus regius [a]

νϛ'. [1] Πυρέσσοντι ἱδρὼς ἐπιγενόμενος, μὴ [a] ἐκλείποντος τοῦ πυρετοῦ, κακόν. μηκύνει γὰρ ἡ νοῦσος, [2] καὶ ὑγρασίην πλείω σημαίνει.

νζ'. Ὑπὸ σπασμοῦ ἢ τετάνου [a] ἐνοχλουμένῳ πυρετὸς ἐπιγενόμενος λύει τὸ νόσημα.

νη'. Ὑπὸ καύσου [a] ἐχομένῳ, ἐπιγενομένου ῥίγεος, λύσις (γίνεται).

νθ'. [1] Τριταῖος ἀκριβὴς κρίνεται ἐν ἑπτὰ περιόδοισι τὸ μακρότατον.

ξ'. [1] Ὁκόσοισιν ἂν ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τὰ ὦτα [a] κωφωθῇ, αἷμα ἐκ ῥινῶν ῥυὲν, ἢ κοιλίη ἐκταραχθεῖσα, λύει τὸ νόσημα.

ξα'. Πυρέσσοντι, ἢν μὴ περισσῇσιν ἡμέρῃσιν [a] ἀφῇ ὁ πυρετὸς, ὑποτροπιάζειν εἴωθεν.

ξβ'. Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν

ἴκτεροι [a] ἐπιγίγνονται πρὸ τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν, κακόν. (ἢν μὴ ξυνδόσιες ὑγρῶν κατὰ τὴν κοιλίην γένωνται).

ξγʹ. Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσι καθ' ἡμέρην ῥίγεα γίνεται, καθ' ἡμέρην οἱ πυρετοὶ λύονται.

ξδʹ. Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τῇ [a] ἑβδόμῃ, ἢ τῇ ἐννάτῃ, ἢ τῇ ἑνδεκάτῃ, ἢ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἴκτεροι ἐπιγίνονται, ἀγαθόν· [1] ἢν μὴ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον σκληρὸν ᾖ· ἢν δὲ μὴ, οὐκ ἀγαθόν.

ξε. Ἐν τοῖσι πυρετοῖσι περὶ τὴν κοιλίην καῦμα ἰσχυρὸν, καὶ καρδιωγμὸς, κακόν.

ξϛʹ. Ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ὀξέσιν [1 a] οἱ σπασμοὶ, καὶ οἱ περὶ τὰ σπλάγχνα πόνοι ἰσχυροὶ, κακόν.

ξζʹ. Ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν οἱ ἐκ τῶν

supervenit ante septimum diem, malum est. (Nisi confluxus humorum per alvum fiant).

63. Quibus in febribus quotidiè rigores fiunt, quotidiè febres solvuntur.

64. Quibus in febre septimâ, aut nonâ, [a] aut undecimâ, aut quartadecimâ morbus regius supervenit, bonum est: [1] nisi dextrum hypochondrium durum sit; alioqui, non bonum.

65. In febribus circa ventrem æstus vehemens, et oris ventriculi dolor, malum.

66. In febribus acutis [1] [a] convulsiones, et circa viscera dolores vehementes, malum.

67. In febribus, ex somnis [a] pa-

vores, aut convulsiones, malum.

68. In febribus spiritus offendens, malum: [a] convulsionem enim significat.

69. Quibus urinæ crassæ, grumosæ, paucæ, non sine febre, copia ex his succedens tenuis, juvat. Tales autem *iis* maximè prodeunt, quibus ab initio *morbi*, aut brevi post, subsidentiam continent.

70. Quibus autem in febre urinæ conturbatæ, qualis jumentorum, his capitis dolores, aut adsunt, aut aderunt.

71. Quibus *morbi* septimâ *die* judicantur, iis nubeculam rubram urina *die* quartâ continet, [1] et cætera secundùm rationem.

72. Quibus urinæ pellucidæ, [2] albæ,

ὕπνων [a] φόβοι, ἢ σπασμοὶ, κακόν.

ξη΄. Ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τὸ πνεῦμα προσκόπτον, κακόν· [a] σπασμὸν γὰρ σημαίνει.

ξθ΄. Ὁκόσοισιν οὖρα παχέα, θρομβώδεα, ὀλίγα, οὐκ ἀπυρέτοισι, πλῆθος ἐπελθὸν ἐκ τούτων λεπτὸν, ὠφελέει. μάλιστα δὲ τὰ τοιαῦτα ἔρχεται, οἷσιν ἐξ ἀρχῆς, ἢ διὰ ταχέων, ὑπόστασιν ἴσχει.

ο΄. Ὁκόσοισι δὲ ἐν πυρετοῖσι τὰ οὖρα ἀνατεταραγμένα, οἷον ὑποζυγίων, τούτοισι κεφαλαλγίαι ἢ πάρεισιν, ἢ παρέσονται.

οα΄. Ὁκόσοισι ἑβδομαῖα κρίνεται, τούτοισιν ἐπινέφελον ἴσχει τὸ οὖρον τῇ τετάρτῃ ἐρυθρὸν, [1] καὶ τἄλλα κατὰ λόγον.

οβ΄. Ὁκόσοισιν οὖρα διαφανέα, [a]

λευκὰ, πονηρά. μάλιστα δὲ ἐν τοῖσιν φρενιτικοῖσιν ἐπιφαίνεται.

ογ΄. [1] Ὁκόσοισιν ὑποχόνδρια μετέωρα [a] διαβορβορύζοντα, ὀσφύος ἀλγήματος ἐπιγινομένου, αἱ κοιλίαι τουτέοισι καθυγραίνονται· ἢν μὴ φῦσαι καταῤῥαγέωσιν, ἢ οὔρου πλῆθος ἐπέλθῃ. ἐν πυρετοῖσι δὲ ταῦτα.

οδ΄. [1] Ὁκόσοισιν ἐλπὶς ἐς ἄρθρα ἀφίστασθαι, ῥύεται τῆς ἀποστάσιος οὖρον πολὺ, καὶ [a] παχὺ, καὶ λευκὸν γινόμενον, οἷον ἐν τοῖσι κοπώδεσι πυρετοῖσι τεταρταίοισιν ἄρχεται ἐνίοισι γίνεσθαι. ἢν δὲ καὶ ἐκ τῶν ῥινῶν αἱμοῤῥαγήσῃ, καὶ πάνυ ταχὺ λύεται.

οε΄. Ἢν [a] αἷμα, [1] ἢ [b] πῦον οὐρέῃ, τῶν νεφρῶν, ἢ τῆς κύστιος ἕλκωσιν σημαίνει.

ος΄. Ὁκόσοισιν ἐν τῷ οὔρῳ παχεῖ

malæ. Maximè autem in phreniticis obſervantur.

73. [1] Quibus hypochondria elevata [a] *sunt* murmurantia, dolore lumborum superveniente, his alvi humectantur: nisi flatus eruperint, aut urinæ copia prodierit. In febribus autem hæc.

74. [1] Quibus spes est abscessum fore ad articulos, *eos* abscessu liberat urina multa, et crassa, et [a] alba reddita, qualis in febribus cum lassitudine quartâ die quibusdam fieri incipit. Si verò etiam ex naribus sanguis eruperit, brevi admodum solvit.

75. Si [a] *quis* sanguinem, [1] aut [b] pus mingat, renum, aut vesicæ exulcerationem significat.

76. Quibus in urinâ crassâ exis-

tente [1] carunculæ [a] parvæ, aut veluti pili unà exeunt, his de renibus excernuntur.

77. Quibus in urinâ crassâ existente furfuracea simul minguntur, iis vesica scabie laborat.

78. [1] Qui spontè sanguinem mingunt, [a] his à renibus venæ ruptionem significat.

79. [1] Quibus in urinâ arenosa [a] subsident, illis vesica calculo laborat.

80. Si *quis* sanguinem mingat, et grumos, et [a] urinæ stillicidium habeat, et dolor incidat ad imum ventrem, et perinæum, partes circa vesicam laborant.

81. Si *quis* sanguinem et pus mingat, et squamas, et odor gravis sit, [a] vesicæ exulcerationem significat.

ἐόντι [1] σαρκία [a] μικρὰ, ἢ ὥσπερ τρίχες ξυνεξέρχονται, τουτέοισιν ἀπὸ τῶν νεφρῶν ἐκκρίνεται.

οζ΄. Ὁκόσοισιν ἐν τῷ οὔρῳ παχεῖ ἐόντι πιτυρώδεα ξυνεξουρέεται, τουτέοισιν ἡ κύστις ψωριᾷ.

οη΄. [1] Ὁκόσοι ἀπὸ ταυτομάτου αἷμα [a] οὐρέουσι, τουτέοισιν ἀπὸ τῶν νεφρῶν φλεβίου ῥῆξιν σημαίνει.

οθ΄. [1] Ὁκόσοισιν ἐν τῷ οὔρῳ ψαμμώδεα [a] ὑφίσταται, τουτέοισιν ἡ κύστις λιθιᾷ.

π΄. Ἢν αἷμα οὐρέῃ, καὶ θρόμβους, καὶ [a] στραγγουρίην ἔχῃ, καὶ ὀδύνη ἐμπίπτῃ ἐς τὸ ὑπογάστριον, καὶ ἐς τὸ περίναιον, τὰ περὶ τὴν κύστιν πονέει.

πα΄. Ἢν αἷμα καὶ πῦον οὐρέῃ, καὶ λεπίδας, καὶ ὀσμὴ [a] βαρείη ᾖ, τῆς κύστιος ἕλκωσιν σημαίνει.

πβ'. Ὁκόσοισιν ἐν τῇ οὐρήθρῃ φῦμα [a] φύεται, τουτέοισι, διαπυήσαντος καὶ ἐκραγέντος, λύσις.

πγ'. Οὔρησις νύκτωρ πολλὴ γιγνομένη, σμικρὴν τὴν ὑποχώρησιν σημαίνει.

82. Quibus in urinariâ fistulâ tuberculum [a] nascitur, his, suppurato *eo* et perrupto, solutio *fit*.

83. Mictio noctu multa contingens, parvam *alvi* dejectionem significat.

NOTÆ

IN

SECTIONEM QUARTAM.

APHOR. I. Aph. v, 29. = [1] I, 22. = [2] I. Morb. Mul. xlij, 8. = [a] Cels. ij, 10, p. 78, l. 5. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 411.

Intelligenda est Hippocratis sententia de validioribus purgantibus, quæ sola ab antiquioribus in usum vocabantur. Manna, Cassiam, Tamarindos, Sennam, quocumque graviditatis tempore, cum fructu recentiores exhibent, servatâ tamen artis methodo.

APHOR. II. [1] Aph. j, 2. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 495, t. iij, p. 486.

APHOR. III. Aph. j, 25.

APHOR. IV. [1] V. Epid. xxv, 16, 17. = [2] Salub. Diæt. v, 10. = [a] Cels. j, 3, p. 29, l. 21,

Notum est minus humoris utilis per vomitum excludi, quàm per catharsim. Porrò æstate deest humor, hyeme redundat. Hinc intelligitur cur sub cane aridis solidis, exustis humoribus, difficilior catharsis, cur et gracilibus minùs felix.

APHOR. V. Aër. Aq. Loc. xxx, 2, 5, 8. — Purgant. 5, 8. = [1] Aph. ij, 37.

APHOR. VI. II. Morb. xiij, 9. = [1] Cels. j, 3, p. 29, l. 23.

Cur cavendus hyems? Quia vasa magis compacta magis resistunt; frigus enim quodam erethismo agit.

APHOR. VII. II. Morb. xij, 35.

Cur cavenda æstas, in mediocriter carnosis? Quòd catharsis exolvat corpo.

ra, quæ jam enervat tempestatis ariditas.

APHOR. VIII. Loc. in Hom, xxxv, 4. — Int. Affect. iv, 26, xiij, 36.

APHOR. IX. Aër. Aq. Loc. xj, 2. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 486.

Consilium de Melancholicis intelligendum, qui turgente atrâ bile infestantur; non de iis quibus fibra sensilior sine ullâ fere materiâ laborat. Unde maximâ in hoc applicando Aphorismo utendum est prudentiâ.

APHOR. X. [1] Aph, j, 22, 24. = [2] V. Epid. xxv, 16, 17.

APHOR. XI. Coac. ij, 279. = [1] Coac. iij, 286. = [2] Cels. ij, 7, p. 59, l. 13: — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 153.

Debilitatâ coctione, aër ex alimentis erumpit, et circùm claustra intestinorum fremit: quæ si prædebilitata minùs resistant, dilatantur aëre agglomerato

in tympanitidem. *Vide* Pneumato-Pathologiam, Part. II.

Aphor. XII. In Lienteriâ, ait Galenus, ventriculi partes passæ sunt; ſcatet aphtosis ulceribus tractus intestinalis, quæ à vomitu levamen nullum, sed malam irritationem sibi comparare possunt. Fiunt autem præcipuè hyeme à repercussæ perspirationis impetu talia ulcuscula.

Aphor. XIII. Aph. j, 22; ij, 9; vij, 70. — II. Diæt. xxxvj, 18 ad xxxvij. — Loc. in Hom. xl, 3. — Verat. Us. j, 1. — II. Morb. xiij, 10, ad 13. — Int. Affect. xxiij, 31; xxix, 41; xlvij, 34. — I. Morb. Mul. xxv, 13, 14; xxxj, 9. — Superfæt. xx, 1. = [a] Cels. ij, 12, p. 86, l. 6; ij, 13. pag. 87, l. 23. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 486.

Aphor. XIV. Verat. Us. j, 2, 3. — VI. Epid. v, 45. = [1] Aph. ij, 51. = *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 486.

Aphor. XV. Verat. Us. j, 4. —

Superfæt. xx, 1. — VI. Epid. v, 45. = [1] Aph. v, 27. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 486.

Hinc antiquum est illud Sydenhami præceptum, quo, purgatione peractâ, narcoticum ad somnos excitandos adhibet. Cæterum vide in utrumque hunc Aphorismum notas doctissimi de Villebrune.

Aphor. XVI. Aph. ij, 36, 37. — Verat. Us. j, 5. = [1] Aph. v, 1. = [a] Cels. ij, 13, pag. 87, l. 24. — *Vide* van-Swieten, t, ij, p. 237; t. iij, p. 486.

Aphor. XVII. Verat. Us. j, 10. — Affection. xiv, 12. = [1] II. Morb. Mul. xxiv, 2, 3. = [a] Cels. j, 3, pag. 29, l. 31. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 202.

Aphor. XVIII. Verat. Us. j, 10, 11.

Aphor. XIX. Verat. Us. j, 6.

Hæc propositio ad validiora tantùm

catharseos instrumenta pertinet quibus olim utebantur antiquiores, non ad nostram alvi subductionem molliorem et facilè mitigandam solorum diluentium usu.

APHOR. XX. Verat. Us. j, 11.

Hæc signa illicò purgandum non significant, sed non aliter morbum finiri posse indicant.

APHOR. XXI. [1] Prænot. x, 6. — Coac. iij, 36; vj, 22, ad 26, 42. = [2] Aph. iv, 23. — Coac. iij, 1. = [3] Aph. j, 2. = [4] Coac. vj, 24. = [5] Aph. j, 2; ij, 14. = [a] Cels. ij, 8, p. 76, l. 19.

Melancholicum vocabant Veteres, degenerem, quem ex obstructis intrà intestinalem tractum vasis videbant, vel per os, vel per anum effundi sanguinem, pessimo omine. Minus tamen mali ostenditur, si vis medicamenti, non verò fatiscens natura id effecerit. Vigere adhuc diversorum humorum intra intes-

tina secretionem, plurium humorum testatur excretio, de quâ pluries cum laude locutus est Hippocrates locis citatis.

APHOR. XXII. Coac. j, 100. = [a] Cels. ij, 6, p. 55, l. 33. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 346; t. iij, p. 496.

Præclusum omninò sanguini venoso aditum per obstructos venæ portarum fines, hinc exundare sanguinem atrum in intestina repulsum, symptoma illud vulgò indicat; vel venenum intùs enatum, à degeneri simul bile atque tabefactis cæteris humoribus pendens, acre, erodens, acidumque, instar aquæ stygiæ; undè utroque in casu metuenda prognosis quæ in Aphorismo sequenti continetur; minùs tamen in priori casu.

APHOR. XXIII. [1] Aph. iv, 21. = [a] Cels. ij, 6, p. 55, l. 34. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 496.

APHOR. XXIV. Coac. j, 100; iij, 292. — V. Epid. x, 2. = [a] Cel. ij, 8,

p. 74, l. 1. —*Vide* van-Swieten, t. iij, pag. 499.

APHOR. XXV. Aph. vij, 37. — Coac. ij, 254; vj, 14.

Scilicet summè distinguendus est sanguis niger ab atrâ bile, secundum Hippocratem et Galenum. Hæc enim à pristinâ qualitate degener veneni qualitatem adepta est. Lege hîc observationes Cl. de Villebrune.

APHOR. XXVI. [1] Aph. iv. 76.

APHOR. XXVII. Coac. j, 227, iij, 53.

Quamlibet magnam sanguinis profusionem sequitur relaxatio ingens; hinc viscerum concoctioni servientium debilitas summa quæ, vel diarrhœâ, vel hydrope excipiatur. Huc refer Sanctorii Aphoris. xiv, Sect. iij.

APHOR. XXVIII. Aph. iv, 60. — Coac. ij, 66, 103; vj, 77. = [a] Cels.

ij, 8, p. 70, l. 20. — *Vide* Epidemicas Hippocratis historias. *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 358, 554.

Aphor. XXIX. Coac. j, 23. — VII. Epid. xl, 20. = [a] Cel. ij, 4, p. 51, l. 11. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 443.

Aphor. XXX. Humor. iij, 91. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 522.

Aphor. XXXI. [1] Humor. iij, 98. — IV. Epid. xviij, 16, 17. — Aph. ij, 5; iv, 74. = [a] Cels. ij, 7, pag. 65, l. 8. — *Vide* van Swieten, t. ij, pag. 409.

Aphor. XXXII. Humor. iij, 100. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 53, 690, 723.

Aphor. XXXIII. Loc. in Hom. xxxvj, 6. — Humor. iij, 101. — IV. Epid. xxviij, 1, 2, 3. — VI. Epid. vij, 15 ad 19. — Vict. Acut. xliv, 2, 3 — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 723.

APHOR. XXXIV. Aph. iv, 35. — Prænot. xxiij, 3, 4. — Coac. j, 90; ij, iij, 201, 202, 221; 96. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 646.

APHOR. XXV. Aph. iv, 34; vij, 58. — Coac. ij, 221 ad 223. = [a] Cels. j, 6, p. 55, l. 17. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 646.

APHOR. XXXVI. Aph. ij, 24. — Judicat. j, 2; iv, 13. — Prænot. v, 1, 2, 3. — Coac. iv, 36. — I. Epid. iij, 38. — Ægin. xiv, 7. = [1] Prænot. xxiv, 8. — Coac. j, 115. = [2] Aph. ij, 12; iv, 61, — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 80, 330, 426.

APHOR. XXXVII. Judicat. vj, 9, 10, viij, 12, 8. — Prænot. v, 4, 5. — Coac. iv, 40. = [a] Cels. ij, 4, p. 51, l. 30; 5, pag. 53, l. 17; 6, pag. 56, l. 11. — *Vide* van-Swieten, t. ij, pag. 80.

APHOR. XXXVIII. Aph. ij, 5. = [a] Cels. ij, 2, p. 48, l. 19.

APHOR. XXXIX. Judicat. viij. 3. = Cels. ij, p. 48, l. 15. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 288.

APHOR. XL. Aph. vij, 60. — Humor. iij, 22, 53. — Judication. viij, 4. — I. Prædic. vj, 4. — Coac. j, 77, 177. = [a] Cels. ij, 5, p. 53, l. 20.

Inconstantia symptomatum naturæ deesse firmum robur, quo ad legitimam coctionem crisimque tendat, signum est. *Vide* Sanctorium, Sect. j, Aph. 121.

APHOR. XLI. Aph. vij, 61. — [1] Coac. iv, 36. = [2] Aph. ij, 8. — *Vide* Sanctorium, Sect. iv, Aph. 3.

APHOR. XLII. Aph. vij, 61. — Judicat. viij, 9. — Coac. j, 21. — I. Morb. xxij, 26, ad xxiij. — *Vide* Sanctorium, Sect iv, Aph. 59.

APHOR. XLIII. Aph. vij, 62. — Coac. j, 166. — I. Epid. iij, 16. — VII. Epid. xl, 19. — Vict. Acut. iij,

3. = [a] Cels. ij, 4, pag. 51, l. 33. = [b] Cels. ij, 3, pag. 49, l. 34; iij, 12, p. 141, l. 6. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 402.

Contraria de febribus intermittentibus docent Forestus, Morton, Torti.

APHOR. XLIV. Aph. vij, 63. — Humor. iij, 98. — Prænot. xxiv, 9, 10, 11. — II. Prædict. 10, 7. — Coac. j, 168, 169. = [a] Cels. ij, 7, pag. 64, l. 2. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 671; t. ij, p. 67.

Febres ideò longæ sunt, quòd victrix natura uno ictu hostilem materiam proterere non possit. Hinc abscessus frequentiùs apud veteres emicabant, quòd mitiorum alvi laxantium usum nescirent.

APHOR. XLV. Aph. vij, 64. — *Vide* van-Swieten, j, p. 671.

APHOR. XLVI. Coac. j, 15. = [1] Cels. ij, 6, p. 55, l. 21. — *Vide* Sanctorium, Sect. j, Aph. 121.

APHOR. XLVII. Aph. vij, 69. — Coac. ij, 161. = [1] Coac. iij, 148. = [2] Prænot. xv, 10. = [3] Aph. j, 25. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 703; t. ij, p. 725.

APHOR. XLVIII. Aph. vij, 72. — Prænot. viij, 11; xiv, 12, 13; xv, 6, ad 10. — Coac. j, 165; iij, 345. — I. Morb. xxvij, 15. — Affection. xj, 5. = [1] Aph. vij, 1, 26. — II. Morb. xvj. 2; xxxvij, 1, ad 5. = [a] Cels. ij, 4, p. 51, l. 25. ij, 6, p. 55, l. 21; 14, p. 90, l. 22.

APHOR. XLIX. Aph. vij, 73. — Prænot. iij, 3. — Coac. j, 104. = [a] Cels. ij, 6, p. 54, l. 24. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 396.

APHOR. L. Judication. viij, 17. — Prænot. iv, 20; xiv, 9; xv, 3. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, pag. 69, 390, 442.

APHOR. LI. [a] Cels. ij, 5, pag. 53 l. 22. — *Vide* hîc notas Cl. de Villebrune huic intelligendæ propositioni ne-

cessarias ; ubi μωλυόμενα *recedentia*, sufficitur in locum μὴ λυόμενα, *qui non solvuntur*.

APHOR. LII. Aph. viij, 2. — Prænot. ij, 18, ad 21. — IV. Epid. xxvij, 12. — VI. Epid. j, 42. = [1] I. Epid. ij, 176. — VI. Epid. viij, 34. = [a] Cels. ij, 4, p. 51, l. 15. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 397.

APHOR. LIII. Coac. ij, 153. — IV. Epid. xxvij, 13. = [a] Cels. ij, 4. p. 51, l. 15. — *Vide* van-Swieten, tom ij, p. 140.

APHOR. LIV. VI. Epid. ij, 43. = [a] Cels. iij, 7, p. 135, l. 31. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 407.

APHOR. LV. II. Epid. iij, 60. = [a] Cels. ij, 3, pag. 49, l. 34. — *Vide* van-Swieten, t. j, pag. 669.

Lege hîc observationes D. de Villebrune, et Riegerum in hunc Aphorismum.

APHOR. LVI. Judication. viij, 6. — Coac. iv, 36. — II. Morb. xxxvj,

12. = [1] I. Prædict. vij, 8. = [2] Aph. vij, 61. = [a] Cels. ij, 5, p. 53, l. 19.

APHOR. LVII Aph. ij, 26; v, 70. — Loc. in Hom. xlviij, 6. — Judication. xij, 10. — Coac. j, 231; iij, 80, ad 84. — San. Tuend. ad Dem. 10. — I. Morb. vj, 13, 14. = [a] Cels. ij, 1, pag 45, l. 1, 2, 3; ij, 8, p. 70, l. 6. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 328.

APHOR. LVIII. Judication. xj, 9, 16. — Coac. j, 188. = [a] Cels. ij, 8, pag. 70, l. 16. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 442.

APHOR. LIX. Judication. iv, 10. — Coac. j, 212. — I. Epid. iij, 26. — I. Epid. iij, 82. = [1] Prænot. xxv, 11.

Propositio de vernalibus solis intelligenda, non de iis quæ autumno erumpunt et rarò admodùm simplices sunt.

APHOR. LX. Aph. iv, 28. — Judicat. xj, 11, 12, 13 — Coac. ij, 66, 99, 100, 103; vj, 77, 78. = [1] Coac.

ij, 72. — [a] Cels. ij, 8, pag. 70, l. 18.

APHOR. LXI. Humor. iij, 91. — Judicat. ix, 11. — Prænot. xxiv, 8. — Coac. j, 115, 210. — I. Epid. iij, 40. II. Epid. v, 30; vj, 18. — IV. Morb. xix, 10, 11; xx, 8, 12, 15. = [a] Cels. iij, 4, pag. 121, l. 13. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 427.

Doctè herclè et criticè de hoc Aphorismo Cl. de Villebrune, qui hîc exscribendus foret.

APHOR. LXII. Judicat. iij, 5, 18, 20. — Coac. j, 172. — III. Epid. j, Ægrot. ij, 13, 16. I. Morb. vj, 2. — Vict. Acut. liv, 3, 4. = [a] Cels. ij, 4, pag. 52, l. 7; iij, 24, pag. 175, l. 9. — *Vide* van-Swieten, tom. iij, pag. 138.

APHOR. LXIII. Judicat. xj, 16.

Paroxysmi solvuntur in febre, etiam non intermittente. Nam rigor jam retusam priùs supponit febris violentam vim.

APHOR. LXIV. Judicat. iij, 5, 18, 20; iv, 11. — Coac. j, 173. — I. Epid. ij, 120. — I. Morb. vj, 2. = [1] Aph. vj, 42. = [a] Cels. iij, 42, pag. 175, l. 7. — *Vide* van-Swieten, t. iij, pag. 139.

APHOR. LXV. *Vide* van-Swieten, tom. ij, pag. 289.

APHOR. LXVI. Coac. ij, 207. = [1] Vid. Aph. ij, 26. = [a] Cels. ij, 4, p. 52, l. 11. *Vide* van-Swieten, t. ij, pag. 442.

APHOR. LXVII. Aph. ij, 1. = [a] Cels. ij, 4, pag. 52, l. 12. — *Vide* van-Swieten, t. ij, pag. 398.

APHOR. LXVIII. Vict. Acut. xxj, 21. — I. Morb. Mul. v, 7. = [a] Cels. ij, 7, p. 64, l. 4.

Offendens dicitur spiritus, in quo inspiratio quasi intercepta pluribus redintegratur vicibus. Res, vel à debilitate organorum per morbum acquisitâ, vel

à natis intra vasa pulmonalia repagulis, vel à nervorum convulsione pendet. *Vide* Galenum de differentiis respirationis, cap. VIII. Prosp. Alpinum, de præsagiendâ vitâ et morte, lib. IV,

APHOR. LXIX. Coac. v, 80, 81.

APHOR, LXX. Coac. v. 46. — VII. Epid. liv. 5, 6, 10, 11. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 394.

APHOR. LXXI. Judicat. vj, 2; ix, 8. — Coac. j, 213; v, 5, 82. = [1] Aph. j, 12. — *Vide* Solano, Part. I, Sect. 2, cap. 3, Observ. 3. van-Swieten, t. ij, p. 431.

APHOR. LXXII. I. Prædic. xx, 5; j, 6. = [a] Cels. ij, 4, pag. 52, l. 25, — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 324.

APHOR. LXXIII. Coac. ij, 240, 241, 257. — Prænot. x, 14. = [1] Aphor. v, 64. — Sal. Diæt. v, 10. = [a] Cels. ij, 3, p. 50, l. 20. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 495.

APHOR. LXXIV. Humor. xj, 13, ad 16. — Judicat. x, 4, ad 7. — VI. Epid. iv, 3, ad 6. = [1] Prænot. xj, 17. — II. Prædic. x, 7. = [a] Cels. ij, 7, p. 60, l. 21. — *Vide* van-Swieten, t. ij, pag. 53, 76, 83, 672.

APHOR. LXXV. Aph. iv, 78, 81. — Int. Affect. xvj, 4, 5. = [1] Nat. Human. xxvj, 4. — Prænot. xix, 11. = [a] Cels. ij, 7, pag. 60, l. 28. = [b] Genit. ij, 8. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 238.

APHOR. LXXVI. Nat. Human. xxvj, 5. [1] = Aph. iv, 26. — Cap. Vuln. ij, 4, = [a] Cels. ij, p. 60, l. 30. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 239.

APHOR. LXXVII. Nat. Human. xxvj, 6. — Prænot. xj, 8, 10.

Si suppurent renes, complicata per ureteres abripiuntur vascula; si vesica ulcere laboret, internæ membranæ folia dejiciuntur. *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 239.

APHOR. LXXVIII. Aph. iv, 75. — Nat. Human. xxvj, 4. = [1] Int. Affec.

xvj, 4. = [a] Cels. ij, 7, p. 60, l. 27, 33; p. 61, l. 7.

APHOR LXXIX. IV. Morb. xxix, 13, ad xxx. — Int. Affect. xv, 10, 11. = [1] Nat. Human. xxvj, 1. = [a] Cels. ij, 7, p. 61, l. 16.

Id est calculus iis metuendus est; nam sæpè et arenæ sine calculo in vesicâ minguntur, et calculus in vesicâ perstat, sine ullâ arenarum emissione.

APHOR. LXXX. Aph. vij, 39. — [a] Cels. ij, 7, p. 61, l. 15, et seq.

APHOR. LXXXI. Aph. iv, 75. = [a] Cels. ij, 7, p. 60, l. 31.

APHOR. LXXXII. Aph. vij, 57. — Coac. iij, 311, 312. = [a] Cel. ij, 8, p. 70, l. 22. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 771; t. v, p. 428.

APHOR. LXXXIII. II. Diæt. xl, 10, ad 17. — IV. Morb. vij, 4, &c. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 33. — Vide et Sanctorium, Sect. I. de Ponderatione, Aph. 89, 94, &c. V. Gorterum, de perspiratione, talia phænomena passim explanantem.

ΤΜΗΜΑ ΠΈΜΠΤΟΝ.

α΄. ΣΠΑΣΜΟ`Σ ἐξ [a] ἐλλεβόρου, θανάσιμον.

β΄. Ἐπι τρώματι [a] σπασμὸς ἐπιγινόμενος, θανάσιμον.

γ΄. Αἵματος πολλοῦ ῥυέντος, [a] σπασμὸς, ἢ λυγμὸς ἐπιγινόμενος, κακόν.

δ΄. Ἐπὶ ὑπερκαθάρσει [a] σπασμὸς, ἢ λυγμὸς ἐπιγινόμενος, κακόν.

ε΄. [1] Ἢν μεθύων ἐξαίφνης ἄφωνός τις γένηται, [a] σπασθεὶς ἀποθνήσκει, ἢν μὴ πυρετὸς ἐπιλάβῃ, ἢ ἐς τὴν ὥρην ἐλθὼν, καθ᾽ ἣν αἱ κραιπάλαι λύονται, φθέγξηται.

ϛ΄. Ὁκόσοι ὑπὸ [a] τετάνου ἁλι-

SECTIO QUINTA.

1. CONVULSIO ab [a] elleboro, lethale.

2. Vulneri convulsio [a] superveniens, lethale.

3. Sanguine multo effuso, [a] convulsio, aut singultus superveniens, malum.

4. Purgationi immodicæ [a] convulsio, aut singultus superveniens, malum.

5. [1] Si quis ebrius ex improviso mutus fiat, [a] convulsus moritur, nisi febris corripuerit, aut ubi ad horam, quâ crapulæ solvuntur, pervenit, locutus fuerit.

6. Qui à tetano [a] corripiuntur, in

quatuor diebus pereunt. Si verò hos effugerint, sani fiunt.

7. [1] Quibus epilepsiæ [a] ante pubertatem contingunt, mutationem habent. [2] Quibus verò accidunt viginti quinque annos *natis*, his plerumque commoriuntur.

8. Qui pleuritici facti, non repurgantur supernè in quatuordecim diebus, his in suppurationem convertitur.

9. Tabes maximè fit ætatibus ab anno octavo decimo [a] usque ad quintum trigesimum.

10. Quibus anginam effugientibus [a] ad pulmonem vertitur, in septem diebus moriuntur. Si verò hos effugerint, suppurati fiunt.

σκονται, ἐν τέσσαρσιν ἡμέρῃσιν ἀπόλλυνται. ἢν δὲ ταύτας διαφύγωσιν, ὑγιέες γίνονται.

ζ΄. [1] Τὰ ἐπιληπτικὰ [a] ὁκόσοισι πρὸ τῆς ἥβης γίγνεται, μετάστασιν ἴσχει. [2] ὁκόσοισι δὲ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτέων γίγνεται, τουτέοισι τὰ πολλὰ ξυναποθνήσκει.

η΄. Ὁκόσοι πλευριτικοὶ γενόμενοι οὐκ ἀνακαθαίρονται ἐν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρῃσι, τουτέοισιν ἐς ἐμπύημα μεθίσταται.

θ΄. Φθίσις γίνεται μάλιστα ἡλικίῃσι τῇσιν ἀπὸ ὀκτωκαίδεκα [a] ἐτέων μέχρι πέντε καὶ τριήκοντα.

ι΄. Ὁκόσοισι κυνάγχην διαφεύγουσιν [a] ἐς τὸν πλεύμονα τρέπεται, ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν ἀποθνήσκουσιν. ἢν δὲ ταύτας διαφύγωσιν, ἔμπυοι γίγνονται.

ια΄. Τοῖσιν ὑπὸ τῶν φθισίων ἐνοχλουμένοισιν, ἢν τὸ πτύσμα, ὅπερ ἂν ἀποβήξωσι, βαρὺ [a] ὄζῃ ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας ἐπιχεόμενον, καὶ αἱ τρίχες ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ῥέωσι, θανατῶδες.

ιβ΄. Ὁκόσοισιν ἂν φθισιῶσιν αἱ τρίχες [a] ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ῥέωσιν, οὗτοι, διαῤῥοίης [b] ἐπιγινομένης, ἀποθνήσκουσιν.

ιγ΄. Ὁκόσοι αἷμα ἀφρῶδες ἀναπτύουσι, τουτέοισιν ἐκ τοῦ πλεύμονος [a] ἡ τοιαύτη ἀναγωγὴ γίγνεται.

ιδ΄. Ὑπὸ φθίσιος ἐχομένῳ διάῤῥοια [a] ἐπιγινομένη, θανατῶδες.

ιε΄. Ὁκόσοι ἐκ πλευρίτιδος ἔμπυοι γίγνονται, ἢν ἀνακαθαρθῶσιν ἐν [a] τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν, ἀφ᾽ ἧς ἂν ἡ ῥῆξις γένηται, παύονται· ἢν δὲ μὴ, ἐς φθίσιν μεθίστανται.

ιϛ΄. Τὸ θερμὸν βλάπτει ταῦτα τοῖσι

11. A tabe vexatis, si sputum quod extussiunt, prunis superfusum, graviter oleat, [a] et capilli de capite defluant, lethale.

12. Quibus tabe laborantibus capilli [a] de capite defluunt, hi, alvi fluxu [b] superveniente, moriuntur.

13. Qui sanguinem spumosum exspuunt, [a] his ex pulmone talis rejectio fit.

14. A tabe detento alvi profluvium [a] superveniens, lethale.

15. Qui ex pleuritide suppurati fiunt, si intra quadraginta dies, [a] ex quo ruptio fuerit facta, repurgentur supernè, liberantur: si verò minus, ad tabem transeunt.

16. Calidum eo frequenter uten-

tibus has affert noxas : [1] [a] carnis effœminationem, nervorum impotentiam, mentis torporem, [b] sanguinis eruptiones, [2] animi deliquia : hæc quibus mors.

17. Frigidum [a] autem, convulsiones, tetanos, nigrores, et rigores febriles.

18. Frigidum [a] inimicum ossibus, dentibus, nervis, cerebro, spinali medullæ : calidum verò utile.

19. Quæ perfrigerata sunt, excalefacere oportet, [1] præterquàm quæ sanguinem profundunt, aut sunt profusura.

20. Ulceribus frigidum quidem mordax, [a] cutem obdurat, dolorem non suppurantem facit, nigrores, rigores febriles, convulsiones, et tetanos.

πλεονάκις χρεομένοισι· [1] [a] σαρκῶν ἐκθήλυνσιν, νεύρων ἀκράτειαν, γνώμης νάρκωσιν, [b] αἱμοῤῥαγίας, [2] λειποθυμίας. ταῦτα οἷσι θάνατος.

ιζ΄. Τὸ δὲ [a] ψυχρὸν, σπασμοὺς, τετάνους, μελασμοὺς, καὶ ῥίγεα πυρετώδεα.

ιη΄. Τὸ ψυχρὸν [a] πολέμιον ὀστέοισιν, ὀδοῦσι, νεύροις, ἐγκεφάλῳ, νωτιαίῳ μυελῷ· τὸ δὲ θερμὸν ὠφέλιμον.

ιθ΄. Ὁκόσα κατέψυκται, ἐκθερμαίνειν δεῖ, [1] πλὴν ὁκόσα αἱμοῤῥαγέει, ἢ μέλλει.

κ΄. Ἕλκεσι τὸ μὲν ψυχρὸν δακνῶδες, [a] δέρμα περισκληρύνει, ὀδύνην ἀνεκπύητον ποιέει, μελασμοὺς, ῥίγεα πυρετώδεα, σπασμοὺς, καὶ τετάνους.

κά. Ἔστι δὲ, ὅκου ἐπὶ τετάνου [1] ἄνευ ἕλκεος, νέῳ εὐσάρκῳ, θέρεος μέσου, [2] ψυχροῦ πολλοῦ κατάχυσις ἐπανάκλησιν θέρμης ποιέεται· θέρμη δὲ ταῦτα ῥύεται.

κβ΄. [1] Τὸ θερμὸν ἐκπυητικὸν, οὐκ ἐπὶ παντὶ ἕλκει, μέγιστον σημεῖον ἐς ἀσφαλείην· [2] δέρμα μαλάσσει, ἰσχναίνει, ἀνώδυνον, ῥιγέων, [3] σπασμῶν, τετάνων παρηγορικόν· τὴν δὲ ἐν τῇ κεφαλῇ καρηβαρίην λύει· πλεῖστον δὲ διαφέρει ὀστέων κατάγμασι· [4] μάλιστα δὲ τοῖσιν ἐψιλωμένοισι· τουτέων δὲ μάλιστα, τοῖσιν ἐν κεφαλῇ ἕλκεα ἔχουσι· καὶ ὁκόσα ὑπὸ ψύξιος θνήσκει, ἢ ἑλκοῦται, καὶ ἕρπησιν ἐσθιομένοισιν ἕδρῃ, [5] αἰδοίῳ, ὑστέρῃ, κύστει. τουτέοισι τὸ μὲν θερμὸν φίλον καὶ κρῖνον, τὸ δὲ ψυχρὸν πολέμιον καὶ κτεῖνον.

21. Est verò, ubi in tetano [1] sine ulcere, juveni benè carnoso, æstate mediâ, [2] frigidæ multæ affusio caloris revocationem facit; calor autem hæc solvit.

22. [1] Calidum suppuratorium, non in omni ulcere, maximum signum ad securitatem: [2] cutem emollit, attenuat, dolores sedat, rigores, [3] convulsiones, tetanos mitigat: capitis verò gravitatem solvit: plurimùm autem confert ossium fracturis: [4] maximè verò denudatis: ex his quidem maximè, qui in capite ulcera habent: et quæ à frigore moriuntur, aut ulcerantur: et herpetibus exedentibus sedi, [5] pudendo, utero, vesicæ. His calidum quidem amicum et decretorium, frigidum verò inimicum et occidens.

23. [1] In his autem frigido uti oportet unde sanguis erumpit, aut erupturus est : non super ipsa, sed circa hæc, unde influit. Et quæcumque inflammationes, [a] aut flammei ardores ad rubrum et sanguineum colorem vergentes novo sanguine, super ipsos: nam inveteratos nigrefacit : erysipelas etiam non exulceratum (juvat): quoniam exulceratum lædit.

24. Frigida, velut nix, glacies, [1] pectori [a] inimica, [2] tusses movent, sanguinis eruptiones *ac* catarrhos inducunt.

25. Tumores autem in [a] articulis et dolores absque ulcere, et podagricos, [1] et convulsiones; horum plurima frigida multa affusa, et levat, et attenuat, et dolorem solvit. Torpor

κγ΄. [1] Ἐν τουτέοισι δὲ δεῖ τοῦ ψυχροῦ χρέεσθαι, ὁκόθεν αἱμοῤῥαγέει, ἢ μέλλει, μὴ ἐπ' αὐτὰ, ἀλλὰ περὶ αὐτὰ, ὁκόθεν ἐπιῤῥεῖ. καὶ ὁκόσαι φλεγμοναὶ, ἢ ἐπιφλογίσματα ἐς τὸ ἐρυθρὸν [a] καὶ ὕφαιμον ῥέποντα νεαροῦ αἵματι, ἐπὶ ταῦτα· ἐπεὶ τάγε παλαιὰ μελαίνει· καὶ ἐρυσίπελας, τὸ μὴ ἑλκούμενον (ὠφελεῖ·) ἐπεὶ τόγε ἑλκούμενον βλάπτει.

κδ΄. Τὰ ψυχρὰ, οἷον χιὼν, κρύσταλλος, [1] τοῦ στήθει [a] πολέμια, [2] βηχέων κινητικὰ, αἱμοῤῥοϊκὰ, καταῤῥοικά.

κε΄. Τὰ δὲ ἐν [a] ἄρθροισιν οἰδήματα καὶ αλγήματα ἄτερ ἕλκεος, καὶ ποδαγρικὰ, [1] καὶ σπάσματα, τουτέων τὰ πλεῖστα τὸ ψυχρὸν πολλὸν καταχεόμενον ῥηΐζει τε, καὶ ἰσχναίνει, καὶ ὀδύ-

νην λύει. νάρκη γὰρ μετρίη ὀδύνης λυτική.

κϛ'. Ὕδωρ τὸ ταχέως θερμαινόμενον, [a] καὶ ταχέως ψυχόμενον, κουφότατον.

κζ'. Ὁκόσοισι δὲ πιεῖν ὀρέξιες [a] νύκτωρ, τοῖσι πάνυ διψῶσιν, ἢν ἐπικοιμηθῶσιν, ἀγαθόν.

κή. Γυναικείων ἀγωγὸν ἡ ἐν ἀρώμασι πυρίη. πολλαχοῦ δὲ καὶ ἐς ἄλλα χρησίμη ἂν ἦν, εἰ μὴ καρηβαρίας ἐνεποίει.

κθ'. Τὰς κυούσας φαρμακεύειν, ἢν ὀργᾷ, τετράμηνα, καὶ ἄχρι ἑπτὰ μηνῶν· ἧσσον δὲ ταύτας. τὰ δὲ νήπια, καὶ πρεσβύτερα, [a] εὐλαβέεσθαι χρή.

λ'. Γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, ὑπό τινος τῶν ὀξέων [a] νουσημάτων ληφθῆναι, θανάσιμον.

enim modicus doloris solvendi vim habet.

26. Aqua, quæ citò calefiat, [a] et citò refrigeretur, levissima.

27. Quibus autem bibendi appetentiæ noctu, iis valdè sitientibus, si obdormierint, bonum.

28. Suffitus aromatum muliebria ducit: sæpius autem et ad alia utilis esset, nisi capitis gravitates induceret.

29. Prægnantes purgandæ, si turgeat *materia*, quadrimestres, et usque ad septimum mensem: hæ verò minùs. Juniores autem, et seniores *fœtus*, [a] cautè vitare oportet.

30. Mulierem in utero gerentem ab acuto [a] aliquo morbo corripi, lethale.

31. Mulier in utero gerens sectâ venâ [a] abortit : et magis, si major fuerit fœtus.

32. Mulieri sanguinem [a] evomenti, menstruis erumpentibus, solutio fit.

33. Mulieri, menstruis deficientibus, è [a] naribus sanguinem fluere, bonum.

34. Mulieri in utero gerenti, si alvus [a] multùm fluxerit, periculum ne abortiat.

35. Mulieri ab uterinâ *passione* vexatæ, aut difficulter parienti, [a] sternutatio superveniens, bonum.

36. Mulieri menses decolores, neque secundum eadem (*tempus et modum*) semper prodeuntes, purgatione opus esse significant.

37. Mulieri in utero gerenti si

λά. Γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχουσα φλεβοτομηθεῖσα [a] ἐκτιτρώσκει· καὶ μᾶλλον, εἰ μεῖζον εἴη τὸ ἔμβρυον.

λβ'. Γυναικὶ αἷμα [a] ἐμεούσῃ, τῶν καταμηνίων ῥαγέντων, λύσις γίνεται.

λγ'. Γυναικὶ, τῶν καταμηνίων ἐκλειπόντων, αἷμα [a] ἐκ τῶν ῥινῶν ῥυῆναι, ἀγαθόν.

λδ'. Γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, ἢν ἡ κοιλίη [a] πολλὰ ῥυῇ, κίνδυνος ἐκτρῶσαι.

λέ. Γυναικὶ ὑπὸ ὑστερικῶν ἐνοχλουμένῃ, ἢ δυστοκούσῃ, πταρμὸς [a] ἐπιγινόμενος, ἀγαθόν.

λϛ. Γυναικὶ τὰ καταμήνια ἄχροα, καὶ μὴ κατὰ τὰ αὐτὰ αἰεὶ γινόμενα, καθάρσεως δεῖσθαι σημαίνει.

λζ'. Γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἢν

οἱ μαζοὶ [a] ἐξαίφνης ἰσχνοὶ γένωνται, ἐκτιτρώσκει.

λη΄. Γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, ἢν ὁ ἕτερος μαζὸς ἰσχνὸς γένηται, δίδυμα ἐχούσῃ, θάτερον ἐκτιτρώσκει· καὶ ἢν μὲν ὁ δεξιὸς ἰσχνὸς γένηται, τὸ ἄρσεν· ἢν δὲ ὁ ἀριστερὸς, τὸ θῆλυ.

λθ΄. Ἢν γυνὴ μὴ κύουσα, μηδὲ τετοκυῖα, γάλα [a] ἔχῃ, ταύτῃ τὰ καταμήνια ἐκλέλοιπε.

μ΄. Γυναιξὶν ὁκόσῃσιν ἐς τοὺς τιτθοὺς αἷμα [a] συστρέφεται, μανίην σημαίνει.

μα΄. Γυναῖκα ἢν θέλῃς εἰδέναι εἰ κύει, ἐπὴν καθεύδειν μέλλῃ, (ἀδείπνῳ ἐούσῃ) μελίκρατον διδόναι πιεῖν. κἢν μὲν στρόφον ἔχῃ περὶ τὴν γαστέρα, κύει· ἢν δὲ μὴ, οὐ κύει.

mammæ [a] ex improviso graciles fiant, abortit.

38. Mulieri in utero gerenti, si altera mamma gracilis fiat, gemellos gestanti, alterutrum abortit; et, si quidem dextra gracilis fiat, marem: si verò sinistra, fœminam.

39. Si mulier quæ nec prægnans est, nec peperit, [a] lac habeat, ei menstrua defecerunt.

40. Mulieribus quibus in mammas sanguis [a] convertitur, insaniam significat.

41. Mulierem si velis cognoscere, an prægnans sit, ubi dormitura est, (incœnatæ) aquam mulsam bibendam dato. Et si quidem tormen habeat circa ventrem, prægnans est: si verò minùs, prægnans non est.

42. Mulier prægnans, si quidem marem gestat, benè colorata est: si verò fœminam, malè colorata.

43. Si mulieri prægnanti erysipelas in utero fiat, lethale.

44. Quæ præter naturam tenues existentes in utero gerunt, abortiunt, priusquam crassescant.

45. [1] Quæ verò mediocriter corpus habentes abortiunt bimestres et trimestres, sine causâ manifestâ, his uteri acetabula muco plena sunt, et non possunt continere fœtum, præ gravitate, sed abrumpuntur.

46. [1] Quæ præter naturam crassæ existentes non concipiunt in utero, his omentum os uteri comprimit, et, priusquam attenuentur, prægnantes non fiunt.

μβ'. Γυνὴ ἔγκυος, εἰ μὲν ἄῤῥεν κύει, εὔχρους ἐστίν· ἢν δὲ θῆλυ, δύσχρους.

μγ'. Ἢν γυναικὶ κυούσῃ ἐρυσίπελας ἐν τῇ ὑστέρῃ γένηται, θανατῶδες.

μδ'. Ὁκόσαι παρὰ φύσιν λεπταὶ ἐοῦσαι ἐν γαστρὶ ἔχουσιν, ἐκτιτρώσκουσι, πρὶν ἢ παχυνθῆναι.

με'. [1] Ὁκόσαι δὲ μετρίως τὸ σῶμα ἔχουσαι ἐκτιτρώσκουσι δίμηνα καὶ τρίμηνα, ἄτερ προφάσιος φανερῆς, ταύτῃσιν αἱ κοτυληδόνες μύξης μεσταί εἰσι, καὶ οὐ δύνανται κρατεῖν ὑπὸ τοῦ βάρους τὸ ἔμβρυον, ἀλλ' ἀποῤῥήγνυνται.

μϛ'. [1] Ὁκόσαι παρὰ φύσιν παχεῖαι ἐοῦσαι μὴ ξυλλαμβάνουσιν ἐν τῇ γαστρὶ, ταύτῃσι τὸ ἐπίπλοον τὸ στόμα τῶν ὑστερῶν ἀποπιέζει, καὶ, πρὶν ἢ λεπτυνθῆναι, οὐ κύουσιν.

μζ'. [1] Ἢν ὑστέρη ἐν τῷ ἰσχίῳ ἐγκειμένη διαπυήσῃ, ἀνάγκη ἔμμοτον γενέσθαι.

μή. Ἔμβρυα, τὰ μὲν ἄρσενα ἐν τοῖσι δεξιοῖσι, τὰ δὲ θήλεα ἐν τοῖσιν ἀριστεροῖσι μᾶλλον.

μθ'. Εἰς ὑστέρων ἐκπτώσιας πταρμικὸν ἐπιθεὶς, ἐπιλαμβάνειν τοὺς μυκτῆρας καὶ τὸ στόμα.

ν'. Γυναικὶ τὰ καταμήνια ἢν βούλῃ ἐπισχεῖν, σικύην ὡς μεγίστην πρὸς τοὺς [a] τιτθοὺς πρόσβαλλε.

νά. Ὁκόσαι ἐν γαστρὶ ἔχουσι, τούτεων τὸ στόμα τῶν ὑστερῶν ξυμμέμυκεν.

νβ'. Ἢν γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ γάλα [a] πολὺ ἐκ τῶν μαζῶν ῥυῇ, ἀσθενὲς τὸ ἔμβρυον σημαίνει. ἢν δὲ στερεοὶ οἱ μαστοὶ ἔωσιν, ὑγιεινότερον τὸ ἔμβρυον σημαίνει.

47. [1] Si uterus coxi incumbens suppuratus fuerit, necesse *est* medicamenta in linteo carpto applicari.

48. Fœtus, mares quidem in dextris, fœminæ verò in sinistris magis.

49. Ut secundæ excidant, sternutatorio indito, nares et os apprehendere *opportet*.

50. Mulieri menstrua si velis cohibere, cucurbitam quam maximam [a] ad mammas appone.

51. Quæ in utero gerunt, harum os uteri clausum est.

52. Mulieri in utero gerenti si multum lactis [a] ex mammis fluxerit, infirmum fœtum significat. Si verò solidæ fuerint mammæ, saniorem fœtum significat.

53. Quæ perdituræ sunt fœtus, his mammæ graciles fiunt. Si verò rursùs duræ fiant, dolor erit aut in mammis, aut in coxis, aut in oculis, aut in genibus, et non perdunt.

54. [1] Quibus os uteri durum est, his necesse est os uteri [2] clausum esse.

55. [1] Quæcumque in utero gerentes à febribus corripiuntur, et vehementer attenuantur, absque manifestâ occasione, difficulter et periculosè pariunt, aut abortientes periclitantur.

56. Si fluxui muliebri convulsio et animi deliquium superveniat, malum.

57. [1] Mensibus copiosioribus prodeuntibus, morbi contingunt: [2] non prodeuntibus [a], ab utero fiunt morbi.

νγ΄. Ὁκόσαι διαφθείρειν μέλλουσι τὰ ἔμβρυα, ταύτῃσιν οἱ τιτθοὶ ἰσχνοὶ γίγνονται. ἢν δὲ πάλιν σκληροὶ γένονται, ὀδύνη ἔσται, ἢ ἐν τοῖσι τιτθοῖσιν, ἢ ἐν τοῖσιν ἰσχίοισιν, ἢ ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν, ἢ ἐν τοῖσι γούνασι, καὶ οὐ διαφθείρουσιν.

νδ΄. [1] Ὁκόσῃσι τὸ στόμα τῶν ὑστερῶν σκληρόν ἐστι, ταύτῃσιν ἀνάγκη τὸ στόμα τῶν ὑστερῶν [2] ξυμμύειν.

νε΄. [1] Ὁκόσαι ἐν γαστρὶ ἔχουσαι ὑπὸ πυρετῶν λαμβάνονται, καὶ ἰσχυρῶς ἰσχναίνονται, ἄνευ προφάσιος φανερῆς, τίκτουσι χαλεπῶς καὶ ἐπικινδύνως, ἢ ἐκτιτρώσκουσαι κινδυνεύουσιν.

νϛ΄. Ἐπὶ ῥόῳ γυναικείῳ σπασμὸς καὶ λειποθυμίη ἢν ἐπιγένηται, κακόν.

νζ΄. [1] Καταμηνίων γινομένων πλειόνων, νοῦσοι ξυμβαίνουσι· [2] καὶ μὴ [a] γινομένων, ἀπὸ τῆς ὑστέρης γίγνονται νοῦσοι.

νη΄. [1] Ἐπὶ ἀρχῷ φλεγμαίνοντι, ἢ ἐπὶ ὑστέρῃ φλεγμαινούσῃ, καὶ ἐπὶ νεφροῖσιν ἐμπύοισι, στραγγουρίη ἐπιγίνεται. [2] ἐπὶ δὲ ἥπατι φλεγμαίνοντι, λὺγξ ἐπιγίνεται.

νθ΄. Γυνὴ ἢν μὴ λαμβάνῃ ἐν γαστρὶ, βούλῃ δὲ εἰδέναι εἰ λήψεται, περικαλύψας ἱματίοισι θυμία κάτω· κἢν μὲν πορεύεσθαι σοι δοκέῃ ἡ ὀδμὴ διὰ τοῦ σώματος ἐς τὰς ῥῖνας καὶ ἐς τὸ στόμα, γίνωσκε, ὅτι αὐτὴ, οὐ δι' ἑαυτὴν, ἄγονος ἐστιν.

ξ΄. Ἢν γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ αἱ καθάρσιες πορεύωνται, ἀδύνατον τὸ ἔμβρυον ὑγιαίνειν.

ξα΄. Ἢν γυναικὶ καθάρσιες μὴ πορεύωνται, μήτε φρίκης μήτε πυρετοῦ ἐπιγενομένου, ἄσαι δὲ αὐτῇ προσπίπτωσι, λογίζου ταύτην ἐν γαστρὶ ἔχειν.

58. [1] Recto intestino inflammato, et utero inflammato, et renibus suppuratis, urinæ stillicidium supervenit: [2] hepati autem inflammato, singultus supervenit.

59. Mulier, si in ventre non concipiat, velis autem scire an conceptura sit, vestibus circumtectam subter suffito; et si quidem procedere tibi videatur odor per corpus ad nares et ad os, scito hanc, non propter se ipsam, infœcundam esse.

60. Si mulieri in utero gerenti purgationes prodeant, fœtum sanum esse impossibile.

61. Si mulieri purgationes non prodeant, neque horrore, neque febre superveniente, cibi autem fastidia ipsi accidant; hanc in utero gerere putato.

62. Quæ frigidos ac densos uteros habent, non concipiunt; [1] et quæ præhumidos habent uteros, non concipiunt; extinguitur enim ipsis genitura: et quæ siccos magis et adurentes; alimenti enim inopiâ semen corrumpitur. Quæ verò ex utrisque temperamentum habent moderatum, [1] hæ ipsæ proliferæ fiunt.

63. Similiter autem etiam in masculis. [1] Aut enim propter corporis raritatem spiritus extrà fertur, adeò ut semen non emittat: [2] aut propter densitatem humidum non pervadit foras; aut propter frigiditatem non incalescit, ut ad hunc locum congregetur: aut propter caliditatem hoc idem contingit.

64. [1] [a] Lac dare capite dolentibus,

ξβʹ. Ὁκόσαι ψυχρὰς καὶ πυκνὰς τὰς μήτρας ἔχουσιν, οὐ κυΐσκουσι. καὶ ὁκόσαι καθύγρους ἔχουσι τὰς μήτρας, οὐ κυΐσκουσιν· ἀποσβέννυται γὰρ αὐταῖς ὁ γόνος· καὶ ὁκόσαι ξηρὰς μᾶλλον καὶ περικαεῖς· ἐνδείῃ γὰρ τῆς τροφῆς φθείρεται τὸ σπέρμα. ὁκόσαι δὲ ἐξ ἀμφοτέρων τὴν κρᾶσιν ἔχουσι σύμμετρον [2], αἱ τοιαῦται ἐπίτεκνοι γιγνονται.

ξγʹ. Παραπλησίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀῤῥένων. [1] ἢ γὰρ δι' ἀραιότητα τοῦ σώματος τὸ πνεῦμα ἔξω φέρεται, πρὸς τὸ μὴ παραπέμπειν τὸ σπέρμα· [2] ἢ διὰ τὴν πυκνότητα τὸ ὑγρὸν οὐ διαχωρέει ἔξω· ἢ διὰ τὴν ψυχρότητα οὐκ ἐκπυροῦται, ὥστε ἀθροίζεσθαι πρὸς τὸν τόπον τοῦτον· ἢ διὰ τὴν θερμασίην τὸ αὐτὸ τοῦτο γίνεται.

ξδʹ. Γάλα [a] διδόναι κεφαλαλγεῦσι,

κακόν. κακὸν δὲ καὶ πυρεταίνουσι, [2] καὶ οἷσιν ὑποχόνδρια μετέωρα διαβορβορύζοντα, καὶ τοῖσι διψώδεσι. κακὸν δὲ καὶ οἷσι χολώδεες αἱ ὑποχωρήσιες, καὶ ἐν τοῖσι ὀξέσι πυρετοῖσιν ἐοῦσι· καὶ οἷσιν αἵματος πολλοῦ διαχώρησις γέγονεν. [3] [b] ἁρμόζει δὲ τοῖσι φθινώδεσι [4] μὴ λίην πολλῷ πυρέσσουσι διδόναι (γάλα,) καὶ ἐν πυρετοῖσι μακροῖσι καὶ βληχροῖσι, μηδενὸς τῶν προειρημένων σημείων παρεόντος· παρὰ λόγον δὲ ἐκτετηκόσιν.

ξέ. Ὁκόσοισι οἰδήματα ἐφ' ἕλκεσι [a] φαίνονται, οὐ μάλα σπῶνται, οὐδὲ μαίνονται. τουτέων δὲ ἀφανισθέντων ἐξαίφνης, τοῖσι μὲν ὄπισθεν, σπασμοί, τέτανοι· τοῖσι δὲ ἔμπροσθεν, μανίαι, ἢ ὀδύναι πλευροῦ ὀξεῖαι, ἢ ἐμπύησις, ἢ δυσεντερίη, ἢ ἐρυθρὰ ἦν τὰ οἰδήματα.

malum. Malum verò etiam febricitantibus, [2] et quibus hypochondria elevata *sunt* murmurantia, et siticulosis. Malum autem et quibus dejectiones biliosæ, et iis qui in acutis sunt febribus: et quibus copiosi sanguinis facta est egestio. [3] [b] Convenit vero tabidis [4] non admodùm valdè febricitantibus (lac) dare, et in febribus longis et languidis, nullo ex supradictis signis præsente; & præter rationem quidem extenuatis.

65. Quibus tumores in ulceribus [a] apparent, ii non valdè convelluntur, neque insaniunt. His autem derepentè disparentibus, quibus in posteâ quidem parte *fuerint*, convulsiones fiunt et tetani: quibus verò in anticâ, insaniæ, aut lateris dolores acuti, aut suppuratio, aut dysenteria, si rubicundi fuerint tumores.

66. Si, magnis et pravis existentibus vulneribus, tumores non [b] appareant, ingens malum.

67. Laxi *tumores*, boni: crudi verò, mali.

68. Posticâ capitis parte dolenti, recta in fronte vena secta juvat.

69. Rigores incipiunt, mulieribus quidem, ex lumbis magis, et per dorsum ad caput; viris autem posticâ magis parte, quàm anticâ corporis, velut ex cubitis ac femoribus. [1] Sed et cutis *viris* rara *est.* Hoc quidem pilus indicat.

70. A quartanis correpti, [1] à convulsione non admodùm corripiuntur; [2] si verò priùs corripiuntur, et postea quartana supervenerit, liberantur.

71. Quibus cutis obtenditur arida

ξϛʹ. Ἢν, τραυμάτων ἰσχυρῶν ἐόντων καὶ πονηρῶν, οἰδήματα [a] μὴ φαίνηται, μέγα κακόν.

ξζʹ. Τὰ χαῦνα, χρηστά· τὰ δὲ ἔνωμα, κακά.

ξηʹ. Τῷ τὰ ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς ὀδυνωμένῳ, ἡ ἐν μετώπῳ ὀρθίη φλὲψ τμηθεῖσα ὠφελέει.

ξθʹ. Ῥίγεα ἄρχεται, γυναιξὶ μὲν, ἐξ ἐσφύος μᾶλλον, καὶ διὰ νώτου ἐς κεφαλήν· ἀνδράσι δὲ μᾶλλον ὄπισθεν, ἢ ἔμροσθεν τοῦ σώματος, οἷον ἀπό τε πηχέων καὶ μηρῶν. [1] ἀτὰρ καὶ τὸ δέρμα ἀραιόν. δηλοῖ δὲ τοῦτο ἡ θρίξ.

οʹ. Οἱ ὑπὸ τεταρταίων ἁλισκόμενοι, [1] ὑπὸ σπασμοῦ οὐ πάνυ τι ἁλίσκονται· [2] ἢν δὲ ἁλίσκονται πρότερον, εἶτα ἐπιγένηται τεταρταῖος, παύονται.

οαʹ. Ὁκόσοισι δέρματα περιτείνεται

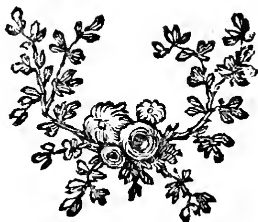
καρφαλέα καὶ σκληρὰ, ἄνευ ἱδρώτων τελευτῶσιν· ὁκόσοισι δὲ χαλαρὰ καὶ ἀραιὰ, σὺν ἱδρῶτι τελευτῶσιν.

οο̃΄. Οἱ ἰκτερώδεες οὐ πάνυ τι πνευματώδεες εἰσιν.

ac dura, ii sine sudore moriuntur; quibus verò laxa ac rara, ii cum sudore moriuntur.

72. Icterici non admodùm flatulenti sunt.

NOTÆ

IN

SECTIONEM QUINTAM.

APHOR. I. Aph. vij, 25. — Coac. iv, 24. [a] Cels. ij, 6, pag. 55, l. 25. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 420, 486.

Convulsio ab hellebori usu inducta, lethalis, quòd et ab illo enormis producatur vacuatio, et lædantur immani irritatione nervi; hinc duplici titulo metuendum medicamen. Eadem causa idem producit in vulneribus: sed ab effuso sanguine periculosior adhùc est convulsio, quòd morte tantùm proximâ appareat.

APHOR. II. Coac. iij, 81, 382. — Cap. Vulner. xxxv, 5, xvj, 3, 4. ═

[a] Cels. v, 26, §. 26, p. 296, l. 8. — *Vide* van-Swieten, tom. j, pag. 343, 764.

Aphor. III. Aph. vij, 9. — Coac. iij, 57. = [a] Cels. ij, 8, p. 76, l. 12. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 342; t. ij, 242.

Aphor. IV. Aph. vij, 41. — Nat. Human. x, 1 ad 7. — Loc. in Hom. xlv, 1. — Coac. iv, 22, 25. — Verat. Us. j, 8. = [a] Cels. ij, 8, p. 76, l. 14. — *Vide* van Swieten, t. j, p. 342; t. ij, p. 242; t. iij, p. 194.

Aphor. V. II. Morb. xxij, 2, 3, 4. = [a] Cels. ij, 6, pag. 55, l. 27. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 3; t. iij, p. 252.

Aphor. VI. Judicat. viij, 19. — III. Morb. xiij, 11. = [a] Cels. ij, 1, p. 45, l. 3; iv 3, p. 103, l. 30. — *Vide* van-Swieten, t. ij 323.

Si quatuor dies superaverint, sani fiunt, febre scilicet superveniente quæ regularem motum et salutarem abnormi convulsionum impetui substituit.

APHOR. VII. VI. Epid. viij, 96. = [1] Aph. ij, 45. = [2] Aph. ij, 39. — II. Prædic. xvj, 1 ad, 16, 5, 15, — Morb. Sac. xiij, 1, 5, = [a] Cels. ij, 2, pag. 47, l. 2; 8, p. 68, l. 26; pag. 73, l. 3; iij, 23, pag. 172, l. 17. — Exquisitam hujusce Aphorismi theoriam vide apud Russel Œconomiâ naturæ in Glandulis, cap. 4, p. 80 et seq. van-Swieten, t. ij, pag. 43; t. iij, pag. 403, 436.

APHOR. VIII. Aph. v, 15. — Loc. in Hom. xxvj, 4. — Coac. iij, 131, 132, 171. — VII. Epid. xlvij, 16. — I. Morb. iij, 29; x, 12; xj, 6, ad 11; xxiij, 15, 16; xxiv, 10. — III. Morb. xvj, 30 ad 36. — Affect. viij, 19, 20; ix, 13. — Int. Affect. j, 26. — Vict. Acut. vij, 1, 2. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 53, 665.

APHOR. IX. Aph. iij, 29; viij, 7. — Coac. iij, 260. = [a] Cels. iij, 22, p. 169, l. 24. — *Vide* Russel, Loc. citatis. *Vide* Theat. tabid. *Vide* Boerhaavium Aphorism. de cogn. et curand. morbis §. 1198. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 14.

APHOR. X. Prænot. xxiij, 15. — Coac. iij, 100, 101, 105, 106. — II. Morb. xxvij, 15 ad 19. = [a] Cels. ij, 6, p. 64, l. 6. *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 619.

Resolutione scilicet impossibili, superest sperandum, aut Metastasis, aut Abscessus.

APHOR. XI. Coac. iij, 213, 252. — II. Morb. xlvj, 16 ad 20; lv, 20 ad 23. = [a] Cels. ij, 8, p. 72, l. 1; iij, 22, p. 168, l. 4. — *Vide* van-Swieten, t. iv, pag. 64, 70.

APHOR. XII. Aph. v, 14; vij, 78. — Coac. iij, 244, 255. — I. Morb.

x, 36. — II. Morb. xlvj, 22. = [a] Cels. ii, 8, p. 71, l. 33. = [b] Cels. ij, 8, p. 72, l. 2. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 346; t. iv, p. 70.

APHOR. XIII. Coac. iij, 216, 250, 251, 273. — II. Morb. lj, 4. = [a] Cels. ij, 7, p. 61, l. 31. — Al. Trall. vij, 1. — Aretæus de signis Morb. Acut. l. 2, c. 2. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 24.

• APHOR. XIV. Aph. v, 12; vij, 78. — Coac. iij, 244, 256. — I. Morb. vj, 5; x, 36, 39 ad 41; xj, 41; xiv, 10. = [a] Cels. ij, 8, pag. 72, l. 2; iij, 22, pag. 171, l. 20. — Aretæus de Morb. diuturn. l. 1, 8, in fine. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 346, t. iv, p. 70.

APHOR. XV. Loc. in Hom. xxv, 10. — Coac. iij, 142, 171, 209, 215. — VII. Epid. xlvij, 16, 17. — I. Morb. x, 15, 17, 20. — II. Morb. lv, 23. — III. Morb. xvi, 35. = [a] Cel. ij, 7, p. 62, l. 15; ij, 8, p. 66, l. 34.

APHOR. XVI. [1] Humid. Us. iij, 2, 3.

= [2] Aph. j, 23. = [a] Cels. j, 3, p. 28, l. 22; ibid. 9, pag. 40, l. 6. = [b] Cels. ij, 1, pag. 44, l. 34. — Aretæus de curat. Morb. Acut. ij, 2. — *Vide* van-Swieten, tom. j, pag. 36, tom. iij, pag. 362.

Docet Physica expandi à calore omnia, tensa relaxari, fluida rarescere: inde enumerati pendent effectus.

APHOR. XVII. Aph. v, 20. — Humid. Us. iij, 4; iv, 5. — Fractur. xxxvij, 6. — Articul. lxxiv, 10. = [a] Cels. ij, 1, p. 45, l. 1. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 521, 610; t. ij, p. 219, 327. — *Vide* Sanctorium, Sect. ij, Aph. 16, 17, 18, 21, 35, 38, &c.

Stringit vasa, cogit liquida frigus; motum arcet et impedit: hinc a frigore Gangræna. Quid si frigus subitum et insolitum invadat? Vehementiora omnia expectanda sunt.

APHOR. XVIII. Humid. Us. iv, 1, 4. = [a] Cels. j, 9, p. 39, l. 20. — *Vide*

van-Swieten, t. j, p. 370, 521; t. ij, p. 219, 327.

APHOR. XIX. Aph. ij, 22; v, 23. — Humid. Us. j, 21. = [1] Humid. Us. xj, 28.

Ne sanguini calor faveat eruptionem molienti.

APHOR. XX. Aph. v, 17. — Humid. Us. iij, 4; iv, 5; xj, 15. — Fractur. xxxvij, 6. — Articul. lxxiv, 10. = [a] Cels. j, 9, p. 39, l. 24 — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 291, 344, 610.

APHOR. XXI. Humid. Us. xj, 16. = [1] Aph. v, 25. = [2] III. Morb. xiv, ad xv. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 327, 328, t. iij, p. 181.

Attentè legatur Galenus in hunc Aphorismum.

Mirum illud quoque addemus, praxim hanc, velut novam et recenter inventam, à quibusdam prædicatam nuperri-

mis annis fuisse in tetano, præsertim à mephiti orto.

APHOR. XXII. Humid. Us. xj, 18 ad 28. = [1] Humid. Us. xj, 10. — Ulcer. v, 1. = [2] Humid. Us. j, 10. = [3] Humid. Us. j, 19. — I. Morb. vj, 14. = [4] Humid. Us. v, 13. = [5] Humid. Us. vj, 2, 3. — Legatur Galenus in *hunc aphorismum*. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 344, 521, 640, t. ij, p. 219.

APHOR. XXIII. [1] Aph. v, 19. = [a] Cels. j, 9, p. 39, l. 32. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 610; t. iij, p. 181; t. iv, p. 35.

APHOR. XXXIV. [1] Humid. Us. iv, 8; v, 16. = [2] VI. Epid. iij, 22. = [a] Cels. j, 9, p. 39, l. 21.

Notissimam theoriam *vide* apud van-Swieten, t. ij, p. 581; t. iv, p. 22, 35. — *Vide* et Observationes Sanctorii, Sect. ij.

APHOR. XXV. Humid. Us. x, 14,

15. = [1] Aph. v, 21. = [a] Cels. j, 9, p. 39, l. 31. — *Vide* Martianum in hunc Aphorism. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 879; t. ij, p. 327, 328; t. iij, p. 181; t. iv, p. 313.

APHOR. XXVI. Aër. Aq. Loc. xvij, 1. — II. Epid. ij, 29. = [a] Cels. ij, 18, p. 100, l. 11.

APHOR. XXVII. VI. Epid. iv, 42. = [a] Cels. j, 8, p. 38, l. 22.

APHOR. XXVIII. Natur. Mul. xxix, 161, ad 187.

APHOR. XXIX. Aph. iv, 1. — [a] Cels. ij, 6, p. 55, l. 30.

Idem est hic Aphorismus ac primus Sectionis quartæ, non eum tamen de suo hoc loco deturbavit Galenus, quòd speciatim hîc de muliebribus agatur. Nos autem tum hâc de causâ eum non eximemus, tùm quòd citationibus variorum Auctorum numero non responderet.

APHOR. XXX. Aph. v, 43, 55. — I. Morb. iij, 9. — Hippocrat. j, Epid. ij, 141. — De Naturâ Puer. xij, 19. = [a] Cels. ij, 6, p. 55, l. 30. — *Vide* van-Swieten; t. iij, p. 30; t. iv, p. 418.

APHOR. XXXI. [a] Cels. ij, pag. 77, l. 20, 25, &c. — *Vide* van-Swieten, t. ij, pag. 145, t. iv, p. 417.

Quod non ita verum, si mulieri plethoricæ parciùs mittatur sanguis, ita ut non fatiscant vasa, sed amissum præ distendente plethorâ tonum recuperent.

APHOR. XXXII. I. Morb. vj, 11. = [a] Cels. ij. 8, pag. 69, l. 28; iv, 4, §. 5, p. 202, l. 31. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 374.

APHOR. XXXIII. Virgin. Morb. iij, 2. — Epid. j, Sect. ij, 138, 139. = [a] Cels. ij, 8, pag. 69, l. 30. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 285, t. iv, p. 19, 373.

APHOR. XXXIV. II. Prædict. xxx,

14 ad 18. — Coac. iij, 416. — I. Morb. Mul. xxxvij, 5; xlj, 3, 6. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 411.

APHOR. XXXV. Aph. v, 49. — Prænot. xiij, 11. — Coac. iij, 175. — I. Morb. Mul. xciij, 1, 6, 7. = [a] Cels. ij, 8, p. 69, l. 33. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 464.

Rectè legit hîc Gorterus *ὑπὸ ὑςερῶν*, secundinis retentis : quod sensum magis verum efficit, et experientiâ comprobatum.

APHOR. XXXVI. Verat. Us. j, 11, 60. — Natur. Mul. x, 3, 13.

Scilicet interverti perſpirationis et excrementorum sensibilium ordinem, coctionesque vitiari signum hoc indicat.

APHOR. XXXVII. Aph. v, 53. — II. Epid. j, 42. — I. Morb. Mul. xliv, 1, 2, 3. = [a] Cels. ij, 8, p. 76, l. 6. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 440.

Communio quæ mammas inter et uterum ita existit, ut, vigente uteri actione, floreant illæ, rursusque elanguente flaccescant, mille experimentis comprobata est ; licèt illa, quæ ante cognitum sanguinis motum afferebatur causa, arteriarum mammariarum cum uterinis anastomosis, nihil hîc conducat.

APHOR. XXXVIII. Aph. v, 48.

Credat Judæus Apella.

APHOR. XXXIX. II. Prædict. xxxv, 5. = [a] Cels. ij, 8, p. 76, l. 8. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 539.

APHOR. XL. II. Epid. vj, 61. = [a] Cels. ij, 7, p. 63, l. 34. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 532 ; t. iv, p. 564.

Ad puerperas præcipuè, easque morbo acuto correptas pertinet hic Aphorismus, et lochia sursùm impetere per sanguinem rapta significat.

APHOR. XLI. Aph. v, 61. — Steril.

vj, 6, 11. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 408.

APHOR. XLII. Steril. vij, 1.

APHOR. XLIII. Aph. v, 30. — I. Morb. iij, 9. — Natur. Mul. xij, 17, 27. — II. Morb. Mul. lviij, 12, 29.

APHOR. XLIV. Natur. Mul. xix, 1, 3. — II. Mor. Mul. lxij, 20. — Steril. 1, 3. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 444.

APHOR. XLV. Natur. Mul. xxxvij, 1, ad 5. — I. Morb. Mul. lxxxiv, 1, 2, 3, = [1] I. Morb. Mul. xii, 4. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 445.

APHOR. XLVI. Aër. Aq. Loc. xij, 3. — II. Prædict. xxxiij, 2. — Natur. Mul. xix, 4, 5, 7. — Steril. x, 7, xv, 11, ad 14. — Superfœt. xviij, 1. = [1] Superfœt. ix. 4. — Aristotel. de Gener. Animal. j, 18. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 257; t. iv. p. 445.

Non quod omenti moles in ipsum de-

cumbat uterum, sed dum vicina premit et urget, ad ipsum usque uterum pertingunt ponderis, aliquando immensi, incommoda.

APHOR. XLVII. Natur. Mul. vj, 5. — I. Mor. Mul. xcj, 32 — II. Morb. Mul. xxix, 5. = [1] Natur. Mul. viij, 1. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 550.

Error hic maximi momenti in omnes ferè versiones quasi consenuit. ἔμμοτον γενέσθαι, sic notante Marciano, non aliter intelligi potest nisi *necesse est pus in cava effundi* : quo sensu ἔμμοτοι apud Hippocratem dicuntur, qui pure intra viscera affuso colliquescunt. Hunc sensum collaudavit Haën ; aliter propositio nullum offert rationalem sensum. *Vide* Hipp. de artic. de morbis mulierum lib. 2, et quæ doctè congessit in hunc locum exempla Cl. de Villebrune.

APHOR. XLVIII. Aph. v, 38. — II. Prædict. xxxiv, 10, 11. — II. Epid. vj, 32. — Superfœt. xviij, 10, 11, 12.

APHOR. XLIX. Aph. v, 35. — Coac.

iij, 175. — Prænot. xiij, 11. — II. Epid. v, 42, 43. — I. Morb. Mul. lxxvj, 6, 7; xciij, 1, 6, 7. — II. Morb. Mul. xliij, 6, 7. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 512.

APHOR. L. II. Epid. vj, 33. — II Morb. Mul. j, 4; ij, 17. = [a] Cels. ij, 11, p. 83, l. 24; iv 20, pag. 233, l. 33. — *Vide* van-Swieten, t. j, pag. 620; t. iv, p. 539.

APHOR. LI. Aph. v, 54. — Octimest. iv, 5, 6, 7. — Superfœt. ij, 1, 2, 3; xix, 1. — *Vide* van-Swieten, t. iv, pag. 403.

APHOR. LII. II. Epid. vj, 35, 36. = [a] Cels. ij, 7, pag. 62, l. 1. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 440, 539.

APHOR. LIII. Aph. v, 37. — II. Epid. ij, 39 ad 42. — I. Morb. Mul. xliv. 1, 2, 3. — *Vide* van-Swieten, t. iv, pag. 440.

APHOR. LIV. Aph. v, 51. — Natur.

Mul. xxxj, 10. — II. Morb. Mul. xxiij, 11; xlv, 11, 12; xlvj, 1, 2; xlvij, 1; xlix, 1, 2; l, 1, 2. = [1] Natur. Mul. xix, 9. = [2] I. Morb. Mul. xxiv, 2; lxviij, 5. — II. Morb. Mul. xviij, 24; l, 13. — *Vide* van-Swieten: t. iv, p. 403.

APHOR. LV. Aph. v, 30, 43. — Coac, iij, 408. = [1] Aph. ij, 28. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 433.

APHOR. LVI. Aph. v, 3. — Coac. iij, 424. — II. Morb. Mul. xiij, 7, 9. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 451.

APHOR. LVII. [1] Natur. xiij, 5; xxxix, 1, 2, 5, 6; xl, 2, 5, 6. — I. Morb. Mul. xiv, 1, 12. — II. Morb. Mul. iij, v, vj, &c. = [2] De Genitur. vij, 8. — Natur. Puer. vj, 14; xiij, 1. — Coac. Prænot. iij, 412, 413. — Virg. Morb. ij, 5 ad 14. — Natur. Mul. xviij, 1, ad 5. — I. Morb. Mul. iij, 1; x, 1, ad 5. — Superfœt. xxiv, 1. = [a] Cels. ij, 7, p. 59, l. 29. — *Vide* van-Swieten, t. iv, 360.

APHOR. LVIII. [1] Fistul. iij, 1; iv,

1. = [2] Aph. vij, 13. — Int. Affect. xlj, 6. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 243, t. iij; pag. 84, 172, 238; t. iv, p. 546.

Vicinia vasorum, imò et fibrarum communio pariunt hæc ſymptomata.

Aphor. LIX. Aph. v, 41. — Natur. Mul. vij, 9. — I. Morb. Mul. cvij, 1, &c. — II. Morb. Mul. xl, 20, 21. — Steril. vj, 3. — Superfœt. ix, 3; x, 9, 11. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 368.

Fidem his derogat Anatome.

Aphor. LX. Natur. Puer. v, 3. — I. Morb. Mul. xl, 2, 5, 9, 11; xliv, 4, 5, 6; xcix, 2. — *Vide* van-Swiet. t. iv, p. 439.

Aphor. LXI. Aph. v, 41. — I. Morb. Mul. xcxix, 2. — Steril. vj, 9, 10. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 400.

Aphor. LXII. [1] I. Morb. Mul. xxvj, 27 xxxiij, 5; xxxiv, 1. = [2] II. Prædict. xxxiij, 2, ad 6.

APHOR. LXIII. [1] Aliment. iv, 1, 2, 5. == [2] Aliment. vj, 3, 4, 6, 7

APHOR. LXIV. Ægin. xiij, 7. == [1] I. Morb. Mul. lxxxviij, 22. == [2] Aph. iv, 73. == [3] Int. Affect. iv, 23; xj, 26. == [4] II. Mor. Mul. viij, 21. == [a] Cels. iij, 22, pag. 170, l. 7. == [b] Cels. iij, 22, pag. 170, 11. — Aretæus de Curat. Acut. 1, 3. — *Vide* van-Swienten, t. ij, p. 196, t. iv, p. 40, 96.

Dum caput dolet, et in quavis febre, vel primariò, vel ſympathicè patitur ventriculus : res evidentior est, si murmurent hypochondria, si plexûum nervosorum abdominalium irritatio, costas melancholicè attollat. Hinc facilè degener lac corrumpitur, acescit. Laborat pariter ventriculus, si bilis copiosiùs erumpens coctioni deficiat; si febris omnes succos vitiet, si hæmorrhagia vires postraverit. Hæc absint signa, dulce gustu, dulce facultate lac acria involvit, vires reficit, nutrit optimè.

APHOR. LXV. II. Epid. iij, 129 ad 132. = [a] Cels. ij, 7, p. 62, l. 5.

Firma ab Hippocratis ævo, ad nostrum usque, prognosim hanc demonstravit experientia, quam nulla assequi potest Recentiorum theoria. *Vide* de his præcipuè clarissimum Duretum nostrum in Coacas, cap. iv, p. 114 et seq.

APHOR. LXVI. II. Epid. iij, 128. [a] Cels. v, 26, p. 295, l. 31. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 207.

APHOR. LXVII. II. Epid. iij, 128. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 207.

Laxi dicuntur tumores qui humore alluuntur ad partem affluenti, ex ordine naturæ, solutionemque facilem promittunt. Crudi sunt tumores qui, vel erethismo constricti, vel languentis circuitûs vi vitali destituti sunt.

APHOR. LXVIII. Loc. in Hom. xlix, 10. — II. Prædict. xxxvj, 5, 6. — VI. Epid. ij, 48. — Affection. ij, 10, 11. — Soran. Ephes. Isagog. c. xxj.

APHOR. LXIX. II. Epid. iij, 111. — VI. Epid. iij, 30, ad 35. = [1] Natur. Puer. xvij, 2, 3, 14, xviij, 1. — Lege hîc observationem D. de Villebrune.

APHOR. LXX. Aph. ij, 26. — I. Epid. iij, 17, 18. — VI. Epid. vj, 16; viij, 95, 96, 97. = [1] San. Tuend. ad Dem. 12. = [2] Vid. Aph. iv, 57. — *Vide* van-Swieten, t. ij, pag. 3, 476, t. iij, pag. 437.

APHOR. LXXI. VI. Epid. vj, 29.

APHOR. LXXII. Fateor rem mihi experientiâ non adeò veram videri; imò theoriæ repugnat, cùm debilissima sit in ictero coctio, nisi de eo intelligatur ictero in quo bilis exundat undequaque; aut particula ϰ præpostere addita fuerit, ut vult Galenus in hunc Aphorismum.

ΤΜΗ͂ΜΑ ἝΚΤΟΝ.

α΄. ἘΝ τῇσι χρονίῃσι λειεντερίῃσιν ὀξυρεγμίη ἐπιγινομένη, μὴ γενομένη πρότερον, σημεῖον ἀγαθόν.

β΄. Οἷσι ῥῖνες ὑγρότεραι φύσει, καὶ ἡ γονὴ ὑγροτέρη, ὑγιαίνουσι νοσηρότερον· οἷσι δὲ τἀναντία, ὑγιεινότερον.

γ΄. Ἐν τῇσι μακρῇσι δυσεντερίῃσιν αἱ ἀποσιτίαι, κακόν· καὶ σὺν [a] πυρετῷ, κάκιον.

δ΄. Τὰ περιμάδαρα ἕλκεα [a] κακοήθεα.

ε΄. Τῶν ὀδυνέων καὶ ἐν πλευρῇσι, καὶ ἐν στήθεσι, καὶ ἐν τοῖσιν ἄλλοισι (μέρεσιν) ἢν μέγα διαφέρωσι, καταμαθητέον.

SECTIO SEXTA.

1. In diuturnis intestinorum lævitatibus ructus acidus superveniens, qui priùs non fuit, signum bonum.

2. Quibus nares naturâ humidiores, et genitura humidior, imperfectiùs sani sunt: quibus verò contraria, perfectiùs.

3. In longis dysenteriis appetitus prostratus, malum: et [a] cum febre, pejus.

4. Ulcera circum - glabra [a] maligna.

5. Dolores et in lateribus, et in pectoribus, et in ceteris (partibus,) si multùm differant, considerandum.

6. Renum et vesicæ dolores difficulter sanantur *in* senibus.

7. Dolores qui in ventre fiunt, elati quidem, leviores : non elati verò, vehementiores.

8. Hydropicis ulcera in corpore orta [a] non facilè sanantur.

9. Efflorescentiæ latæ non admodùm pruriginosæ.

10. Caput [a] laboranti, & circumcirca dolenti, pus, aut aqua, aut sanguis effluens per nares, aut per os, aut per aures, solvit morbum.

11. Melancholicis, et nephriticis, hæmorrhoïdes supervenientes, bonum.

12. Ab hæmorroidibus sanato diuturnis, nisi una servata fuerit, periculum [a] *est* ne hydrops superveniat, aut tabes.

ϛʹ. Τὰ νεφριτικὰ, καὶ ὁκόσα κατὰ τὴν κύστιν ἀλγήματα, ἐργωδῶς ὑγιάζεται τοῖσι πρεσβύτῃσι.

ζʹ. Τὰ ἀλγήματα τὰ κατὰ τὴν κοιλίην γινόμενα, τὰ μὲν μετέωρα, κουφότερα· τὰ δὲ μὴ μετέωρα, ἰσχυρότερα.

ηʹ. Τοῖσιν ὑδρωπικοῖσι τὰ γινόμενα ἕλκεα [a] ἐν τῷ σώματι, οὐ ῥηϊδίως ὑγιάζεται.

θʹ. Τὰ πλατέα ἐξανθήματα οὐ πάνυ τι κνησμάδεα.

ιʹ. Κεφαλὴν [a] πονέοντι, καὶ περιωδυνέοντι, πύον, ἢ ὕδωρ, ἢ αἷμα ῥυὲν κατὰ τὰς ῥῖνας, ἢ κατὰ τὸ στόμα, ἢ κατὰ τὰ ὦτα, λύει τὸ νόσημα.

ιαʹ. Τοῖσι μελαγχολικοῖσι, καὶ τοῖσι νεφριτικοῖσιν, αἱμοῤῥοΐδες ἐπιγινόμεναι, ἀγαθόν.

ιβʹ. Αἱμοῤῥοΐδας ἰηθέντι χρονίας, ἢν μὴ μία φυλαχθῇ, κίνδυνος [a] ὕδρωπα ἐπιγενέσθαι, ἢ φθίσιν.

ιγ'. Ὑπὸ λυγμοῦ ἐχομένῳ πταρμοὶ [a] ἐπιγενόμενοι λύουσι τὸν λυγμόν.

ιδ'. Ὑπὸ ὕδρωπος ἐχομένῳ, κατὰ τὰς φλέβας ἐς τὴν κοιλίην ὕδατος ῥυέντος, λύσις.

ιε'. Ὑπὸ διαῤῥοίης [a] ἐχομένῳ μακρῆς, ἀπὸ ταυτομάτου ἔμετος ἐπιγενόμενος λύει διάῤῥοιαν.

ιϛ'. Ὑπὸ πλευρίτιδος, ἢ ὑπὸ περιπλευμονίης ἐχομένῳ [a] διάῤῥοια ἐπιγενομένη, κακόν.

ιζ'. Ὀφθαλμιῶντα [a] ὑπὸ διαῤῥοίης ληφθῆναι, ἀγαθόν.

ιη'. Κύστιν διακοπέντι, ἢ ἐγκέφαλον, ἢ καρδίην, ἢ φρένας, ἢ τῶν ἐντέρων τι τῶν λεπτῶν, ἢ κοιλίην, ἢ ἧπαρ, θανατῶδες.

ιθ'. Ἐπὴν διακοπῇ ὀστέον, ἢ χόν-

13. A singultu detento sternutationes [a] supervenientes solvunt singultum.

14. Ab hydrope detento, si aqua secundum venas in alvum fluxerit, solutio *fit*.

15. A diuturno alvi [a] profluvio detento, spontè superveniens vomitus, alvi profluvium solvit.

16. A pleuritide, aut à peripneumoniâ detento, alvi [a] profluvium superveniens, malum.

17. Ophthalmiâ [a] laborantem alvi profluvio corripi, bonum.

18. Cui persecta est vesica, aut cerebrum, aut cor, aut septum transversum, aut aliquod ex intestinis tenuibus, aut ventriculus, aut hepar, lethale.

19. Ubi dissectum fuerit os, aut

cartilago, [1] aut nervus, [a] aut genæ pars tenuis, aut præputium, neque augetur, neque coalescit.

20. Si in ventrem sanguis effusus [a] fuerit præter naturam, necesse *est* suppurari.

21. Insanientibus si varices, [a] aut hæmorrhoïdes supervenerint, insaniæ solutio *fit*.

22. Quæ ruptiones ex dorso ad cubitos descendunt, venæsectio solvit.

23. Si metus et [a] tristitia multo tempore perseverent, melancholicum hoc ipsum.

24. Si ex intestinis tenuibus aliquod dissectum fuerit, non coalescit.

25. Erysipelas foris quidem intro

δρος, [1] ἢ νεῦρον, [a] ἢ γνάθου τὸ λεπτὸν, ἢ ἀκροποσθίη, οὔτε αὔξεται, οὔτε ξυμφύεται.

κ'. Ἢν ἐς τὴν κοιλίην αἷμα [a] ἐκχυθῇ παρὰ φύσιν, ἀνάγκη ἐκπυηθῆναι.

κα'. Τοῖσι μαινομένοισι, κιρσῶν, [a] ἢ αἱμοῤῥοΐδων ἐπιγενομένων, τῆς μανίης λύσις.

κβ'. Ὁκόσα ῥήγματα ἐκ τοῦ νώτου [2] ἐς τοὺς ἀγκῶνας καταβαίνει, φλεβοτομίη λύει.

κγ'. Ἢν φόβος ἢ [a] δυσθυμίη πολὺν χρόνον διατελέῃ, μελαγχολικὸν τὸ τοιοῦτον.

κδ'. Ἐντέρων ἢν διακοπῇ τῶν λεπτῶν τι, οὐ ξυμφύεται.

κε'. Ἐρυσίπελας ἔξωθεν μὲν εἴσω

τρέπεσθαι, οὐκ ἀγαθόν· ἔσωθεν δὲ ἔξω, ἀγαθόν.

κϛʹ. Ὁκόσοισιν ἂν ἐν τοῖσιν καύσοισι τρόμοι[a] γένωνται, παρακοπὴ λύει.

κζʹ. Ὁκόσοι ἔμπυοι,[1] ἢ ὑδρωπικοὶ[a] καίονται, ἢ τέμνονται, ἐκρυέντος τοῦ πύου, ἢ τοῦ ὕδατος ἀθρόου, πάντως ἀπόλλυνται.

κηʹ. Εὐνοῦχοι[a] οὐ ποδαγριῶσιν,[a] οὐδὲ φαλακροὶ γίγνονται.

κθʹ. Γυνὴ οὐ[a] ποδαγριᾷ, ἢν μὴ τὰ καταμήνια[b] αὐτέῃ ἐκλίπῃ.

λʹ. Παῖς[c] οὐ ποδαγριᾷ, πρὸ τοῦ ἀφροδισιασμοῦ.

λαʹ. Ὀδύνας ὀφθαλμῶν ἀκρητοποσίη, ἢ λουτρὸν, ἢ πυρίη, ἢ φλεβοτομίη, ἢ φαρμακείη λύει.

λβʹ. [1] Τραυλοὶ ὑπὸ διαῤῥοίης μάλιστα ἁλίσκονται μακρῆς.

verti, non bonum : intùs verò foràs, bonum.

26. Quibus in febre ardente tremores [a] fiunt, delirium solvit.

27. Qui suppurati, [1] aut hydropici [a] uruntur, aut secantur, *hi* pure, aut aquâ acervatim effluente, omninò moriuntur.

28. Eunuchi [a] non laborant podagrâ, [1] neque calvi fiunt.

29. Mulier non [a] laborat podagrâ, nisi menses [a] ipsi defecerint.

30. Puer [a] non laborat podagrâ, ante Veneris usum.

31. Oculorum dolores meri potus, aut balneum, [a] aut fomentum, aut venæ sectio, aut purgatio solvit.

32. [1] Balbi ab alvi profluvio maximè corripiuntur longo.

33. Acidum ructantes non admodum pleuritici fiunt.

34. Qui calvi *sunt*, his varices magni non fiunt. Quibus verò dum sunt calvi superveniunt varices, hi rursus capillati fiunt.

35. Hydropicis tussis [a] superveniens, malum.

36. Urinæ difficultatem venæ sectio solvit : secandæ verò internæ.

37. Ab anginâ detento tumorem [a] fieri in collo, bonum : foràs enim morbus vertitur.

38. [1] Quibus occulti cancri fiunt, *eos* non curare melius est. Curati enim citò pereunt. Non curati verò longius tempus perdurant.

39. Convulsio fit, aut à repletione, aut ab evacuatione. Sic quidem etiam singultus.

λγ΄. Οἱ ὀξυρεγμιώδεες οὐ πάνυ τι πλευριτικοὶ γίγνονται.

λδ΄. Ὁκόσοι φαλακροὶ, τουτέοισι κιρσοὶ μεγάλοι οὐ γίγνονται. ὁκόσοισι δ᾽ ἂν φαλακροῖσιν ἐοῦσι κιρσοὶ ἐπιγένωνται, πάλιν οὗτοι γίγνονται δασέες.

λέ. Τοῖσιν ὑδρωπικοῖσι βὴξ [a] ἐπιγενομένη, κακόν.

λϛ΄. Δυσουρίην φλεβοτομίη λύει· τάμνειν δὲ τὰς εἴσω.

λζ΄. Ὑπὸ κυνάγχης ἐχομένῳ [a] οἴδημα γενέσθαι ἐν τῷ τραχήλῳ, ἀγαθόν· ἔξω γὰρ τρέπεται τὸ νούσημα.

λή. [1] Ὁκόσοισι κρυπτοὶ καρκῖνοι γίγνονται, μὴ θεραπεύειν βέλτιον· θεραπευόμενοι γὰρ ἀπόλλυνται ταχέως· μὴ θεραπευόμενοι δὲ πλείω χρόνον διατελοῦσι.

λθ΄. Σπασμὸς γίνεται ἢ ὑπὸ πληρώσιος, ἢ κενώσιος. οὕτω δὲ καὶ λυγμός.

μ΄. Ὁκόσοισι περὶ τὸ ὑποχόνδριον πόνοι γίγνονται ἄτερ [a] φλεγμονῆς, τουτέοισι πυρετὸς ἐπιγενόμενος λύει τὸν πόνον.

μα΄. Ὁκόσοισι διάπυον τι ἐὸν ἐν τῷ σώματι μὴ διασημαίνει, τουτέοισι διὰ παχύτητα τοῦ πύου, ἢ τοῦ τόπου, οὐκ ἀποσημαίνει.

μβ΄. Ἐν τοῖσιν ἰκτερικοῖσι τὸ ἧπαρ [a] σκληρὸν γενέσθαι, πονηρόν.

μγ΄. Ὁκόσοι σπληνώδεες ὑπὸ [a] δυσεντερίης ἁλίσκονται, [1] τουτέοισιν, ἐπιγενομένης μακρῆς τῆς δυσεντερίης, [a] ὕδρωψ ἐπιγίνεται, ἢ λειεντερίη, καὶ ἀπόλλυνται.

μδ΄. Ὁκόσοισιν ἐκ [a] στραγγουρίης εἰλεὸς ἐπιγίνεται, ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν ἀπόλλυνται, ἢν μὴ πυρετοῦ ἐπιγενομένου ἅλις τὸ οὖρον ῥυῇ.

40. Quibus ad hypochondrium dolores fiunt, absque [a] inflammatione, his febris superveniens solvit dolorem.

41. Quibus suppuratum quid in corpore existens nullum sui signum prodit, his propter crassitudinem puris, aut loci, signum non exhibet.

42. In ictericis hepar [a] durum fieri, malum.

43. Qui lienosi à dysenteriâ [a] corripiuntur, [1] his longâ superveniente dysenteriâ, hydrops supervenit, aut intestinorum lævitas, et pereunt.

44. Quibus ex [a] urinæ stillicidio volvulus supervenit, in septem diebus pereunt, nisi febre superveniente urina abundè fluxerit.

45. Ulcera quæcumque annua fiunt, aut longius tempus occupant, necesse est os abscedere, [1] et cicatrices cavas fieri.

46, [1] Qui gibbi ex asthmate, aut tussi fiunt ante pubertatem, pereunt.

47. Quibus venæ sectio, aut purgatio conducit, his vere convenit venam secare, aut purgationem facere.

48. Lienosis dysenteria [a] superveniens, bonum.

49. Qui podagrici morbi fiunt, hi, sedatâ inflammatione, in quadraginta diebus decedunt.

50. Quibus perscissum fuerit cerebrum [1], his necesse est febrem, & bilis vomitum supervenire.

51. Quibus sanis dolores derepentè

μέ. Ἕλκεα ὁκόσα ἐνιαύσια γίνεται, ἢ μακρότερον χρόνον ἴσχουσιν, ἀνάγκη ὀστέον ἀφίστασθαι, [1] καὶ τὰς οὐλὰς κοίλας γίνεσθαι.

μϛ'. [1] Ὁκόσοι ὑβοὶ ἐξ ἄσθματος, ἢ βηχὸς γίγνονται πρὸ τῆς ἥβης, ἀπόλλυνται.

μζ'. Ὁκόσοισι φλεβοτομίη, ἢ φαρμακείη ξυμφέρει, τουτέους προσῆκον τοῦ ἦρος φλεβοτομέειν, ἢ φαρμακεύειν.

μή. Τοῖσι σπληνώδεσι [a] δυσεντερίη ἐπιγινομένη, ἀγαθόν.

μθ'. Ὁκόσα ποδαγρικὰ νουσήματα γίγνονται, ταῦτα ἀποφλεγμήναντα [a] ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν ἀποκαθίσταται.

ν'. Ὁκόσοισιν ἂν ὁ ἐγκέφαλος [a] διακοπῇ, τουτέοισιν ἀνάγκη πυρετὸν, καὶ χολῆς ἔμετον ἐπιγίνεσθαι.

νά. Ὁκόσοισιν ὑγιαίνουσιν ὀδύναι γί-

γίνονται ἐξαίφνης ἐν τῇ κεφαλῇ, καὶ παραχρῆμα ἄφωνοι γίνονται, καὶ ῥέγχουσιν, ἀπόλλυνται ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν, [1] ἢν μὴ πυρετὸς ἐπιλάβῃ.

νβ'. Σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ τὰς ὑποφάσιας τῶν ὀφθαλμῶν ἐν τοῖσιν ὕπνοισιν. ἢν γάρ τι ὑποφαίνηται, ξυμβαλλομένων τῶν βλεφάρων, [a] τοῦ λευκοῦ, μὴ ἐκ διαῤῥοίης πονέοντι, ἢ ἐκ φαρμακοποσίης, φλαῦρον τὸ σημεῖον, καὶ θανατῶδες σφόδρα.

νγ'. Αἱ παραφροσύναι, αἱ μὲν μετὰ [a] γέλωτος γινόμεναι, ἀσφαλέστεραι· αἱ δὲ μετὰ σπουδῆς, ἐπισφαλέστεραι.

νδ'. Ἐν τοῖσιν ὀξέσι πάθεσι τοῖσι μετὰ πυρετοῦ, αἱ κλαυθμώδεες ἀναπνοαὶ, κακαί.

νε'. Τὰ ποδαγρικὰ [a], τοῦ ἦρος καὶ τοῦ φθινοπώρου, κινέεται ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

fiunt in capite, et statim muti fiunt, ac stertunt, in septem diebus pereunt, [1] nisi febris apprehenderit.

52. Considerare verò etiam oportet oculorum subtùs apparentia in somnis. Si enim albi quid [a], palpebris commissis, subtùs appareat, *id*que non ex alvi profluvio sit, aut ex potione purgante, pravum signum, et valdè lethale.

53. Deliria, cum [a] risu quidem accidentia, securiora: cum studio verò, periculosiora.

54. In acutis affectionibus quæ cum febre *sunt*, luctuosæ respirationes, malæ.

55. Podagrici *morbi*, vere et autumno, moventur ut plurimùm.

56. [1] Morbis melancholicis ad hæc periculosi sunt *humorum* [2] decubitus, [3] aut corporis siderationem, aut convulsionem, aut insaniam, aut cæcitatem significant.

57. Apoplectici autem fiunt maximè, ætate ab anno quadragesimo usque ad sexagesimum.

58. Si omentum exciderit, necesse est putrefieri.

59. Quibus à diuturno coxendicis morbo vexatis coxa excidit, et rursùs incidit, his mucus innascitur.

60. [1] Quibus à diuturno coxendicis morbo vexatis coxa [a] excidit, his crus tabescit, [2] et claudicant, [3] nisi usti fuerint.

νϛ΄. [1] Τοῖσι μελαγχολικοῖσι νουσήμασιν ἐς τάδε ἐπικίνδυνοι [2] αἱ ἀποσκήψιες, [3] ἢ ἀποπληξίην τοῦ σώματος, ἢ σπασμὸν, ἢ μανίην, ἢ τύφλωσιν σημαίνουσι.

νζ΄. Ἀπόπληκτοι δὲ μάλιστα γίγνονται, ἡλικίῃ τῇ ἀπὸ τεσσαράκοντα ἐτέων ἄχρις ἑξήκοντα.

νη΄. Ἢν ἐπίπλοον ἐκπέσῃ, ἀνάγκη ἀποσαπῆναι.

νθ΄. Ὁκόσοισιν ὑπὸ ἰσχιάδος ἐνοχλουμένοισι χρονίης ἐξίσταται τὸ ἰσχίον, καὶ πάλιν ἐμπίπτει, τουτέοισι μύξαι ἐπιγίνονται.

ξ΄. [1] Ὁκόσοισιν ὑπὸ ἰσχιάδος ἐνοχλουμένοισι χρονίης τὸ ἰσχίον [a] ἐξίσταται, τουτέοισι τήκεται τὸ σκέλος, [2] καὶ χωλοῦνται, [3] ἢν μὴ καυθῶσιν.

NOTÆ

IN

SECTIONEM SEXTAM.

APHOR. I. II. Epid. ij, 49, 50, 51. — I. Morb. vj, 10. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 116; t. ij, p. 341.

Signum eſt ſcilicet restitutæ incipientis quantumvis leviter coctionis. Aliter rem intelligit Russel œconomiâ Naturæ in Glandul. p. 125.

APHOR. II. IV. Epid. vj, 37. — *Vide* Boerhaav. de Morbis fibræ debilis et laxæ, et Commentaria van-Swieten in §. 24 et ſequentes.

APHOR. III. VI. Epid. viij, 1. — Coac. vj, 100. = [a] Cels. ij, 8, pag. 69, l. 5.

APHOR. IV. VI. Epid. viij, 2. = [a] Cels. v, 26, §. 31, p. 300, l. 10.

Cum scilicet circa ulceris limbos nulla inflammatio vasa in tumorem attollit, illaque ulceri suppuranti non favet; licèt illud sit naturæ actuosæ votum.

APHOR. V. II. Prædict. xvij, 4; xix, 6, 7; xx, 4; — VI. Epid. vij, 83. — Vict. Acut. lij, 1, 2, 3. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 75.

APHOR. VI. VI. Epid. viij, 4. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 222.

Solida atona in senibus induruêre; liquida minùs cocta sunt; perspiratio minor; vesica ex rei necessitate iners et corrugata.

APHOR. VII. Hi, dum intestina distendunt, flatus et humores ad exitum promptos indicant, illi fixum in membranis, aut glandulis acre irritans ostendunt; exemplo sit colicus pictorum dolor.

Aphor. VIII. [a] Cels. iij, 21, p. 161, l. 4. — *Vide* van-Swieten, t. j, 209.

Frustrà ab humorum compage solutâ penitùs et perversâ pus bonum speraremus. Quod tamen ad medelam ulcerum necessarium est.

Aphor. IX. VI. Epid. ij, 52. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 360.

Aphor. X. Judicat. xij, 3. — Coac. ij, 25, 26, 27, 59. — Sal. Diæt. xiv, 4. — VII. Epid. xxx, 6, 16. — II. Morb. iv, 18; xij, 1, ad 7; xvj, 10. — III. Morb. ij, 6, 7, 8. = [a] Cels. ij, 8, p. 70, l. 9. — *Vide* van-Swieten, t. j, pag. 411; t. iij, p. 308.

Aphor. XI. Aph. vj, 21. — Humor. xj, 1. — Judicat. x, 9. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 787; t. iij, p. 233.

Aphor. XII. Humor. xj, 3. — IV. xxxj, 1, 2. — V. Epid. x, 18, ad 21. Epid. — VI. Epid. iij, 65. = [a] Cels. ij,

7, p. 62, l. 12. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 19.

APHOR. XIII. Prænot. xiij, 11. — Coac. iij, 175. = [a] Cels. ij, 8, p. 69, l. 27. — Van-Swieten, t. ij, p. 243, t. iv, p. 465.

APHOR. XIV. Aph. vij, 29. — Flat. xviij, 8, 9. — Judicat. xj, 20. — Coac. iij, 285, 289. — I Morb. vj, 7. — II. Morb. lxix, 11, 12. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 338, 347; t. iv, p. 165.

APHOR. XV. II. Diæt. xxvj, 15, 16. — Loc. in Hom. xlv, 8. — Coac. iij, 7. = [a] Cels. ij, 8, pag. 69, l. 27. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 354.

Non tam impete vomitûs facto vacuatur morbi fomes, quàm minuitur et invertitur motus peristalticus celerrimè deorsùm vergens.

APHOR. XVI. Aph. v, 12, 14. — Loc. in Hom. xxix, 15, 16, 17. — I.

Morb. vj, 5; x, 41. — III. Morb. xvij, 59. = [a] Cels. ij, 8, pag. 71, l. 10. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, pag. 345, 671.

Putridam enim testatur morbi indolem profusus et symptomaticus alvi fluxus. Tenuiora, diluentia, à parte inflammatâ avertit. Vires morbo ferendo reddit impares.

APHOR. XVII. Judicat. xij, 9. — Coac. ij, 130, 133. = [a] Cels. ij, 8, pag. 69, l. 20. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 345, 350.

APHOR. XVIII. Aph. vj, 24. — II. Prædict. xix, 2, ad 6, 11, 12; xxij, 1. — Coac. iij, 387, 388, 389. — I. Morb. iij, 4; vij, 21. = [a] Cels. v, 26, §. 2, p. 283, l. 18. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 478.

Docet contrarium experientia, laterali calculi operatione.

APHOR. XIX. Aph. vij, 28. —

Coac. iij, 380, ad 382. — II. Prædic. xxiv, 1. — I. Morb. iij, 32, 33; vij, 21. = [a] Cels. ij, 10, p. 81, l. 24; v, 26, §. 22, p. 291, l. 28. — Aristotel. histor. Animal. 13. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 513.

Meliora docuit recentiorum observatio.

APHOR. XX. Aph. vij, 38. — I. Mor. iij, 37; x, 42, ad 48, xij, 4; xv, 4. = [a] Cels. ij, 7, p. 62, l. 29. — *Vide* van-wieten, t. j, p. 255, 438; t. iij, p. 665.

Non suppuratione verâ, sed corruptelâ degener fit, si non resorbeatur sanguis.

APHOR. XXI. Aph. vij, 5. — Humor. xj, 1. = [a] Cels. ij, 8, p. 69, l. 21. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 304, 553, 554; t. iij, p. 284, 510.

APHOR. XXII. II. Cels [a] ii, 10, p. 81, l. 8.

Nomine τȣ̃ ῥήγματος Antiqui causas intellexêre quæ fibras divellunt, aut

distrahunt. Galenus credidit legendum ἀλγήματα.

Aphor. XXIII. Aph. vij, 40. = [a] Cels. ij, 7, p. 62, l. 17. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 467.

Aphor. XXIV. Aph. vj, 18, 19. — II. Prædict. xix, 4. — Coac. iij, 379, 387. — I. Morb. vij, 21. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 478, 482.

Contrarium docuit sera Recentiorum experientia.

Aphor. XXV. Aph. vj, 37. — Prænot. vij, 3; xxiij, 9. — Coac. iij, 103. — I. Morb. vj, 8, 9. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 73, 369.

Aphor. XXVI. Judicat. xj, 10. — Coac. j, 185. = [a] Cels, ij, 8, p. 69, l. 34. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 441.

Vel malo omine solvit levius malum noxa gravior, vel delirium febrile tollit convulsivos tremores; vel dum instan-

tem præsagit hæmorrhagiam signum proximius, remotiora sanat.

Aphor. XXVII. Aph. ij, 51; vij, 44. — Coac. iij, 91, 92. — II. Morb. xlv, 24, ad 28. — III. xxvij, 2, 8, 14. — Int. Affect. iv, 30; x, 20, ad 23; xxv, 33, ad 36; xxvij, 5. = [1] VI. Epid. vij, 62. = [a] Cels. ij, 8, p. 72, l. 26. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 463, 655, t. iij, p. 680; t. iv, p. 120, 209.

Aphor. XXVIII. [1] Natur. Puer. xviij, 4, 5, 6; xix, 1. = [a] Cels. iv, 24, p. 237, l. 20. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 255.

Aphor. XXIX. V. Epid. xxxiij, 5, 6. — VI. Epid. viij, 98, ad 106. — VII. Epid. xlix, 12. — I. Morb. Mul. xiij, 6, 13. = [a] Senec. Ep. xcv. = [a] Cels. iv, 24, p. 237, l. 22. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 254.

Aphor. XXX. Coac. iij, 395. = [a] Cels. iv, 24, p. 237, l. 20. — *Vide* Russel, œconom. Naturæ in Glandul.

— *Vide* van-Swieten, t. iv, pag. 254.

Aphor. XXXI. Aph. vij, 46. — II. Epid. vj, 26. = [a] Cels. vj, 6, p. 348, l. 10.

Prout à causis contrariis possunt oriri. Lege hîc notas Cl. de Villebrune.

Aphor. XXXII. [1] Præcept. xij, 1, ad 5. — Coac. ij, 147. — Verat. us. j, 12. — *Vide* Commentatores in hunc Aphorismum non satis experientiæ consonum.

Aphor. XXXIII. *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 13.

Aphor. XXXIV. II. Epid. v, 40. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 553.

Aphor. XXXV. Aph. vij, 47. — II. Prædict. xj, 1, 16. — II. Epid. v, 28. = [a] Cels. ij, 8, p. 72, l. 25. — *Vide* Galenum in hunc Aphorismum. *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 177.

Aphor. XXXVI. Aph. vij, 48.

De delectu venarum multi scripsêre, pauci consentiunt.

Aphor. XXXVII. Aph. vij, 49. == [a] Cels. iv, 4, p. 196, l. 18; pag. 197, l. 14.

Aphor. XXXVIII. [1] II. Prædict. xviij, 5, 9; xxj, 5. — II. Morb. Mul. xxiij, 25. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 795, 802, 821, 828.

Aphor. XXXIX. *Vide* van-Swiet. t. j, p. 342; t. ij, p. 242, 320; t. iij, p. 441.

Quod plenitudinem spectat, veteres ad eam retulêre, sub fluxionis nomine, varia irritationis genera, ut eos accuratè legenti satis patebit.

Aphor. XL. Aph. iv, 73; vij, 52. — Coac. 3, 272. == [a] Cels. ij, 8, p. 70, l. 3; iij, 10, p. 139, l. 17.

Scilicet à stagnantibus orta humoribus circa hypochondria gravitas, et natus ab infarctu dolor, novâ vi motûs circularis per febrem additâ, solvuntur.

APHOR. XLI. Coac. ij, 238, 239. — II. Morb. xlv, 14. — III. Morb. xxvij, 1. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 667.

APHOR. XLII. Aph. iv, 64. — Coac. ij, 223, 225, ad 229. = [a] Cels. ij, 8, p. 74, l. 22. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 139.

APHOR. XLIII. Aph. vj, 48; vij, 76. — Coac. iij, 295, 296. = [1] I. Morb. iij, 27. = [2] Coac. iij, 275. — Affect. xxj, 23; xxiij, 3; xxviij, 1. = [a] Cels. ij, 8, pag. 74, l. 24. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 155.

Rupta esse vasa lienis, ipsumque corruptum dysenteria talis indicat. Alioquin Aph. 48, bona dicitur, si ex naturæ vi enata, motu vasis addito, infarctum lienis tollere sit idonea.

APHOR. XLIV. Judicat. xij, 2. — Coac. iij, 314; v, 75, 87. = [a] Cels. ij, 8, p. 70, l. 7; ij, 8, p. 74, l. 28. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 230.

APHOR. XLV. Fractur. xxxvj, 2. = [1] Ulcer. v, 4. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 311, 875.

APHOR. XLVI. [1] Articul. xxxvij, 1, 4, 5, 6; xxxviij, 4, 5. — Vectiar, xxj, 6. — *Vide* Ballonium. Cons. 51, p. 204.

APHOR. XLVII. Aph. vij, 53.

Vere rarescunt humores, motus intenditur, liquescunt spissiora, canalibus libertas inducitur.

APHOR. XLVIII. Aph. vj, 43. — Coac. iij, 295. — I. Morb. vj, 7. = [a] Cels. ij, 8, p. 70, l. 1. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 140, 155.

APHOR. XLIX. Judicat. vj, 3. = [a] Cels. iv, 24, p. 240, l. 1. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 280.

APHOR. L. II. Prædict. xxij, 12, 16; xxiij, 5, ad 11. — Coac. iij, 371, 383, 384. — III. Morb. j, 3, 9. = [c] Cels. v. 26, p. 296. l. 14. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 395.

Hoc et in capitis vulneribus, aut commotionibus experientia declarat.

APHOR. LI. Judicat. xij, 4, 5, 6. — Coac. ij, 6; iij, 320 ad 323. — II. Morb. vj, 1, 2, 3, 4, 7; xxj, 2 ad 12. — III. Morb. viij, 2, 3. = [1] I. Prædic. x, 13; xij, 8. = [a] Cels. ij, 8, p. 72, l. 14.

APHOR. LII. Prænot. iij, 1. — I. Prædict. xj, 2. — Coac. ij, 124. = [a] Cels. ij, 6, pag. 54, l. 20; ij, 8, pag. 72, l. 18.

APHOR. LIII. Coac. j, 141. = [a] Cels. iij, 18, p. 154, l. 32. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 294, 549.

APHOR. LIV. Oppressum scilicet thoracem, languentem, aut impeditum per vasa pulmonalia sanguinis circuitum arguunt luctuosa suspiria. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 391.

APHOR. LV. Aph. iij, 20. = [a] Cels. ij, 1, pag. 43, l. 28; iv, 24, p. 238, l. 3. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 253.

APHOR. LVI. [1] Aph. vij, 40. = [2] Vict. Acut. xlv, 3. — II. Prædict. xiij, 3. = [3] Coac. iij, 316, 317. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 275, 481, 496, 507.

APHOR. LVII. Aph. iij, 31. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 276, 496.

APHOR. LVIII. Coac. iij, 378. — I. Morb. iij, 36.

Distinctionem adhibe ex van Swieten, t. j, p. 484.

APHOR. LIX. *Vide* van-Swieten, t. j, p. 335, 550; t. v, p. 618, 630.

APHOR. LX. [1] Glandul. x, 6, 7, 8. = [2] I. Morb. iij, 16. — Int. Affect. lviij, 2. = [3] Aër. Aq. Loc. xlvij, 5. — Affect. xxx, 12. = [a] Cels. iv, 23, p. 236, l. 19. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 335; t. v, p. 630.

De capsulæ ligamentosæ infarctu et tumore indè exorto res intelligenda est.

ΤΜΗ͂ΜΑ ἙΒΔΟΜΟΝ.

α΄. ἘΝ τοῖσιν ὀξέσι νουσήμασι ψύξις [a] ἀκρωτηρίων, κακόν.

β΄. Ἐπὶ ὀστέῳ νοσέοντι σὰρξ πελιδνὴ, κακόν.

γ΄. Ἐπὶ ἐμέτῳ [a] λὺγξ καὶ ὀφθαλμοὶ ἐρυθροὶ, κακόν.

δ΄. Ἐπὶ ἱδρῶτι [a] φρίκη, οὐ χρηστόν.

ε΄. Ἐπὶ μανίῃ δυσεντερίη, ἢ ὕδρωψ, ἢ ἔκστασις, ἀγαθόν.

ς΄. Ἐπὶ νούσῳ πολυχρονίῃ, ἀποσιτίη [a] [1] καὶ ἄκρητοι [b] ὑποχωρήσιες, κακόν.

ζ΄. Ἐκ πολυποσίης ῥῖγος καὶ παραφροσύνη, κακόν.

η΄. Ἀπὸ φύματος εἴσω ῥήξιος ἔκλυσις, ἔμετος, καὶ λειποψυχίη γίγνεται.

SECTIO SEPTIMA.

1. In morbis acutis [a] extremarum partium frigus, malum.

2. Ex osse ægrotante caro livida, malum.

3. A vomitu singultus [a], et oculi rubri, malum.

4. A sudore [a] horror, non bonum.

5. Ab insaniâ dysenteria, aut hydrops, aut exstasis, bonum.

6. In morbo diuturno appetitus prostratus, [a] [1] et meracæ [b] dejectiones, malum.

7. A multo potu rigor, et delirium, malum.

8. A tumoris intus ruptione, exsolutio, vomitus, et animi deliquium fit.

9. A sanguinis fluxu [a] delirium, aut etiam convulsio, malum.

10. Ab ileo vomitus, aut [a] singultus, aut convulsio, aut delirium, malum.

11. A pleuritide [a] peripneumonia, malum.

12. A peripneumoniâ phrenitis, malum.

13. Ab ardoribus vehementibus [a] convulsio, aut tetanus, malum.

14. A plagâ [a] in caput, stupor, aut delirium, malum.

15. A sanguinis sputo, puris sputum, malum.

16. [1] A puris sputo, tabes, et fluxus, malum. [2] Postquam verò sputum [a] retinetur, moriuntur.

17. Ab hepatis inflammatione [a] singultus, malum.

θ'. Ἀπὸ αἵματος ῥύσει [a] παραφροσύνη, ἢ καὶ σπασμὸς, κακόν.

ι'. Ἐπὶ εἰλεῷ ἔμετος, [a] ἢ λὺγξ, ἢ σπασμὸς, ἢ παραφροσύνη, κακόν.

ια'. Ἐπὶ πλευρίτιδι [a] περιπνευμονίη, κακόν.

ιβ'. Ἐπὶ περιπνευμονίῃ φρενῖτις, κακόν.

ιγ'. Ἐπὶ καύμασιν ἰσχυροῖσι [a] σπασμὸς, ἢ τέτανος, κακόν.

ιδ'. Ἐπὶ πληγῇ [a] ἐς τὴν κεφαλὴν ἔκπληξις, ἢ παραφροσύνη, κακόν.

ιε'. Ἐπὶ αἵματος πτύσει πύου πτύσις, κακόν.

ιϛ' [1] Ἐπὶ πύου πτύσει φθίσις καὶ ῥύσις, κακόν. [2] ἐπὴν δὲ τὸ πτύελον [a] ἴσχηται, ἀποθνήσκουσιν.

ιζ'. Ἐπὶ φλεγμονῇ τοῦ ἥπατος [a] λύγξ, κακόν.

ιη΄. Ἐπὶ ἀγρυπνίῃ σπασμὸς [a] ἢ παραφροσύνη, κακόν.

ιθ΄. Ἐπὶ ὀστέου ψιλώσει ἐρυσίπελας (κακόν).

κ΄. Ἐπὶ ἐρυσιπέλατι σηπεδὼν, ἢ ἐκπύησις (κακόν).

κα΄. Ἐπὶ ἰσχυρῷ σφυγμῷ ἐν τοῖσιν ἕλκεσιν [a] αἱμοῤῥαγίη, (κακόν).

κβ΄. Ἐπὶ ὀδύνῃ πολυχρονίῃ τῶν περὶ τὴν κοιλίην, ἐκπύησις, (κακόν).

κγ΄. Ἐπὶ ἀκρήτῳ ὑποχωρήσει [a] δυσεντερίη, (κακόν).

κδ΄. Ἐπὶ ὀστέου διακοπῇ παραφροσύνη, ἢν κενεὸν λάβῃ.

κε΄. Ἐκ φαρμακοποσίης σπασμὸς, θανατῶδες.

κϛ΄. Ἐπὶ [1] ὀδύνῃ ἰσχυρῇ τῶν περὶ τὴν κοιλίην ἀκρωτηρίων [a] ψύξις, κακόν.

18. A vigiliâ convulsio, aut delirium, malum.

19. Ab ossis denudatione erysipelas, (malum).

20. Ab erysipelate putredo, aut suppuratio, (malum).

21. A forti pulsu in ulceribus, sanguinis [a] eruptio, (malum).

22. A dolore diuturno partium circa ventrem, suppuratio, (malum).

23. A meracâ dejectione [a] dysenteria, (malum).

24. Ab osse perscisso delirium, si in vacuum penetraverit.

25. A purgantis potione convulsio, lethale.

26. A [1] dolore vehementi partium circa ventrem, extremarum [a] frigus, malum.

27. Mulieri in utero gerenti, tenesmus superveniens, abortire facit.

28. Quodcunque os, aut cartilago, aut nervus in corpore dissectus fuerit, neque augetur, neque coalescit.

19. Si à leucophlegmatiâ detento vehemens diarrhœa [a] superveniat, morbum solvit.

30. Quibus spumosæ egestiones in alvi profluviis, [1] his de capite pituita defluit.

31. Quibus febricitantibus, [1] in urinis subsidentiæ fiunt crassiori farinæ similes, longam infirmitatem significat.

32. Quibus autem biliosæ [a] subsidentiæ, ab initio verò tenues, acutum morbum significat.

κζ'. Γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ τεινεσμὸς ἐπιγενόμενος, ἐκτρῶσαι ποιέει.

κη'. Ὅ, τι ἂν ὀστέον, ἢ χόνδρος, ἢ νεῦρον ἀποκοπῇ ἐν τῷ σώματι, οὔτε αὔξεται, οὔτε ξυμφύεται.

κθ'. Ἢν ὑπὸ λευκοῦ φλέγματος ἐχομένῳ διάῤῥοια [a] ἐπιγένηται ἰσχυρὴ, λύει τὴν νοῦσον.

λ'. Ὁκόσοισιν ἀφρώδεα τὰ διαχωρήματα ἐν τῇσι διαῤῥοίῃσι, τούτοισιν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς φλέγμα καταῤῥέει.

λα'. Ὁκόσοισι πυρέσσουσιν [1] ἐν τοῖσιν οὔροισι κριμνώδεες αἱ ὑποστάσιες γίγνονται, μακρὴν τὴν ἀῤῥωστίην σημαίνει.

λβ'. Ὁκόσοισι δὲ χολώδεες [a] αἱ ὑποστάσιες, ἄνωθεν δὲ λεπταὶ, ὀξείην ἀῤῥωστίην σημαίνει.

λγ'. Ὁκόσοισι δὲ [1] διεστηκότα τὰ οὖρα γίνεται, τουτέοισι ταραχὴ ἰσχυρὴ ἐν τῷ σώματί ἐστιν.

λδ'. Ὁκόσοισι δὲ ἐπὶ τοῖσιν οὔροισιν ἐφίστανται [a] πομφόλυγες, νεφριτικὰ σημαίνουσι, καὶ μακρὴν τὴν ἀῤῥωστίην ἔσεσθαι.

λέ. Ὁκόσοισι δὲ λιπαρὴ ἡ ἐπίστασις καὶ ἀθρόη, τουτέοισι νεφριτικὰ καὶ ὀξέα σημαίνει.

λϛ'. Ὁκόσοισι δὲ, νεφριτικοῖσιν ἐοῦσι, τὰ προειρημένα ξυμβαίνει σημεῖα, πόνοι τε περὶ τοὺς μύας τοὺς ῥαχιαίους γίνονται, ἢν μὲν περὶ τοὺς ἔξω τόπους γένωνται, ἀπόστημα προσδέχου ἐσόμενον ἔξω· ἢν δὲ μᾶλλον οἱ πόνοι πρὸς τοὺς εἴσω τόπους γίνωνται, καὶ τὸ ἀπόστημα προσδέχου ἐσόμενον μᾶλλον εἴσω.

λζ'. Ὁκόσοι αἷμα [a] ἐμέουσιν, ἢν μὲν

33. Quibus autem urinæ [1] divulsæ fiunt, iis vehemens est in corpore turbatio.

34. Quibus verò, in urinis bullæ superstant, [a] renum affectiones significant, & longam fore invaletudinem.

35. Quibus autem pingue est et confertum quod supernatat, his *affectiones* nephriticas, et acutas significat.

36. Quibus verò, nephriticis existentibus, prædicta signa accidunt, et dolores circa musculos spinales fiunt, si quidem ad loca exteriora fiunt, abscessum exspecta futurum extrorsùm. Si verò dolores fiant magis ad interna loca, etiam abscessum magis introrsum fore exspecta.

37. Qui sanguinem [a] vomunt, si

quidem sine febre, salutare : si verò cum [b] febre, malum. Curandum autem refrigerantibus, et astringentibus.

38. Destillationes in ventrem supernum, in viginti diebus suppurantur.

39. Si *quis* sanguinem et grumos mingat, et stranguriam habeat, et dolor incidat ad perinæum, et imum ventrem, et pectinem, *partes* circa vesicam laborare significat.

40. Si lingua ex improviso impotens fiat, aut aliqua corporis pars siderata, [1] melancholicum hoc ipsum fit.

41. Si senioribus nimiùm purgatis, singultus superveniat, non bonum.

42. Si febris, *quæ* non *est* à bile, detineat, [a] aquâ multâ, et calidâ in caput affusâ, febris solutio fit.

ἄνευ πυρετοῦ, σωτήριον· εἰ δὲ ξὺν [b] πυρετῷ, κακόν. Θεραπεύειν δὲ τοῖσι ψυκτικοῖσι, καὶ τοῖσι στυπτικοῖσι.

λή. Καταῤῥοι ἐς τὴν ἄνω κοιλίην ἐκπυοῦνται ἐν ἡμέρῃσιν εἴκοσιν.

λθ'. Ἢν οὐρέῃ αἷμα καὶ θρόμβους, καὶ στραγγουρίην ἔχῃ, καὶ ὀδύνη ἐμπίπτῃ ἐς τὸ περίναιον καὶ τὸ ὑπογάστριον, καὶ τὸν κτένα, τὰ περὶ τὴν κύστιν νοσέειν σημαίνει.

μ'. Ἢν ἡ γλῶσσα ἐξαίφνης ἀκρατὴς γένηται, ἢ ἀπόπληκτόν τι τοῦ σώματος, [1] μελαγχολικὸν τὸ τοιοῦτο γίγνεται.

μά. Ἢν ὑπερκαθαιρομένων τῶν πρεσβυτέρων, λὺγξ ἐπιγένηται, οὐκ ἀγαθόν.

μβ'. Ἢν πυρετὸς μὴ ἀπὸ χολῆς ἔχῃ, ὕδατος πολλοῦ καὶ θερμοῦ [a] καταχεομένου κατὰ τῆς κεφαλῆς, λύσις τοῦ πυρετοῦ γίνεται.

μγ΄. Γυνὴ ἀμφιδέξιος οὐ γίγνεται.

μδ΄. Ὁκόσοι ἔμπυοι καίονται, ἢ τέμνονται, ἢν μὲν τὸ πύον καθαρὸν ῥυῇ καὶ λευκὸν, περιγίγνονται·[1] ἢν δὲ ὕφαιμον, καὶ βορβορώδες, καὶ δυσῶδες[2], ἀπόλλυνται.

με΄. Ὁκόσοι τὸ ἧπαρ[a] διάπυον καίονται (ἢ τέμνονται) ἢν μὲν τὸ πύον καθαρὸν ῥυῇ καὶ λευκὸν, περιγίγνονται. ἐν χιτῶνι γὰρ τὸ πύον τουτέοισιν ἐστιν· [1] ἢν δὲ οἷον ἀμόργη[b] ῥυῇ, ἀπόλλυνται.

μς. Εἰς ὀδύνας ὀφθαλμῶν, ἄκρητον ποτίσας, καὶ λούσας πολλῷ θερμῷ, φλεβοτόμει.

μζ΄. Ὑδρωπιῶντα ἢν[a] βὴξ ἔχῃ, ἀνέλπιστος ἐστί.

μη΄. Στραγγουρίην καὶ δυσουρίην θώ-

43. Mulier ambidextra non fit.

44. Qui suppurati uruntur, aut secantur, si quidem purum effluat pus et album, evadunt: [1] si verò subcruentum, et cænosum, ac graveolens, pereunt.

45. Qui *ad* hepar [a] suppuratum uruntur (aut secantur) si quidem purum effluat pus et album, superstites evadunt: ipsis enim pus est in tunicâ: [1] si verò effluat velut [b] amurca, pereunt.

46. In doloribus oculorum, postquam merum bibendum dederis, et multâ calidâ laveris, venam secato.

47. Hydropicum si [a] tussis habeat, desperatus est.

48. Urinæ stillicidium, et urinæ

difficultatem vini potus, et venæ sectio solvit. Secandæ verò internæ (venæ).

49. Ab anginâ detento tumor et rubor in pectore superveniens, bonum: foràs enim vertitur morbus.

50. Quibus cerebrum [1] sphacelo fuerit affectum, in tribus diebus pereunt: si verò hos effugerint, sani fiunt.

51. [1] Sternutatio fit ex capite, percalefacto cerebro, aut perhumectato, *quod est* in capite, vacuo. Aër enim qui intus est supra modum (i. e. *vi*) foràs effunditur. [2] Strepit autem, quia per angustum ipsi est transitus.

52. Quibus hepar circumcirca dolet, his febris superveniens, dolorem solvit.

ῥῆξις καὶ φλεβοτομίη λύει. τέμνειν δὲ τὰς εἴσω (φλέβας).

μθ΄. Ὑπὸ κυνάγχης ἐχομένῳ οἴδημα καὶ ἐρύθημα ἐν τῷ στήθει ἐπιγινόμενον, ἀγαθόν· ἔξω γὰρ τρέπεται τὸ νόσημα.

ν΄. Ὁκόσοισιν ἂν [1] σφακελισθῇ ὁ ἐγκέφαλος, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσιν ἀπόλλυνται· ἢν δὲ ταύτας διαφύγωσιν, ὑγιέες γίγνονται.

να΄. [1] Πταρμὸς γίνεται ἐκ τῆς κεφαλῆς, διαθερμαινομένου τοῦ ἐγκεφάλου, ἢ διυγραινομένου τοῦ ἐν τῇ κεφαλῇ κενοῦ. ὑπερχέεται γὰρ ὁ ἀὴρ ὁ ἐνεὼν ἔξω. [2] ψοφεῖ δὲ, ὅτι διὰ στενοῦ ἡ διέξοδος αὐτῷ ἐστιν.

νβ΄. Ὁκόσοισιν ἧπαρ περιωδυνᾶται, τουτέοισι πυρετὸς ἐπιγενόμενος λύει τὴν ὀδύνην.

νγ'. Ὁκόσοισι ξυμφέρει αἷμα ἀφαιρεῖσθαι ἀπὸ τῶν φλεβῶν, τουτέους χρὴ ἦρος φλεβοτομεῖσθαι.

νδ'. Ὁκόσοισι μεταξὺ τῶν φρενῶν καὶ τῆς γαστρὸς φλέγμα ἀποκλείεται, καὶ ὀδύνην παρέχει, οὐκ ἔχον διέξοδον ἐς οὐδετέρην τῶν κοιλιῶν, τουτέοισι κατὰ τὰς φλέβας ἐς τὴν κύστιν τραπέντος τοῦ φλέγματος, λύσις γίνεται τῆς νούσου.

νέ. Ὁκόσοισιν ἂν τὸ ἧπαρ ὕδατος πλησθὲν ἐς τὸ ἐπίπλοον ῥαγῇ, τουτέοισιν ἡ κοιλίη ὕδατος ἐμπιπλᾶται, καὶ ἀποθνήσκουσιν.

νϛ'. Ἀλύκην, χάσμην, φρίκην, οἶνος ἴσος ἴσῳ πινόμενος λύει.

νζ'. Ὁκόσοισιν ἐν τῇ οὐρήθρῃ φύμα[a] γίνεται, τουτέοισι διαπυήσαντος καὶ ἐκραγέντος, λύεται ὁ πόνος.

53. Quibus sanguinem de venis auferre conducit, his vere venam secare oportet.

54. Quibus inter septum transversum, et ventrem pituita excluditur, et dolorem exhibet, in neutrum ventrem habens transitum, his per venas in vesicam pituitâ versâ, morbi solutio fit.

55. Quibus hepar aquâ repletum ad omentum eruperit, his venter aquâ impletur, et moriuntur.

56. Anxietatem, oscitationem, horrorem [1] vinum par pari *aquâ* potum solvit.

57. Quibus in urinariâ fistulâ tuberculum [a] fit, his suppurato *eo* et perrupto, solvitur dolor.

58. Quibus cerebrum concussum fuerit ab aliquâ causâ, necesse *est eos* statim mutos fieri.

(Si à febre detento collum invertatur, et deglutire non possit, tumore non existente in collo, lethale).

59. Corporibus humidas carnes habentibus, famem inducere oportet: [1] fames enim siccat corpora.

60. Ubi in toto corpore mutationes, et corpus perfrigeratur, et rursus calefit, aut calor alius ex alio permutatur, longitudinem morbi significat.

61. [1] Sudor multus, calidus, aut frigidus, semper fluens, [2] humidi redundantiam adesse significat. [3] Educere igitur oportet, robusto quidem, supernè: debili verò, infernè.

νή. Ὁκόσοισι δ' ἂν ὁ ἐγκέφαλος σεισθῇ ὑπό τινος προφάσιος, ἀνάγκη ἀφώνους γίνεσθαι παραχρῆμα.

(Ἢν ὑπὸ πυρετοῦ ἐχομένῳ ὁ τράχηλος ἐπιστραφῇ, καὶ καταπίνειν μὴ δύνηται, οἰδήματος μὴ ἐόντος ἐν τῷ τραχήλῳ, θανάσιμον).

νθ'. Τοῖσι σώμασι τοῖσιν ὑγρὰς τὰς σάρκας ἔχουσι, δεῖ λιμὸν ἐμποιέειν· [1] λιμὸς γὰρ ξηραίνει τὰ σώματα.

ξ'. Ὅκου ἂν ἐν ὅλῳ τῷ σώματι μεταβολαὶ, καὶ τὸ σῶμα καταψύχηται καὶ πάλιν θερμαίνηται, ἢ χρῶμα ἕτερον ἐξ ἑτέρου μεταβάλλῃ, μῆκος νούσου σημαίνει.

ξά. [1] Ἱδρὼς πολὺς, θερμὸς ἢ ψυχρὸς, ῥέων αἰεὶ, σημαίνει [2] ἔχειν πλησμονὴν ὑγροῦ. [3] ἀπάγειν οὖν χρὴ, τῷ μὲν ἰσχυρῷ, ἄνωθεν· τῷ δὲ ἀσθενεῖ, κάτωθεν.

ξβ'. Οἱ πυρετοὶ οἱ μὴ διαλείποντες, ἢν ἰσχυρότεροι διὰ τρίτης γένωνται, ἐπικίνδυνοι. ὅτῳ δ' ἂν τρόπῳ διαλείπωσι, σημαίνει, ὅτι ἀκίνδυνοι.

ξγ'. Ὁκόσοισι φυρετοὶ μακροὶ, τουτέοισιν, ἢ φύματα, ἢ ἐς τὰ ἄρθρα πόνοι ἐγγίγνονται.

ξδ'. Ὁκόσοισι φύματα μακρὰ, ἢ ἐς τὰ ἄρθρα πόνοι ἐκ πυρετῶν γίγνονται, οὗτοι σιτίοισι πλείοσι χρέονται.

ξε'. Ἢν τις τῷ πυρέσσοντι τροφὴν διδῷ, τῷ μὲν ὑγιαίνοντι, ἰσχύς· τῷ δὲ κάμνοντι, νοῦσος.

ξς'. Τὰ διὰ τῆς κύστιος διαχωρέοντα ὁρᾷν δεῖ, εἰ οἷα τοῖς ὑγιαίνουσιν ὑποχωρέεται· τὰ ἥκιστα οὖν ὅμοια τουτέοισι, ταῦτα νοσωδέστερα. τὰ δ' ὅμοια τοῖσιν ὑγιαίνουσιν, ἥκιστα νοσερά.

ξζ'. Καὶ οἷσι τὰ ¹ ὑποχωρήματα,

62. Febres non intermittentes, si per tertiam diem vehementiores fiant, periculosæ. Quocunque autem modo intermittant, significat periculi *esse* expertes.

63. Quibus febres longæ sunt, his aut tubercula, aut ad articulos dolores fiunt.

64. Quibus tubercula diutina, aut ad articulos dolores ex febribus fiunt, hi cibis utuntur copiosioribus.

65. Si quis febricitanti cibum det, convalescenti quidem robur; ægrotanti verò morbus *fit*.

66. Per vesicam prodeuntia inspicere oportet, an *sint* qualia sanis prodeunt. Quæ igitur minimè his similia, eo morbosiora; sanis verò similia, minimè morbosa.

67. Et quibus [1] egestiones, si

stare permiseris, et non moveris, [2] subsident veluti ramenta; et si pauca fuerint, parvus fit morbus: si verò multa, magnus; his confert alvum infernè purgari. [3] Si autem non purgatâ alvo sorbitiones dederis, quantò plures dederis, *eò* magis lædes.

68. Quæ cruda deorsùm secedunt, ab atrâ sunt bile: si plura, major; si pauciora, minor *est* morbus.

69. Exscreationes in febribus non intermittentibus lividæ, et cruentæ, et biliosæ, et graveolentes, omnes malæ *sunt*. At ritè secedentes, bonæ. *Sic* etiam per alvum, et vesicam, et ubicunque quid secedens restiterit non purgatum, malum.

70. Corpora oportet, ubi quis purgare vult, facilè fluentia reddere. [1]

ἢν ἐάσῃς στῆναι καὶ μὴ κινήσῃς, [2] ὑφίσταται οἷον ξύσματα· καὶ, ἢν ὀλίγα ᾖ, ὀλίγη ἡ νοῦσος γίγνεται· ἢν δὲ πολλὰ, πολλή. τουτέοισι ξυμφέρει ὑποκαθῆραι τὴν κοιλίην. [3] ἢν δὲ μὴ καθαρὴν ποιήσας διδῷς τὰ ῥοφήματα, ὁκόσῳ ἂν πλείω διδῷς, μᾶλλον βλάψεις.

ξύ. Ὁκόσα ἂν κάτω ὠμὰ διαχωρέῃ, ἀπὸ χολῆς μελαίνης ἐστίν· ἢν πλείω, πλείων· ἢν ἐλάσσω, ἐλάσσων ἡ νοῦσος.

ξθ'. Αἱ ἀποχρέμψιες, αἱ ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τοῖσι μὴ διαλείπουσιν, καὶ πελιδναὶ, καὶ αἱματώδεες, καὶ χολώδεες, καὶ δυσώδεες, πᾶσαι κακαί. ἀποχωρέουσαι δὲ καλῶς, ἀγαθαί· καὶ κατὰ κοιλίην, καὶ κύστιν, καὶ ὅκου ἄν τι ἀποχωρέον στῇ μὴ κεκαθαρμένον, κακόν.

ό. Τὰ σώματα χρὴ, ὅκου τις βούλεται [a] καθαίρεσθαι, εὔροα ποιέειν.

κἢν μὲν ἄνω βούληται εὔροα ποιέειν, στῆσαι τὴν κοιλίην· ἢν δὲ κάτω, ὑγρῆναι.

οα'. Ὕπνος, ἀγρυπνίη, ἀμφότερα μᾶλλον τοῦ μετρίου γινόμενα, νοῦσος.

οβ'. Ἐν τοῖσι μὴ διαλείπουσι πυρετοῖσιν, ἢν τὰ μὲν ἔξω [b] ψυχρὰ ᾖ, τὰ δὲ ἔσω καίηται, καὶ δίψαν ἔχῃ, θανάσιμον.

ογ'. Ἐν μὴ διαλείποντι πυρετῷ ἢν χεῖλος, ἢ ῥὶς, [1] ἢ ὀφθαλμὸς, ἢ ὀφρὺς διαστραφῇ, ἢν μὴ βλέπῃ, ἢν μὴ ἀκούῃ ἤδη ἀσθενὴς ἐὼν, ὅ, τι ἂν τουτέων γένηται, θανάσιμον.

οδ'. Ἐπὶ λευκῷ φλέγματι ὕδρωψ ἐπιγίνεται.

οε'. Ἐπὶ διαῤῥοίῃ [a] δυσεντερίη.

ος'. Ἐπὶ δυσεντερίῃ [b] λειεντερίη (ἐπιγίνεται).

Et si quidem velit efficere facilè fluentia sursùm, alvum sistere: si verò deorsùm, humectare.

71. Somnus, vigilia, utraque modum excedentia, morbus.

72. In non intermittentibus febribus, si externa quidem [b] sint frigida, interna verò urantur, et sitim habeant, lethale.

73. In febre non intermittente, si labium, aut nasus, [1] aut oculus, aut supercilium distorqueatur, si non videat, si non audiat, jam debilis existens; quidquid horum fit, lethale.

74. Leucophlegmatiæ hydrops supervenit.

75. Ab alvi profluvio dysenteria.

76. A dysenteriâ [a] intestinorum lævitas (supervenit).

77. A sphacelo abscessus ossis.

78. A sanguinis vomitu tabes, et puris [a] purgatio sursùm.

(A tabe, fluxus ex capite. A fluxu, alvi profluvium. Ab alvi profluvio, inhibitio purgationis sursum. Ab inhibitione, mors).

(A sanguinis sputo, puris sputum, et fluxio. Postquam autem sputum inhibetur, moriuntur).

79. Qualia etiam in his quæ per vesicam, et in his quæ per alvum *fiunt* egestionibus, [a] et in his quæ per carnes, et sicubi aliâ naturæ *viâ* corpus diffluat : si parum, parvus morbus fit ; si multum, magnus ; si admodùm multum, hoc ipsum lethale.

οζ΄. Ἐπὶ σφακελισμῷ ἀπόστασις ὀστέου.

οη΄. Ἐπὶ αἵματος ἐμέτῳ φθόη, καὶ τοῦ [a] πύου κάθαρσις ἄνω.

(Ἐπὶ φθόῃ ῥεῦμα ἐκ τῆς κεφαλῆς. ἐπὶ τῷ ῥεύματι διάῤῥοια. ἐπὶ διαῤῥοίῃ σχέσις τῆς ἄνω καθάρσιος. ἐπὶ τῇ σχέσει θάνατος).

(Ἐπὶ αἵματος πτύσει πύου πτύσις, καὶ ῥύσις. ἐπὴν δὲ σίαλον ἴσχηται, ἀποθνήσκουσιν).

οθ΄. Ὁκοῖα δὲ ἐν τοῖσι κατὰ τὴν κύστιν, καὶ ἐν τοῖσι κατὰ τὴν κοιλίην ὑποχωρήμασι, [1] καὶ ἐν τοῖσι κατὰ τὰς σάρκας, καὶ ἤν που ἄλλῃ τῆς φύσιος ἐκβαίνῃ τὸ σῶμα· ἢν ὀλίγον, ὀλίγη ἡ νοῦσος γίγνεται· ἢν δὲ πολὺ, πολλή. ἢν πάνυ πολὺ, θανάσιμον τὸ τοιοῦτον.

NOTÆ

IN

SECTIONEM SEPTIMAM.

APHOR. I. Aph. vij, 26. — Prænot. xv, 9. — Coac. j, 165. — VI Epid. viij, 93. = [1] Aph. iv, 48. = [a] Cels. ij, 4, p. 51, l. 25; ij, 6, p. 55, l. 21.

APHOR. II. *Vide* van-Swieten, t. j, p. 861.

APHOR. III. Coac. iv, 20. = [a] Cels. ij, 4, p. 51, l. 27.

Prius signum ventriculo hærentis irritationis est; posterius sanguinis ad cerebrum nitentis. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 298.

APHOR. IV. I. Prædict. vij, 14, 15. = [a] Cels. ij, 4, pag. 51, l. 26.

Sudor naturæ motus, horror morbi grassantis symptoma vinci naturam à morbo edocent.

APHOR. V. Aph. v, 21. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 554; t. iij, p. 526. *Vide* Observationem cl. Mead. cap. *de insaniâ*, monit. et præcept. medica.

APHOR. VI. [1] Aph. vij, 23. = [a] Cels. ij, 4, p. 51, l. 29. = [b] Cels. ij, 4, p. 53, l. 3. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 345.

APHOR. VII. Aph. v, 5.

De vini potu rem intellige.

APHOR. VIII. Coac. ij, 236. — I. Morb. xij, 7. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 671.

APHOR. IX. Aph. v, 3. — Coac. iij, 57. = [a] Cels. ij, 8, p. 76, l. 12.

APHOR. X. Coac. iij, 303. = [a] Cels. ij, 8, p. 74, l. 20.

Rapi in inflammationis communionem ventriculi tunicas singultus et vomitus docent; cerebrum nervosque iisdem malis affici delirio et convulsione patet. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 243, 549.

Aphor. XI. Coac. iij, 172. — Affect. ix, 12. = [a] Cels. ij, 7, p. 64, l. 13.

Summum inflammationis gradum, motum sanguinis per vasa pulmonum præpeditum, quomodò peripneumonia pleuritidi superveniens indicet, *vide* apud van-Swieten, t. iij, p. 62.

Aphor. XII. *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 548.

Aphor. XIII. Aph. ij, 26. = [a] Cels. ij, 7, p. 64, l. 14.

Hujus Aphorismi veritatem observatione consecrarunt Bontius, Hans Sloane, Hillari, aliique ferventium regionum medici. In aëre inflammabili fac-

titio illicò tetano animalia corripiuntur.

APHOR. XIV. Coac. ij, 8; iij, 371. — VII. Epid. xxx, 8; cap. Vuln. xv, 1. == [a] Cels. ij, 7, pag. 64, l. 16. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 394.

APHOR. XV. Aph. vij, 16, 78. — Nat. Human. xxiij, 1. — II. Prædict. xiv, 1, 3. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 7, 70.

APHOR. XVI. Aph. vij, 15, 78. == [1] Glandul. x, 2, 3, 4. == [2] Coac. iij, 257. — I. Morb. x, 17, 20; xj, 40. — Vict. Acut. vij, 6, 7, 8. == [a] Cels. ij, 8, p. 72, l. 5. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 70.

Sive ῥύσις sit alvi profluvium, sive sit colliquescentis corporis marasmus, ut alii volunt.

APHOR. XVII. Aph. v, 48. == [a] Cels. ij, 7, p. 62, l. 3. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 84.

APHOR. XVIII. [a] Cels. ij, 7, p. 64,

l, 17. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 531.

Aphor. XIX. Cap. Vuln. xxvij, 4. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 359.

Aphor. XXI. [a] Cels. ij, 7, p. 64, l. 18.

Aphor. XXII. Aph. vij, 26.

Aphor. XXIII. Aph. vij, 6. = [a] Cels. ij, 7, p. 64, l. 10.

Meraca ἄκρητος quæ alibi ειλικρινὴς sincera, id est, cruda, indigesta dejectio, si in dysenteriam desinat, ingentem in visceribus irritationem enatam et cruditati junctam designat. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 345.

Aphor. XXIV. *Vide* van-Swieten, t. j, p. 394.

Aphor. XXV. Aph. v, 1.

Aphor. XXVI. [1] Aph. iv, 48, vij,

22. == [a] Cels. ij, 8, pag. 68, l. 14.

Sive adsit febris lypiria, sive immineat gangræna, sive demùm præ doloris vehementiâ nervi constringantur. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 186.

APHOR. XXVII. I. Morb. Mul. xlij, 4. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 220; t. iv, p. 444.

APHOR. XXVIII. Aph. vj, 19. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 513.

APHOR. XXIX. Flat. xviij, 8, 9. — Judicat. xj, 21. — Coac. iij, 285, 326. — I. Morb. vj, 7. — II. Morb. lxix, 11, 12. — Int. Affect. xxiij, 12. == [a] Cels. ij, 8, p. 68, l. 14. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 346; t. iij, p. 286, 374; t. iv, p. 230.

Modò virium constantia, ægri euphoria morbi imminutionem indicent.

APHOR. XXX. Morb. Sac. vij, 28,

= [1] Coac. v, 13, 14. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 338.

Scilicet adest vasis excernenda transmittentibus laxitas et atonia, hinc crudorum effluxus.

APHOR. XXXI. [1] Prænot. xj, 7. — Coac. ij, 199; x, 12, 64, 65. — *Vide* Savonarolam de Urin. pag. 700. Prosper. Alpin. de præsagiendâ vitâ et morte, lib. vij, cap. 13.

APHOR. XXXII. Coac. v, 6, 8. — I. Morb. xxvij, 28. — Vict. Acut. liv, 5. = [a] Cel. ij, 5, p. 53, l. 26.

Acrem scilicet designant et valde biliosam materiam intus grassari, quæ inflammet vasa. *Vide* Savonarolam de Urin. p. 677, 679; undè ardentes urinæ vocantur, *ibidem*, p. 680.

APHOR. XXXIII. [1] Coac. v, 15, 16, 76. — IV. Epid. vj, 14, 19.

Crudissimæ sunt ex urinis, quæ non

aggregatas, sed divulsas partes ferunt, eæ tamen omnia susdeque ferri significant, imò cruda coctionem affectare.

APHOR. XXXIV. [a] Cels. ij, 5, p. 53, l. 29. — II. 7, p. 60, l. 31.

Abrasâ scilicet mucilagine turgescunt.

APHOR. XXXV. Prænot. xii, 1, 2. — Coac. v, 43. — IV. Epid. vj, 12, 13.

Forsan ob vicinum renibus adipem, qui præ putredine indolem saponis insumit.

APHOR. XXXVI. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 242.

APHOR. XXXVII. Aph. iv, 25. — Caoc. iij, 238 ad 243. = [a] Cels. iv, 4, p. 203, l. 13, 21. = [b] Cels. ij, 6, p. 56, l. 15.

Aliquandò sanguis à vasis debilioribus ad salutem evomitur; sed raró id

accidere fatendum est, & plerumque infido levamine, cùm aut infarctum per abdominalia vasa demonstret sanguinis vomitus, aut debilitatem saltem vasorum. — *Vide* van-Swieten, tom. iij, p. 123, 127.

Aphor. XXXVIII. Aph. vj, 20. — Loc. in Hom. xviij, 7. — I. Morb. xj, 2, 3.

Aphor. XXXIX. Aph. iv, 80.

Aphor. XL. [1] Aph vj, 23, 57. — II. Prædict. xvj, 12. — Coac. iij, 87, 88, 315, 317.

Sensus Hippocratis est, quasi melancholicus humor aliquandò apoplexiam possit inducere. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 252, 264.

Aphor. LI. Vid. Aph. v, 4. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 194.

Extinctâ scilicet vi vitali, quæ in senio debilis est, fit singultus.

APHOR. XLII. [a] Cels. iij, 14, p. 143, l. 26.

APHOR. XLIV. Aph. vj, 27; vij, 45. — Prænot. vij, 6; xix, 4. — II. Morb. xlv, 34, 35. = [1] Coac. iij, 217, 218, 269. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 647; t. iij, p. 56, 683.

APHOR. XLV. Aph. vij, 44. — Prænot. vij, 6. = [1] Coac. iij, 218, 274. = [a] Cels. ij, 8, p. 67, l. 3. = 3. = [b] Cels. ij, 8, p. 71, l. 13. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 647, 674; t. iij, p. 106, 116, 117.

APHOR. XLVI. *Vide* Aph. vj, 31. — *Vide* notas Cl. de Villebrune.

APHOR. XLVII. Aph. vj, 35. — I. Prædict. xj, 1, 6. — II. Epid. v, 28. = [a] Cels. ij, 8; p. 72, l. 25. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 177.

APHOR. XLVIII. Aph. vj, 36. — II. Epid. vj, 39.

Non ita intelligendus est Hippocrates, quasi eidem casui conveniat vini potio et venæ sectio. Sed cùm idem symptoma causis oppositis competat, opposita pariter adhibenda Medicina.

APHOR. XLIX. *Vide* Aph. 37. — Prænot. vij, 3; xxiij, 14. — Coac. ij, 221; iij, 97, 102. — II. Morb. xxvj, 26; xxvij, 14. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 858.

APHOR. L. Coac. ij. — II. Morb. v, 2, 21; xx, 2, 8, 9, 10. == [1] VII. Epid. xxx, 7. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 398.

Quid de cerebri sphacelismo sentiendum sit nemo pleniùs et meliùs exposuit Cl. de Villebrune in Aphor. xiij, sect. iij.

APHOR. LI. [1] Prænot. xiij, 11. == [2] Princip. et Car. xix, 1 ad 4.

Fit sternutatio, vel convulsivè, vel à sensu ingrato in membranâ pituitariâ.

APHOR. LII. Aph. vj, 40. — Coac. iij, 272.

APHOR. LIII. Aph. vj, 47.

APHOR. LIV.

Propositio Anatomiæ repugnans de qualibet pituitæ mucilaginosâ stagnatione intelligatur, seu vasis contenta sit, seu, ruptis vasis, sibi ipsi cavum molita fuerit.

APHOR. LV. Prænot viij, 6. — Coac. iij, 276, 278. — Affection. xxiij, 3 ad 10. — Int. Affect. xxvj, 2.

An de hepate in hydatides converso loqui voluit Hippocrates?

APHOR. LVI. II. Epid. vj, 45. = [1] II. Morb. xxxviij, 6. — Int. Affect. v, 14. — II. Morb. Mul. lxxxviij, 2.

APHOR. LVII. *Vide* Aph. iv, 12. = [a] Cels. ij, 8, pag. 70, l. 22. — *Vide* van-Swieten, t. v, p. 428.

APHOR. LVIII. Coac. iij, 370. — I. Morb. iij, 34. — Aph. iv, 35. — *Vide* van-Swieten, t. j, p. 408.

APHOR. LIX. Aph. ij, 21; iv, 13, 41; vij, 50. = [1] II. Diæt. xxxviij, 1, 2. — III. Diæt. xvj, 12, 14. — II. Prædict. viij, 8, 13. — Insomn. xv, 14, 15. — Affect. xxviij, 2; xlj, 7, 8, 11, 12. — *Vide* van-Swieten, t. iv, p. 238.

APHOR. LX. Aph. iv, 40. — I. Prædict. ij, 4; iv, 2; vij, 12; x, 2. — Coac. v, 6, 78; vj, 85. — Vict. Acut. xlvj, 4, 5.

APHOR. LXI. [1] Aph. iv, 41, 42. = [2] Aph. iv, 56. = [3] Aph. j, 21.

APHOR. LXII. *Vide* Aph. iv, 44.

APHOR. LXIII. *Vide* Aph. iv, 44.

APHOR. LXIV. *Vide* Aph. iv, 45.

APHOR. LXV. Aph. ij, 10; vij, 67. — Vet. Medic. xij, 11.

APHOR. LXVI. VI. Epid. viij, 29, 40.

APHOR. LXVII. [1] Judicat. viij, 10, 11. = [2] Prænot. x, 8. — Coac. vj, 85. — Epid. vj, 10. = [3] Aph. ij, 10. vij, 65. — *Vide* van-Swieten, tom. ij, p. 348.

APHOR. LXVIII. Aph. j, 22. — Judicat. viij, 12.

Delendum hunc Aphorismum vult Prosp. Martianus, aut legendum ut in lib. de Judicat. *Si atra bilis deorsum exeat, pauca*, &c.

APHOR. LXX. *Vide* Aph. ij, 9; iv, 13. = [1] II. Diæt. xxxvj, 18 ad 23. = [a] Cels. iij, 3, 18, p. 154, l. 33.

APHOR. LXXI. *Vide* Aph. ij, 3.

APHOR. LXXII. *Vide* Aph. iv, 48. = [a] Cels. ij, 6, p. 55, l. 21.

APHOR. LXXIII. *Vide* Aph. iv, 49.

— I. Prædict. x, 7. = [1] Coac. ij, 117, 128.

Aphor. LXXIV. I. Morb. iij, 28. — Affection. xx, 13, xxxiij, 3. — Int. Affect. xxiv, 1. — *Vide* van-Swieten, t. j, 93.

Aphor. LXXV. [a] Cels. ij, 7, pag. 64, l. 10. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 349.

Aphor. LXXVI. Aph. vj, 43. — Coac. ij, 296. — I. Morb. iij, 26. = [a] Cels. iv, 4, p. 203, l. 5.

Aphor. LXXVIII. Aph. vij, 15, 16. — II. Prædict. xiv, 1, 3. — I. Morb. x, 69; xix, 4 ad xx. = [a] Cels. iv, 4, p. 203, l. 5. — Vid. Aph. v, 12, 14. — II. Prædict. xij, 3. — Coac. iij, 259. — *Vide* Aph. vij, 15, 16.

Ad intelligendum hujus Aphorismi sensum, obscuræ Benneti Londinensis de tabe observationes accuratè legendæ sunt. Theatr. Tabid.

APHOR. LXXIX. Prænot. ij, 1, &c. xv, 10, 11. = [1] Aph. viij, 18. — Aliment. vj, 1 ad 8. — Insomn. iv, 16. — Epid. vj, 2. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 387.

Multi L. B. sectionem octavam omittunt. Plurimi sex ejus priores adjiciunt Aphorismos. Alii sectionem totam addunt, ut hîc factum vides. Nam quæ spuria tibi videntur, in lectione præteriri facilè possunt.

ΑΦΟΡΙΣΜΟΙ

Παρεμβεβλημένοι.

ΤΜΗ͂ΜΑ ὌΓΔΟΟΝ.

α. ὉΚΟ'ΣΟΙ [1] ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα ἔτεα φρενιτικοὶ γίγνονται, οὐ πάνυ τοι ὑγιάζονται. [2] ἧσσον γὰρ κινδυνεύουσιν, οἷσιν ἂν οἰκείη τῆς φύσιος, καὶ τῆς ἡλικίης, ἡ νοῦσος ᾖ.

β'. Ὁκόσοισιν ἐν τῇσιν ἀῤῥωστίῃσιν οἱ ὀφθαλμοὶ κατὰ προαίρεσιν [a] δακρύουσιν, ἀγαθόν. ὁκόσοισι δὲ ἄνευ προαιρέσιος, κακόν.

γ'. Ὁκόσοισιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσι

APHORISMI
INTERJECTI.
SECTIO OCTAVA.

1. QUI [1] supra quadraginta annos phrenitici fiunt, non admodùm sanantur. [2] Minùs enim periclitantur, quorum naturæ, et ætati, morbus similis fuerit.

2. Quibus, in infirmitatibus, oculi ex proposito (i. e. *ob causam*) [a] lacrymantur, bonum. Quibus verò sine causâ, malum.

3. Quibus in febribus quartanis exis-

tentibus, sanguis ex naribus fluxerit, malum.

4. Sudores in diebus criticis oborientes, vehementes et veloces, periculosi: [1] et qui expelluntur ex fronte, velut guttæ, et aquæ salientes, et frigidi valdè, ac multi. Necesse enim *est* talem sudorem prodire cum violentiâ, et laboris excessu, et expressione diuturnâ.

5. Ex morbo diuturno alvi defluxus, malum.

6. Quæ medicamenta non sanant, *ea* ferrum sanat. Quæ ferrum non sanat, *ea* ignis sanat. Quæ verò ignis non sanat, *ea* insanabilia existimare oportet.

7. Tabes maximè fiunt ab anno octavo decimo usque ad quintum et tricesimum.

τεταρταίοισιν ἐοῦσιν αἷμα ἐκ τῶν ῥινῶν ῥυῇ, πονηρόν.

δ'. Ἱδρῶτες ἐν τῇσι κρισίμοισιν ἡμέρῃσι γιγνόμενοι σφοδροὶ καὶ ταχέες, ἐπικίνδυνοι· [1] καὶ οἱ ὠθεύμενοι ἐκ τοῦ μετώπου, ὥσπερ σταλαγμοὶ καὶ κρουνοὶ, καὶ ψυχροὶ σφόδρα, καὶ πολλοί. ἀνάγκη γὰρ τὸν τοιοῦτον ἱδρῶτα πορεύεσθαι μετὰ βίης, καὶ πόνου ὑπερβολῆς, καὶ ἐκθλίψιος πολυχρονίου.

ε'. Ἐπὶ χρονίῳ νουσήματι κοιλίης καταφορὴ, κακόν.

ς'. Ὁκόσα φάρμακα οὐκ ἰῆται, σίδηρος ἰῆται. ὅσα σίδηρος οὐκ ἰῆται, πῦρ ἰῆται. ὅσα δὲ πῦρ οὐκ ἰῆται, ταῦτα χρὴ νομίζειν ἀνίατα.

ζ'. Φθίσιες μάλιστα γίγνονται ἀπὸ ὀκτωκαίδεκα ἐτέων, μέχρι τριήκοντα καὶ πέντε.

ή. [1] Τὰ δὲ κατὰ φύσιν γιγνόμενα κατὰ φθίσιν, πάντα μὲν ἰσχυρὰ, τὰ δὲ καὶ θανατώδεα. [2] δεύτερον δὲ, ἢν μὲν ἐν τῇ ὥρῃ νουσέῃ, αὕτη ἡ ὥρη ξυμμαχεῖ τῇ νούσῳ, οἷον καύσῳ θέρος, ὑδρωπικῷ χειμών· ὑπερνικᾷ γὰρ τὸ φυσικόν· φοβερώτερον δὲ σπληνί.

θ'. Γλῶσσα μέλαινα καὶ αἱματώδης, εἴ τι τῶν τοιούτων σημείων ἄπεστι, μὴ σφόδρα κακόν· δηλοῖ γὰρ νοῦσον σμικροτέρην.

ί. Ταῦτα μὲν οὖν ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ὀξέσι σημειοῦσθαι χρὴ, ὁπότε μέλλει ἀποθνήσκειν, καὶ ὁπότε σωθήσεσθαι.

ιά. Ὄρχις δεξιὸς ψυχρὸς καὶ σπασμώδης, θανατῶδες.

ιϐ'. Ὄνυχες μέλανες, [a] καὶ οἱ δάκ-

8. [1] Quæ secundùm naturam ad tabem disposita *sunt*, omnia quidem vehementia; quædam verò etiam lethalia. [2] Secundùm autem, si quidem in *eo* tempore ægrotet, *cùm* tempus ipsum unà cum morbo impugnat, velut cum febre ardente æstas, cum hydrope hyems. Natura enim longè superior est: lieni verò plus offert timoris.

9. Lingua nigra atque cruenta, si quid horum signorum abest, non valdè malum: morbum enim minorem declarat.

10. Hæc igitur in febribus acutis notare oportet, quando *quis* moriturus sit, et quando evasurus.

11. Testis dexter frigidus et convulsus, lethale.

12. Ungues nigri, et digiti manuum

et pedum frigidi, contracti, vel remissi, mortem in propinquo *esse* ostendunt.

13. Labia livida, aut etiam resoluta et inversa, et frigida, lethalia.

14. Aures frigidæ, pellucidæ, contractæ, lethales sunt.

15. Et tenebricosâ vertigine laborans, et lucem aversans, et somno ac ardore multo detentus, desperatus.

16. Et qui in rabiem actus furit intrepidè, et non agnoscit, et neque audit, neque intelligit, *jam* moribundus *est*.

17. Morituris *signa* hæc magis fiunt manifesta, et ventres attolluntur, atque inflantur.

18. Terminus verò mortis *est*, si animæ calor suprà umbilicum ad lo-

τυλοι τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν ψυχροὶ, ξυνεσταλμένοι ἢ καθειμένοι, ἐγγὺς τὸν θάνατον δηλοῦσι.

ιγ΄. Τὰ χείλη πελιδνὰ, ἢ καὶ ἀπολελυμένα, ἢ ἐξεστραμμένα, καὶ ψυχρὰ, θανατώδεα.

ιδ΄. Τὰ ὦτα ψυχρὰ, διαφανέα, ξυνεσταλμένα θανατώδεά εἰσι.

ιε΄. Καὶ σκοτοδινιῶν, [1] ἢ τὴν αὐγὴν ἀποστρεφόμενος, ἢ ὕπνῳ καὶ καύματι πολλῷ κατεχόμενος, ἀνέλπιστος.

ις΄. Καὶ λυσσάων ἀτρέμα, ἢ ἀγνοέων, καὶ μηδὲ ἀκούων, μηδὲ ξυνιεὶς, θανατώδης.

ιζ΄. Μέλλουσιν ἀποθνήσκειν ταῦτα σαφέστερα γίγνεται, ἢ αἱ κοιλίαι ἐπαίρονται, ἢ φυσῶνται.

ιη΄. Ὅρος δὲ τοῦ θανάτου, ἐὰν τὸ τῆς ψυχῆς θερμὸν ἐπανέλθῃ ὑπὲρ τοῦ

ὀμφαλοῦ εἰς τὸν ἄνω τῶν φρενῶν τόπον, [1] καὶ συγκαυθῇ τὸ ὑγρὸν ἅπαν. ἐπειδὰν ὁ πλεύμων καὶ ἡ καρδία τὴν ἰκμάδα ἀποβάλλωσι, τοῦ θερμοῦ ἀθροουμένου ἐν τοῖσι θανατώδεσι τόποις, ἀποπνέει ἀθρόον τὸ πνεῦμα τοῦ θερμοῦ, ὅθεν περ ξυνέστη τὸ ὅλον, ἐς τὸ ὅλον. [2] παλιν τὸ μὲν διὰ τῶν σαρκῶν, τὸ δὲ διὰ τῶν ἐν κεφαλῇ ἀναπνοῶν, ὅθεν τὸ ζῆν καλοῦμεν, ἀπολείπουσα ἡ ψυχὴ τὸ τοῦ σώματος σκῆνος, καὶ τὸ ψυχρὸν, καὶ τὸ θνητὸν εἴδωλον, ἅμα καὶ χολῇ, καὶ αἵματι, καὶ φλέγματι, καὶ σαρκὶ, παρέδωκεν.

ΤΕ΄ΛΟΣ.

cum septo transverso superiorem ascenderit, [1] et omne humidum fuerit combustum. Postquam pulmo et cor humorem amiserint, calore in mortiferis locis coacervato, caloris spiritus confertim exhalat, undè totum in toto constitit. [2] Rursus partim quidem per carnes, partim verò per spiracula in capite, unde vivere dicimus, relinquens anima corporis tabernaculum, et mortale simulacrum, unà cum bile, et sanguine, et pituitâ, et carne, deditione tradit.

FINIS.

NOTÆ

IN

SECTIONEM OCTAVAM.

APHORISMUS I. [1] Aph. ij, 39, 40; vj, 6. = [2] Aph. ii, 34; iv, 48.

APHOR. II. Aph. iv, 52. = [a] Cels. ij, 4, p. 51, l. 14.

APHOR. III. Judicat. x, 7. — I. Prædict. j, 2. — Coac. ij, 37, 38; iij, 433. — VI. Epid. ij, 40. — *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 473.

Notat Prosper Alpinus se narium hæmorrhagiâ à quartanâ liberatum fuisse, quod tamen hujusce dogmatis Hippocratici veritatem non impedit; cùm symptoma illud ab immeabili obstructione pendere soleat. Prosp. Alp. de præsag. vitâ et morte. Lib. vj, cap. xiij.

APHOR. IV. [1] Judicat. vj, 9. — Prænot. v, 4, 8. — I. Prædict. v, 7. — Coac. iij, 91; iv, 38, 39. — Vict. Acut. liij, 8, 9.

APHOR. V. *Vide* van-Swieten, t. ij, p. 346; t. iij, p. 374.

APHOR. VI. Arte xiij, 12 ad 18. — *Vide* van-Swieten, t. iij, p. 67.

APHOR. VII. Aph. v, 9.

APHOR. VIII. [1] I. Morb. xx, 1, 2, 3. = [2] Aph. ij, 34; iij, 3; viij, 1. — VI. Epid. viij, 45. — Affect. vij, 3, 4.

APHOR. IX. Coac. ij, 140, 148.

APHOR. X. Prænot. ij, iij, iv.

APHOR. XI. Prænot. viij, 20. — Coac. iij, 352.

APHOR. XII. Prænot. viij, 15; xv, 9. — Coac. iij, 349. = [a] Cels. ij, 6, p. 55, l. 4; ij, 7, p. 66, l. 13.

APHOR. XIII. Coac. j, 97.

APHOR. XIV. Prænot. ij, 9. — Coac. ij, 67, 108.

APHOR. XV. Prænot. ij, 18, 19. — [1] Coac. ij, 117.

APHOR. XVI. Coac. iij, 327.

APHOR. XVIII. [1] Morb. xxx, 12 ad 16. = [2] Vid. Aph. vij, 79. — Aliment. vj, 1 ad 8.

LUD. VERHOOFD

PRÆFATIO

AD

INDICEM.

SISTO tibi, L. B. indicem, qui (ut verum fatear) in meum factus est usum. Sed cùm is jam aliis etiam conceditur, quid quærentem monere velim verbo dicam.

Ordo ejus est litterarum idem. Prout quærendum cæperit à litterâ, in eâdem illud videri de-

bet. Quidquid eundem affectum concernit, in summum collegi caput, ut uno intuitu omnia videantur. Methodo ad Praxin directâ disposui.

Primò *Affectum* pono. Deinde *Anni Tempus*, in quo accidit. Mox *Ætatem* cui est familiaris. Inde ad *Signa* progredior. Hinc *Causas* adscribo, simul cum aliis affectibus, unde originem trahit. Deinceps descendo ad *Prognosin*, bonam, vel malam. Tum *Diætam* præscribo. Postea *Curam* subjungo, sub quâ *Purgationem* quandoque simul præcipio. Tandem *Crisin*, sive *Solutionem*, quomodo ea fiat, annec-

to. Denique quibus superveniens morbis *eosdem solvat*, refero. Ultimò *Species varias* (in quibus tractandis eadem iterum servatur methodus) addo. Et si quæ *supra hæc* occurrant, adjicio.

Verùm de omni affectu hæc singula conjungere volumen breve vetat.

Jam si quid in indice omissum putes, in alio id quære capite, et fortasse non frustra feceris. Si tamen idem pluribus notetur in locis, quæso, ne id offendat. Tuâ enim gratiâ id repetitum est: atque decies redundare, quàm semel deficere, malo sciens. Ordinis

rationem, quia brevis esse cogor, non reddo. Fruere, fave, vale.

Καιρὸν γνῶθι.

Ὀξὺς γάρ.

Aph. I. 1.

INDEX.

A.

O.

S.

T.

V.

Finis Indicis.

É Typographiâ MONSIEUR.

